

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Agyasok és fattyuk.

Budapest, június 10.

X. Pius pápa ő szentségéről tudva-lévő, hogy megveti elődje finom diplo-máciai gondolkodását, s elfordul attól a magas politikai művészettől, melyet a boldogult szentatya olyan utánozhatatlanul forgatott. Igen nyíltan, néha nyersen vezeti a katolicizmus politikáját. S ami ilyen politikánál a leglényege-sebb, az egységesség és határozottság, ez hiányzik a mostani pápa politikájá-ból. Antal Gábor püspök ma a főrendi-házban rámutatott Szent Péter helytartó-jának meglepő gondolkodására.

A püspök elmondotta, hogy a pápa egyik bullájában a Magyarországon kö-tött vegyes házasságokat megfosztja tör-vényes jellegűktől. E házasságok törvé-nyességét tizenhatodik Gergely püspök elösmerte egyik bullájában. Mostan ural-kodó utódja szimplán hatályon kívül helyezte Gergely pápa rendelkezését; s ugyanakkor, mikor ezt megcselekedte, Németországban nemcsak elösmerte a vegyes házasságok törvényességét, hanem még hatályosságát ki is terjesztette. Szembeszökik a kérdés, miért bánik oly mostohául a pápa Magyarországgal? Aztán a laikus hívő ezt is kérdezheti, hogy lehetséges, hogy ugyanaz a házasa-g, mely Magyarországon ágyasság, Németországban: szakramentum? Meg-emplítésreméltó, hogy a pápa ő szentsé-gének nem az első inkonzekvenziája.

Mikor a francia püspöki kar egyhangu-lag arra kérte a pápát, engedné meg a kulturális egyesületek alakítását, a szent-szék határozott nem-mel válaszolt. De ugyanakkor a svájci katolikusoknak megengedte, hogy alakítsanak ilyen egye-sületeket.

E pillanatban azonban bennünket nem érdekelhetnek a szentszéki politika irányváltozásai. Csak az érdekelhet ben-nünket, hogy egy külföldi hatalmasság, — amely, ha nem is puskára, de ennél sokkal hatalmasabb fegyverre: a lélekre támaszkodik — a magyar papsághoz in-tézett bullájában nyilvánvalóan szembe-helyezkedik a magyar törvénynyel. Nem helyezkedhetünk arra az álláspontra, hogy ez előttünk közömbös, mert hiszen akár-mit mond is a pápa, azért a vegyes há-zasságból származó gyermekek mégis csak törvényesek lesznek Magyarorszá-gon. Ez igaz ugyan; de az már nem lehet közömbös előttünk, hogy az ország lakosságának fő részét — és ez a rész vakon hallgat a pápára — egyenesen törvényeink ellen izgatják.

Mert a helyzet az, hogy a hithű ka-tolikusok ilyen lelkiismereti ügyben so-hasem a világi törvényekre, hanem az egyháziakra hallgatnak. A polgári házasa-got szintén ágyasságnak tekinti a szent-szék; de az erről való vélekedése leg-alább sohasem változott meg. De a ve-gyes házasságokat pápai bulla ismerte el egyszer érvényesnek és törvényesnek; hogy lehetséges hát, hogy ugyanaz a há-zasság ma a közönséges együttélés szí-

nére szállott le? Mi eddig csak a Gond-viselés útjait tartottuk kifürkészhetetlen-nek; a pápák tetteiben azonban jogosan kereshetjük az emberi logikát.

Nem akarunk ebből a pápai bullá-ból tulságosan messzemenő konzekven-cziákat levonni. De lehetetlen észre nem venni, hogy Róma ugyanakkor tűnik föl a látóhatáron, amikor a kormányt erős klerikalizmussal vádolják meg, amikor az iskolákban a felekezetiesség ütötte föl fejét s amikor a Franciaországból ki-üzött szerzetesek milliókért vásárolnak földeket és telkeket Magyarországon. Azt kell-e ebből következtetnünk, hogy a felekezeti villongások renaissancea elé megyünk? Hogy újból kigyulnak a felekezeti tüzek és ezeken a máglyákon fog elhamvadni mindaz az energia, mely a haladás és fejlődés szolgálatába akart állani. Nem jósolunk; csak ténye-ket állapítunk meg, de ezt azután igen nagy szomorúsággal cselekedjük meg. Ezek a tények ugyanis oly világosan beszélnek, hogy nyelvüket félreértetni majdnem lehetetlen.

Föltételezzük a legjobb esetet; azt, hogy az encziklikát visszavonják. Azért a sérelem és különösen az abból leszü-rődő tanulság, hajszálnyival sem lesz kisebb. Még mindig megmarad az, hogy Magyarország törvényei ellen külföldről izgathatnak. Ha a szocialista azt meri írni a cselédtörvényről, hogy az deres, melyet az urak csináltak a nép szá-mára, a szocialistát becsukjuk; ha az oláh agitátor azt meri mondani, hogy a

A Gól.

Írta: Várad Antal.

(Utódnovomás tílos.)

Persze, azt hiszitek, hogy a mai sportéhes világban a futból ejtett meg engem is ideg-izgató érdekességével, pompás fogásaival, érdekesnél-érdekesebb fordulataival. Isten mentsen. Olyan messze állok a futbólozástól, mint Csa-nád vármegye Palesztinától. Nem arról a Gól-ról van szó, amelyet ti az Emmerling-féle pla-kátokról, meg a Margitsziget zöld gyepéről is-mertek. Az én Góloom nem afféle kapulövés. Az én Góloom: kávémérés.

Nevezetes kávémérés. Mig az irodalom nagyjai a kávéforrásban gyültek össze és szik-ráztatták szellemüket s rakosgatták össze a jövőndő irodalmi Magyarország tégláit, addig mi, a jövőndő nemzedék, amely akkor még az egyetem padjain ült, — és mi csakugyan ültünk az egyetem padjain — és mulatsága, szórako-zása ugyanolyan tervezettség, légvárak építge-tése, csak hogy nagyobb mértékben. Hiszen az ifju fantázia mindig szertelenebb.

A Magyar-utca és annak a Kálvin-tér felé néző vége már sok irodalmi nagyság lakóhe-lyei valának. Ott lakott ama bizonyos becsüle-tes csizmadia-mester alacsony viskójában Kis-faludy Károly. Ott lakott valamikor Vajda Já-nos; Vadnay Károly is lakott öreg napjaiban a Magyar-utca kanyarodó végén s a mai író és művészvilág számos, törekvő óriása kezdte pá-lyafutását ama kacskaringós közön, amely na-gyon alkalmas volt egyetemi hallgatóknak, an-

nyival is inkább, mert ugy a filozófusok, mint a jogászok közel találták az egyetem központi épületét, a gyógyszerészek, meg az orvosnö-vendékek pedig az akkori sebészeti klinikát, mely a mai műegyetem helyén állott, a régi fűvészkert szomszédságában, nemkülönben a vegytani intézetet, amely a mai már eldugott he-lyén szorongott már akkor is. A technikusok pedig végigkanyarodván a Magyar-utczán, a Kálvin-téren át közel találták az akkor egy Lónyay-utcazi bérházban meghúzódó József műegyetemet.

Szóval: mindenki megtalálta a maga ügye-sbajos dolgát, a Gólban pedig mindegyikünk azt, amit leginkább keresett: az olcsóságot és a ke-délyességet.

A mai Reáltanoda- és Czukor-utca közötti kis rész közepén volt a nekünk olyan nevezetes kávéház. A kapu alatt volt a bejárás, szemben Lampért Géza poéta barátom mostani lakásá-val. Azon a kis ajtón járogatott be s ki a mai literatura, tudomány és művészet nem egy kori-feusa. Akkor, tudományszakok és hajlam szer-int, külön-külön asztalkák köré csoportosulva, beszéltek meg a nap eseményeit, az egyetemen hallott nevezetesebb tantételeket, vitattuk azok, vagy a magunk igazságát, nagy, feneketlen dis-putánba keveredtünk, aminek se vége, se hosz-sza, sőt, hozzáértők szerint se füle, se farka nem volt. De kiadta mindegyik azt, ami a be-gyében volt, tudományt, olvasmányt, hallott vagy észlelt dolgokat, iróniát, anekdótát, keser-rüséget, szóval: a lelki terhek lerakódó helye volt az, ahol az ifju szív könnyíthetett magán, s emelt homlokkal ment ki a kis ajtón, miután a

magát őt krajczáriát kifizette, — vagy felíratta, — azzal a tudattal, hogy: no, ezeknek aztán jól megmondtam!

Hangzottak ottan el nagyobb-nagyobb mondások, világfelforgató plánumok, megvaló-síthatatlan krisztusi teóriák képe, a legridegebb materializmus egyik oldalán, a legszivárványo-sabb idealizmus a másikon. És mindegyik meg volt elégedve magával és a másikkal. Csodá-latos egy botanikus kertje az Istennek a fiatal lélek. Megterem abban minden, a labodától a pálmáig, anélkül, hogy öntöznék valaki.

A magvakat az örökkévalóság önti bele. A fejlődés már az élet dolga. Mert a legjobb is-kola az élet. Hiába meséltek nekünk az egyete-men csudásnál csudásabb dolgokat, — úgy vol-tunk vele, mint a paraszt a vásárral; mikor ki-jön a boltból, ámulva látja, hogy idekinn egé-szen mást mutat, mint odabenn a gázlángok szikrázó fényénél. Azért az élet józan világitá-sában kellett látnunk mindent, amint hogy ké-sőbb meg is tanultunk látni. Pedig ez legne-hezebb.

De nem filozofálni ültem én le ide, hanem megemlékezni a Gól-tanyáról, amelyből több tudományt hoztunk el, mint az univerzitásról. Ott tudniillik mindig csak egy professor fe-szült egyszerre. Itt husz is. Mind tudós, tudó-sabb, legtudósabb. Egyiknek sem imponált re-kintély, — a magáén kívül. De ez osztán imponált.

A gazda, egy szelid képű, fél-kopasz, kővér, rózsás arcú bácsi, a családjával, neijével, fiával, leányával ott ebédelt és vacsorált a hátsó sarok-asztalnál. Mi, vendégek, az ablakok felé húzó-d-

Modern
i butorok
étele és eladása
szalon-
és irodai teljes
Dus raktár
függönyök, teri-
rok, vas- és réz-
torokban.
ANDOR és társa
Liszt Ferencz-tér
lőtt Gyár-utca.
or 14-09.

Árú árak!
Kiszolgálás!
Szabás!
mintáit kiadó,
rendelésnél sze-
ségi elmegek.
ZKA János
szabóterme-
DAPEST,
gy-ut 56. l. em.
választák a leg-
bb angol és bel-
szövetekből.

Kölcsönt
5% alapon feld-
védelmű, feld-
ideki, városi és
környéken levő
a I. II. III. he-
0 évig törleszt-
mely hitel tisztvi-
gyorsan eszkö-
zöltetik.

ANN JAKAB
mányi iroda, Bu-
Ferencz-körút 11a.
ebb részletfizetésre
gorát,
nínót,
balmot,
gedüt

Árakon a leg-
rendszerű
khitel
zárólag csakis
nagy magyar hang-
szertelenen.
és arjegyzék tu-
gyen.
st, Király-m-
szám.

TOR
finom és egy
r, hálósobák és
sobák Szalon bőr
nyönyörű (tűző-
szék, íróasztal,
nyoz és egye-
Földes B. VII.
czca 43. Király-
kházban.

nemzetiségi törvény nem törvény, azért is becsukjuk; de körmönfont diplomatikus nyilatkozatoknál egyebet nem kapunk, ha egyik legnagyobb erkölcsünket szabályozó törvényről azt mondják, azt híresztelik ezen szövekről, hogy az nem törvény, hanem bliktri.

Budapest, június 10.

A képviselőház holnap csütörtökön, délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatják a mai napirend tárgyalását.

Jekelfalussy miniszter szabadságon. Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter több heti üdülésre egy karintiai fürdőbe utazott. Távollétében Bolgár Ferenc államtitkár helyettesíti.

Szentelés előtt. A szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok átvizsgálására a házszabályokban előírt bizottság június 13-ik napján déli egy órakor a főrendiházban az elnöki értekezleti teremben ülést tart. Tárgy: az 1908. évi költségvetésről szóló törvényjavaslat.

A polgári perrendtartás. A képviselőház igazságügyi bizottsága szerdán délután Holló Lajos elnöklésével ülést tartott, amelyen részt vettek Günther Antal igazságügyminiszter és Tóry Gusztáv államtitkár is. Napirenden volt a polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása.

Holló Lajos indítványára a bizottság felkérte az igazságügyminisztert, hogy az 1. szakasz 2. pontjánál tegye megfontolás tárgyává, hogy tekintet nélkül a per tárgyának értékére és arra, hogy meghatározott pénzüsszeg fizetésére, vagy meghatározott mennyiségű helyettesíthető ingóság iránt indított a per, minden per a járásbíró hatásköréhez tartozék, ha a járásbíró hatáskör okiratban van kötve. Günther Antal igazságügyminiszter kijelenti, hogy az indítványt megfontolás tárgyává fogja tenni és a javaslatot annak eredményéhez képest fogja szövegezni. Bakonyi Samu veszedelmesnek tartja, hogy minden átmenet nélkül szüntesse meg a javaslat nem kereskedőkkel szemben a könyvkivonat illetékességét és e tekintetben 100 korona értékhatár felállítását javasolja. Heinrich Antal az eredeti javaslat fentartását kívánja éppen a kisemberek érdekében, mert a 100 koronás értékhatár azt idézné elő, hogy a kereskedők csak 100 koronán felül nyuitának hitelt és az értékhatár felállításával a javaslat nem érne el a maga elé tűzött célt: a visszaélések kiküszöbölését. Nagy Dezső felszólalása után Günther Antal igazságügyminiszter kijelenti, hogy két esztendő átmeneti spáciumot kíván létesíteni, mely időszakot elegendőnek tart az átmeneti nehézségek eliminálására. A bizottság ezután a 32. szakaszt vál-

tozatlanul fogadta el, valamint az 53. szakaszig terjedőleg a következő szakaszokat és a tárgyalás folytatását a legközelebbi ülésre tűzte ki, az 51. szakasz végleges megszövegezése függőben tartatott. Bakonyi Samu kéri a bizottságot, hogy hasson oda, hogy a végrehajtási novella még a nyári szünet előtt a képviselőházban tárgyalás alá kerüljön.

Nyári munka.

— A két Ház ülése. —

Budapest, június 10.

A pünkösdi szünet után az országgyűlésnek mind a két Háza munkába fogott. A képviselőház a beruházási törvényjavaslatot tárgyalta, a főrendiház pedig a költségvetést fogadta el.

Mielőtt a képviselőház hozzáfogott volna az államvasutak beruházásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásához, a minapi katalógus-olvasás került szóba. Az elnök Justh Gyula azzal mentegette a távollevőket, hogy mindenki azt hitte, hogy azon a napon, pénteken, már nem lesz ülés — alkalmasint azért nem jöttek a Házba. Persze, a Ház kapva-kapott ezen a mentő-köteleten és nyomban elhatározta, hogy a katalógus-olvasásnak semmiféle következménye nem lesz. Holott — figyelmeztette az elnök a képviselőket — ezek a következmények elég súlyosak; az igazolatlanul távollevő képviselő egy havi járandóságával fizetheti meg az önkéntes vakácziót. Éppen ezért engedelem nélkül nem szabad senkinek sem elmenni. Ő maga, az elnök, aki huszonöt év óta képviselő, előjár a jó példával, mert még soha engedelem nélkül nem távozott el. Ezután a kis dorgatórium után, Thorotzkay Viktor a beruházási javaslatot bírálta. Azt kívánta, hogy a vállalkozókat szedjék ránczba, mert azok majdnem mind panamisták s lépten-nyomon megkárosítják az államot. Nagy Dezső a főváros fejlesztését sürgette. Attól fél, hogyha nem törődnek vele, Budapest proletárvárossá süllyed. Nagy kereskedelmi kikötőt is szeretne a fővárosnak. Néhány horvát képviselő is beszélt ma horvátul. Kivülük még Zakariás János beszélt, aki a magyar stílus meg-honosítását kívánta az államvasutak épületein. Interpelláció kettő volt; Hoffmann Ottó a csendőrség bajai dolgában interpellált, míg Sur-

min György a horvát választói szabadság korlátozását tette szóvá.

A főrendiház napirendje előtt Zselénski Róbert azt indítványozta, hogy a kormány a tőzsde-üzlet szabályozására vonatkozólag azonnal terjeszzen elő törvényjavaslatot. Wekerle erre azt felelte, hogy a kormány majd akkor fejt ki álláspontját, ha Zselénski megokolja (a legközelebbi ülésen) az indítványát. A költségvetéshez ismét Zselénski szólott. Szerinte fölösleges az adó-reform, a progresszív adó, a Duna-Tisza-csatorna és még sok minden. Kossuth Ferenc csak annyit jegyzett meg, hogy a hajózható csatornára igenis szükség van. Antal Gábor püspök egy pápai bullát tett szóvá; ez a bulla bizonyos házasságokat érénytelenit Magyarországon. Takács Menyhért jászói prépost Kassának kért egyetemet. A miniszterelnök egyenként válaszolt a felszólalásokra. Többek között Antal püspöknek azt felelte, hogy az állam nem törődik a pápai bullákkal. Apponyi Albert is felszólalt és azt mondotta, hogy az egyetemek dolgában még nem nyilatkozhatik. A mi a kongrua rendezését illeti, ez még az ő minisztersége alatt fog megtörténni. A főrendiház végül elfogadta a költségvetést.

Részletes tudósításunk ez:

I.

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Dudits Endre és Hammersberg László.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A jegyzőkönyv fölolvasása és hitelesítése után.

A katalógus-olvasás.

Az elnök: Azoknak a képviselőknak az ügyével foglalkozik, akik a pénteki névsorolvasáskor „abszenciát” kaptak. Hivatkozott arra, hogy a múlt hét derekáig úgy volt, hogy már pénteken nem lesz ülés, a lapok is így ismertették a Ház napirendjét, ennél fogva megokolt volna, ha a Ház a távol volt képviselőkkel szemben ez egyszer nem alkalmazná a házszabályokat.

(A Ház nagy többsége elfogadta az elnök javaslatát, mire az elnök folytatta.)

Még egy kijelentéssel tartozom ebben az ügyben. A házszabályok 261., 262. és 264. szakaszainak rendelkezését a Ház nagy többsége állandóan figyelmen kívül hagyja. (Mozgás. Halljuk! Halljuk! kiál-

tunk. Volt ablak összesen kettő. Asztal vagy tizenkettő. Oda, az ablakmélyedésekbe három-négy apró asztalka szorult. Egyik volt a filozófia, másik a jus, harmadik a medika. Volt egy farmaceuta-asztal is, de annál igen savanyu ábrázatok ültek. El is szállingózott onnan a mi asztalunkhoz a legtöbbje.

A legérdekesebb asztal azonban hátul, a házigazda ebédlőasztalával szemben, a sötét sarokban állott. Annak a keskeny fejnél ült Réthy, a vén komédiás s körülültük mi, köztünk Ditrői Mór, Mihály József, Gabányi Árpád, Tóth Imre, Nádor Béla és a mai idősebb generáció közül még sokan. Réthy ontotta ottan az emlékek s a nagy-mammutvallás igéit.

Elmondott dolgai legtöbbször anekdoták voltak, amelyeket csodálatos jóízűen tudott fel-falálni. Sokat felírtam közülök, sokat elfelejtettem. Mikor vén színészekről hallom felmelegítve egyikét-másikát, akkor jut eszembe, hogy ezt én már mind hallottam, a Megyeri előadását megszügyenítő tökéletességgel, a vén Réthy szájából, ezernyolczszázhetvenegyben. Meg a következő esztendőknben.

Ott mesélte el, hogy mikor kifogyott mindenből a Svábhgyven, nyáron, mikor nem volt fizetése, felöltötte a nála nyaraló medveruhát, s az erdőszélről támadott viczorogva a sváb kofaasszonyokra, akik sikoltozva dobták el a kosarat s futottak Budakesziig. Ők pedig egy hétig éltek a kosár tartalmából. Akkoron ez „viccz”-számba ment. Ma rendőri hírek is beválnék.

Egyszer-másszor Sobri Jóskának vagy Sugár Lacinak is felöltözött, akár Bogár Imrének is, ha úgy tetszik, s pisziolylyal ijesztgette az

erdőn járó svábokat. A svábokra kiváló kedvel vadászott. Egyszer egy vásárról visszatérő svábnak, aki bölesőt vett, egy sereg apró macskakölyköt csempészett a bölesőjébe, mi-alatt a gazda a „Zöld koszorunál” ivott. Ez a kis koresma a mai Wein-villával szemközt gyepes területen volt. Később Csillag-koresmának hitták. Hinta, lövöldöző-hely és kintorna volt a környékén. Ifju koromban vasárnap délután sokszor néztem a svábok táncát, amelynek egyhangú ritmusa és flegmatikus totyogása valószággal elámosította az embert. Réthy, hogy egy kis élénkséget hozzon a tánczba, lejárogatott a kalapos-telekről és egynéhány tízes békát dobott a repülő viganók közé, amelyek gazdái egyszerre gyors ítemben kezdtek toporzékolni és sikongani. Ilyenkor az öreg nagy meglepődéssel konstataálta:

— Látod, ecsém, mozog ám a sváb is.

Hogyne mozgott volna az istenadta, mikor csak úgy szikrázott a pattogó tízes rakéta a lábszárai között. És az ördögadta jószágáról sohasem tudhatta az ember, hogy hová ugrik és hol sül el?

De vissza, a Gólba, ifjukori tanyánkra! Nézzünk szét a vendégek között!

Hja, már sokan hiányzanak azok közül, akik áhitattal hallgatták a Réthy meséit. . . Ott, a bal sarokasztalnál, elsavanyodott képpel ül az öreg „fiskális.” A nevént nem tudja senki, de a felszólaló lányoktól kezdve egész a gazdáig mindenki ezen a néven tiszteli. Lerongyollott, félretaposott sarku, borostás képű, csunya ember volt. Örökké epés, örökké zsörtölődő. Sárga, barázdás arca mindig ijedt tekintetű volt. Mintha mindig félt volna valamitől, vagy

magamagától. Kék zsbkendőjét kitétte maga mellé az asztalra. Tubákos szelenczéje is volt. A Gól egyik hagyományos szokása, hogy a cukrot törött alakban és kis vastag poharakban adták fel, „á discretion.” A fiskális egy kanállal kivett a cukorból, a többi beletöltötte a két zsbkendőbe és csomót kötött rajta. Ott-hon, úgy látszik, cukorraktára volt, mások szerint a szállásadó asszonyát fizette a felgyújtott cukorral. Saját bevallása szerint — ez már a grog-világban történt — két forintot fizetett havonta a kvártélyáért. A lépcső alatt volt szegénynek egy nyomorult kis vaczka. Azt hiszem: hajnalban utcát is söpört érte a nyomorult.

Mindezek az intimebb dolgok, mint mondom, a „grog-korszakban” sülték ki. Mig tudniillik, azelőtt, a jó öreg Gól bácsi korában, aki istenfő és templomjáró ember volt, (a fiát papnak, a leányát apácának nevelte) csak kis és nagy kávé volt kapható, néhanapián csokoládé, addig, mikor a hugát férjhez adta az egyik törzsvendéghez, Nyilvayhoz, az ifju pár nevezetes újításokat hozott be. Először is felemelte a kávé árát öt krajczárról hatra és a nagy kávé árát hatról nyolczra. Ez nagy, nagy csapás volt szegény hazánkra. Eddig ugyanis reggeliztünk, fekete kávéztunk, oszonnáltunk és vacsoráltunk részint őt, részint hat krajczáros kávéért. Most, egyszerre megeresztette Nyilvay a modern tálmányok zsilipeit, grog méretet és debreczeni kolbász. Egy krajczárral drágább lett a tízóraink is, a szokásos piritós kenyér.

De voltak a kis zugolynak nábobjai is. Hazulról jött jogászgyerekek, akiknek öt-hat, né adt isten: tíz forint költőpénzük is volt egy.

tások.) A 261. szakasz előírja, hogy tizenöt napig való távollmaradásra az elnöktől kell engedelmet kérni, hosszabb időre pedig magától a Háztól. Engedelem, vagy igazolás nélkül elmaradni nem szabad. Én huszonöt éve vagyok tagja a Háznak, de engedelem nélkül soha egy fél napig sem maradtam el. A házszabályok előírják, hogy a távollévő képviselőnek az elnök letilthatja a napidíját, s mégis, a legutóbbi ülésről távol maradt képviselők nagy tömegében mindössze négyen voltak, akiknek engedelmük volt az elmaradásra. Hárman ezek közül elnöki engedelmessel voltak távol, ezek Bedőházy János, Illyés Bálint és Justh Gyula. (Derültség.) Ne tessék nevetni: én Návay elnök urnak bejelentettem eltávzóságomat.

Felkiáltások: Nem vonja kétségbe senki!

Az elnök: De kérem, egynémelyik képviselő ur gunyosan nevetett. (Zaj.) Kérem a Házat, hogy a jövőben legyen figyelemmel a házszabályok részére is.

A Ház ezután harmadik olvasásban is megszavazza a büntettesek kiadása tárgyában Paraguay köztársasággal kötött szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot, majd áttér az államvasuti beruházásokról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

A beruházási javaslat.

Báró Thorotzkay Viktor: A javaslat nagy hiányokat van hivatva pótolni s azért készséggel megszavazza. Hosszasan vázolja az államvasutak üzemében észlelhető bajokat, majd a beruházási vállalatokról szól, ahol nem egy visszaélést tapasztalt. Tudvalevő dolog, ugymond, hogy az egyes minisztériumoknak megvannak a maguk dédelgetett vállalkozói, afféle házi zsidai. (Zaj.)

Farkasházy Zsigmond: Ugy van! Gróf Zselénszki protezsálja őket! Ezek a liberális korszak maradványai!

Báró Thorotzkay Viktor: Ezeknek az embereknek a főtürekvésük az, hogy minél nagyobb hasznot vágiának zsebre, ezért kiuzsorázzák a vállalatokat és a munkásokat. Nem egyszer alvállalatba adják az egész munkálatot; a szőlő tud esetet, amikor három-négy ilyen vállalkozó egymásnak adta a vállalatot s végül is maguk a munkások voltak az igazi vállalkozók, de már akkor minden haszon oda volt. Az is megtörtént, hogy a harmadrendű vállalkozó megszökött s a munkások sírhatták a pénzüket. Az államvasutak személyszállítási rendszeréről szólva, sürgeti a harmadik osztályú gyorsvonati s a negyedik osztályú személyvonati kocsi rendszeresítését. Erről határozati javaslatot is nyújt be, továbbá arról is, hogy a százezer koronáig terjedő földmunka-vállalatokat közvetlenül a munkásoknak juttassák. Indítványozza, hogy kétszáz ezer koronáig terjedő munkálatok alvállalatba adását egyszer s mindenkorra tiltsák meg, továbbá, hogy utasítsák a kereskedelmi kormányt, hogy egy év alatt dolgozza ki s terjessze a képviselőház elé az államvasuti beruházásokról és általában a közgazdasági és forgalmi viszonyok rendezéséről szóló nagy munkaprogramot.

Szmrecsányi György volna a következő szónok, csakhogy — nincs jelen. (Nagy zaj. Tudvalevően

Szmrecsányi volt az, aki a pénteki ülésen a határozatképesség megállapítását követelte.)

Felkiáltások: Na, hol van? Mi lesz?

Becsey Károly: Hol van a nagy névsorolvasztató? Hédervári Lehel és Kállay Tamás: Névsort olvasgatni, azt tudnak, de jelen lenni nem!

Surmin György szól aztán horvát nyelven a javaslatához s Horvátország érdekeinek elhanyagolásáról panaszskodik.

Nagy Dezső a főváros forgalmi érdekeire hívja föl a figyelmet. Budapest ebbeli érdekei még mindig mostohábbannak kielégítve, mint például Bécsé. Ha Budapest fejlődése a mai uton halad tovább, az ország fővárosa proletár fővárossá válik. A gazdasági fejlődés megköveteli, hogy nagy kereskedelmi kikötőt létesítsenek Budapesten. A Duna magyar szempontból alig van hasznosítva. A magyar ember csak sajnálkozással gondolhat az élénk, dus rajnai forgalomra, ha összehasonlítja vele a magyar Duna elhagyott képét. Váolja a pesti rakodópart kezdetleges berendezését s a megfelelő kereskedelmi kikötő megalkotását sürögös szükségnek mondja, mert a Duna-oderai csatorna elkészülte után, amely Bécsét még inkább forgalmi középponttá teszi, minden ily irányu igyekezetünk késő lesz. Ha a budapesti kereskedelmi kikötő haladéktalanul létre nem jön, az a mi gyávaságunk és tehetetlenségünk bizonyossága lesz. (Élénk helyeslés. A javaslatot elfogadják.)

Magdics Péter, Sümeji Vilmos, majd szünet után Lorkovics Iván szólalt föl.

Zakariás János: A magyar stílus meghonosítását sürgeti az államvasutak minden épületében s berendezésében.

Grahovac Mirkó volt a mai nap utolsó szónoka, aki többszöri elnöki figyelmeztetés után fél két óra-
kor fejezte be horvát nyelvű beszédét.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Wekerle Sándor miniszterelnök, pénzügyminiszter helyett, betérjett a szeszadóról és szeszkontingens kiosztásáról szóló törvényjavaslatot, azután áttértek az interpellációkra.

Interpellációk.

Hoffmann Ottó a csendőrség szaporítása és nyugalmi ellátásának tárgyában interpellált, Surmin György pedig a horvátországi választási szabadság dolgában terjesztett elő interpellációt.

Az ülés két óra-
kor ért véget.

II.

A főrendiház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz óra-
kor.

Elnök: gróf Desseffy Aurél.

Jegyző: gróf Vigyázó Ferencz.

Az elnök: Megnyitja az ülést. Az elnöki előterjesztések során meleg szavakkal emlékezett meg az elhunyt gróf Pálffy Jánosról és Kiss Áron debreczeni református püspökről, kiknek elhunytja szerinte nagy vesztesége a főrendiháznak, javasolta, hogy emléküket jegyzőkönyvbe foglalassák.

A főrendiház ehhez hozzájárul.

hónapra. Ezek aztán közre vették az öreg „fiskálist” és grogot fizettek neki. Attól meg-
eredt a szava és feltáma egy csodálatosan sötét életnek a mélységeit. Azt hittem, hogy rémregényt mond el, nem is hittem neki. De Gól, az öreg, ismerte s megerősítette a grog-
kicsalta vallomásokat.

Daliás jogászgyerek volt hajdanában, a negyvenes évek végén. A legszebb lányt szerette a megyében, — nem Pestmegyében, hanem ahonnét felkerült s a legkésebben szóló demagógok egyike volt a forradalom napjaiban. És amellet mulatni szerető, kártyás, énekes és durva. Aki ma látta szegényt a rongyaiban, az hiedt képével, — ugyan, hogy hihette volna el ezt a mesét?

Pedig nem volt mese. El is nyerte a legszebb lány kezét, aztán felesapott honvédnek. Nagyfontosságú iratokat, tán pénzt is bíztak rá, amikor a menekülés napjai elkövetkeztek s ő azokat eladta az osztrák rendőrfőnöknek. Előtte való éjjel tudniillik elkártyázta az utolsó fillért is s másnap nem tudott volna beszámolni a rá-bizottakkal. Ekkor egy állítólagos barátja fel-
ajánlotta neki a hiányzó összeget, de csak úgy, ha másnap délig megfizeti, becsületszóra, vagy főbelövésre. Szavát adta, s nem kapott pénzt déli tizenegy óráig. Akkor felment kétségbeesésében a rendőrségre és eladta a rábizott okmányokat.

A felesége megszökött tőle. Akkor beállt Bach-huszárnak. Kuthy Lajosnak és Lauka Gusztávnak ismerőse volt. Lauka egyszer bejött a Gólba s meglátta ott a „fiskálist.” Hiedten futott ki, alig tudtam utolérni. Azt hittem: megbolondult az öreg. Nem. Csak a „fiskálist”

nem akart egy kávéházban ülni. Nagy szó, mert az öreg nem volt válogatós.

Egyetlen egy lap járt a Gólba, de az nekünk elég volt. A „Fővárosi Lapok.” Reggelen-
kint nem értünk rá belétekinteni, mert akkor mindenki rohant a maga dolga után, de ebéd után, vagy estefelé, ködös, nyirkos őszi estéken, mikor otthon fütetlenül várt a hideg hónaposszoba, összeültünk és egyik hangosan olvasta a verseket, novellákat, tárczákat, a többi kritizálta. Gyulai Pál épülhetett volna ezeken a kritikákon.

Ott pillantottam meg az első versemet — nyomtatásban, a Fővárosi Lapok első oldalán. Gyerekek! Az nagyobb dolog volt ám, mint a custozzái esata! . . . Nem tudjátok ti, mi volt az, egy ismeretlen, szegény fiatalembernek megjeleni a Vadnay lapja hasábjain! . . .

Aznap két nagy kávéttünk és a gazda maga szolgált fel. Csodálom, hogy megint fel nem emelték a kávé árát.

Sok vidám történetnek, adomának a szülőhelye volt ez a kis esarnok. Ott mondotta egy később nevezetes művészünk, a redoute magyar elnevezéséről levén szó, hogy nem jó lesz a „v i g a d ó” elnevezés.

— Már miért ne lenne jó?

— Nem lehet vig, egye meg a fene, mi-
helyt a d ó!

Ebben aztán megnyugodtunk.

Ott hallottam, hogy a fiskális nagyapja Debreczenben van eltemetve és, hogy igca furesa sírfelirása van. Így hangzik:

„Így még sohse jártam.”

Egy németbolvi kollégánk, sváb létére, nem

A tőzsdereform.

A napirend előtt gróf Zselénszky Róbert indítványt adott be, hogy a kormány terjeszzen elő törvényjavaslatot a tőzsdéizlet szabályozásáról. Indítványához mindjárt csatolta azt a törvényjavaslatot is, amelyet szerinte a kormánynak kellene előterjesztenie.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelentette, hogy a tőzsde-izlet ügyében a kormány tagjai majd akkor fogják álláspontjukat kifejezni, ha gróf Zselénszky indítványát meg fogja okolni. Indítványozza, hogy a megokolást a főrendiház jövő ülésére tűzzék ki.

A Ház ehhez hozzájárult. Az 1908. évi költségvetés általános vitájában

Gróf Zselénszky Róbert szóba hozta az állami kiadások rohamos emelkedését; ez az emelkedés arra vall, hogy a deficit felé közeledünk. Az adóreformot fölöslegesnek tartja és a progresszívát ellenzi, mert a földbirtok a terhek növelését nem bírja el. Résztelenen foglalkozik a Duna-Tisza-csatornával, melyet fölöslegesnek tart; a miniszternek gondoskodnia kell arról, hogy ebből az ügyből panama ne váljék, mert máris vannak jelek, amelyekből erre lehet következtetni.

Kossuth Ferencz beszéde.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter: Minthogy az előttem szóló nagyméltóságú főrend engem tisztelt meg azzal, hogy elsősorban az én tárcámra vonatkoztatta megjegyzéseit, legyen szabad nekem a kormány jelenlevő tagjai között elsőnek felszólalom. A nagyméltóságú főrend lándzsáit a Duna-Tisza-csatorna vízébe dőtte s abban törte el; amely Duna-Tisza-csatorna vize, fájdalom, még nem folyik, mert e csatorna nem létezik és az előttünk fekvő költségvetésben nem is szerepel. Talán el fogja tehát ismerni, nagyméltóságú főrend ur, hogy megjegyzései nem voltak egészen időszerűek.

Ami az én megjegyzésemet illeti, arra nézve, hogy hasznos-e vagy nem a Duna-Tisza-csatorna és egyáltalában a víziutak fejlesztése, az én megjegyzésem az, hogy nemcsak hasznos, de szükséges. Hasznos és szükséges azért, mert az államvasutakon az áruforgalom oly rohamos fejlődést mutat, hogy a magyar államnak nincsen módjában a fejlődés gyorságát az eszközök megszerzésével követni. Ennek bizonyítására csak néhány adatra vagyok bátor hivatkozni.

Az utasok száma 1896. óta fizletévi 45 millióról 1906-ban 73 millióra szaporodott és 1907-ben 80 millióra.

Gróf Zselénszky Róbert: Második vágány kell a vasutakon.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter: Ugy tudom, hogy a második vágány pénzbe kerül, csakugy, mint a Duna-Tisza-csatorna. A fizető gyors- és teheráruforgalom pedig 22 millió tonnáról 1906-ban 37 millió tonnára és 1907-ben 39 millió tonnára emelkedett, ami az 1906. évi időszakra 74.7, az 1907. évi időszakra 76.8 százalékos forgalomemelkedést jelent.

Ilyen gyors emelkedést a magyar államnak akár második vágányokkal, akár más befektetésekkel alig van módjában állandóan követni, ugy, hogy a magyar

tudott megbarátkozni a német ortográfiával. Ennek a nevenapjára mesélték azt a jó anekdotát, hogy a falujában a földesur megtisztelte az apját, aki bíró vala a községben, új esztendő napjára, egy uri vizitkártyával. Az volt rajta, hogy: „p. f.”

Törte a fejét az öreg sváb, hogy mi az isten csudáját jelenthet ez? míg végre a káplán megmagyarázta neki, hogy az gratuláció. „Pour feliciter.”

Nosza, a földesur nevenapjára ő is küld egy czédulát. Az van rajta hogy: „p. x.”

Mi az istennyila lehet ez a „p. x.” — Végre is megkérdi a földesur.

— Mi? felel a mi Károlyunk apja, — hát ez is gratuláció.

— És mit jelent?

— No, hát nem találja kj, olyan okos ember létére? Hát: P l e i b n ' s z X u n d ! . . .

(Bleiben's gesund!)

Mi aztán ezeken rengeteget mulattunk s a rossz kávé ezek a sziporkák segítettek lenyelni, no meg az ifjúkori jó étvágy . . .

Erről beszélt Réthy a sarokasztalnál, hogy: Egressynek meg Fánecsynak együtt volt négy krajczárja. Azon vettek szalonát meg kenyeret, meg egy fagygyugyertyát. A gyertyát én meggyújtottam, annál piritották a szalonát, alátartották a kenyeret s az alá tartottam én a markomat . . . Ami véletlenül rácsöppent: az volt az én kosztom . . .

Boldog mult idők! . . .

Állam is kénytelen rátérni a minden más polgárosodott államban elfogadott arra az elvre, hogy a tömegáruszállítás lehetőleg a víziutakra tereltesse. Ez az, ami engem is, Hieronymi elődömet is arra indított, hogy tegyünk meg minden lehetőséget arra, hogy a víziutak fejlesztesse, amennyire ez a kereskedelmi kormánytól függ. Fájdalom, a Duna—Tisza-csatorna megépítésére még nem került a sor, mert az állam nincs olyan anyagi helyzetben, hogy ezt az igen hasznos nagy költséget elviselhesse; de mihelyt ilyen helyzetben lesz, vagyok bátor már most azzal nyugtalanítani az igen tisztelt főrendet, hogy én ezzel a javaslattal elő fogok állani, ha akkor még miniszter leszek; és akkor igen szívesen fogok az ő technikai és nem technikai, gyakorlati és nem gyakorlati, közgazdasági és nem közgazdasági érveire válaszolni.

Az igen tisztelt főrend a Duna—Tisza-csatorna ügyében előre is valamely páma rémlátományt sejt. Erre felesleges reflektálnom, mert rémlátomással foglalkozni felesleges.

Ami az államvasutak kamatozását illeti, nem áll az, hogy a befektetett tőke rosszul jövedelmez. A befektetett tőkelegyes tőke 4.18 százalékkal, a névleges tőke pedig 4.01 százalékkal kamatozik.

Még a munkásbiztosítással foglalkozott a nagyméltóságú főrend. Panaszolja, hogy ez sok pénzbe kerül. Ez természetesen, de a munkásosztály sorsával foglalkozni kell az államnak, mert ha a nagybirtokos főurak, úgy, mint ő nagyméltósága, magukról gondoskodni képesek, a szegény osztályok sorsával az államnak kell törvényhozásilag foglalkozni.

Mivel más megjegyzése az én tárczámra vonatkozólag az igen tisztelt főrendnek nem volt, ezek után a kereskedelemügyi minisztérium költségvetését elfogadásra ajánlom. (Helyeslés.)

Takáts Menyhért jászói prépost a kisdédvő-intézetek szaporítását és a kassai egyetemnek resztuálását sürgeti.

A vegyes házasság.

Antal Gábor református püspök szóba hozza X. Pius pápa Ne Temere kezdetű encziklikáját. Az 1844. évi III. törvényzikkkel és XVI. Gergely pápa 1841-iki bullájával ellentétben most a pápa érvenyteleneknek nyilvánította azokat a vegyes házasságokat, melyeket nem katolikus pap előtt kötnek s az ily házasságból származó gyermekeket törvenyteleneknek deklarálta a pápa. Ez a magyar állam tekintélyének szempontjából sem tűrhető; elvárja a hazafias katolikus főpapságtól, hogy az encziklika visszavonása érdekében közbe fog járni, ha pedig ez nem történne meg, akkor a kormánynak kellene a placetum-jog alkalmazásával megakadályozni a pápai encziklikának Magyarországon való életbeléptetését.

A pápa encziklikáját — úgy mond — állami ügynek kell nekünk tekintenünk ebben a Házban is és pedig annyival is inkább, mert méltóztassék felvenni azt, hogy ha minálunk Magyarországon akárkinék, aki az állam törvényei szerint érvényes házasságot kötött, egy másik ember azt mondja, hogy a te házasságod ágyasság, vagy egy embernek, aki államilag érvényes házasságból származik, azt mondják, hogy te törvenytelen vagy, nincs Magyarországnak egyetlen bírósága, amely panasz esetén ezért az illetőt legalább is becsületéért el ne marasztalná. Nem engedhető meg, hogy hivatalos okiratokba — nem mondom közokiratokba, mert mai nap az egyházi anyakönyvek közokiratot nem képeznek, de mégis okiratok — tehát okiratokba jegyeztessék be ilyen valamely és hirdettessék palam et publice olyan osztály részéről, amelynek erkölcsiség, az állami törvény tisztelete tekintetében legelől kell mások előtt járnia.

Sokan talán úgy gondolják, hogy hiszen mondhat ő szentsége azt, amit akar, a magyar törvényhozásra ez befolyással nincs, azért azok a házasságok, amelyek az 1894:XXXI. törvényzikknek megfelelőleg kötötték meg, azért teljesen érvényesek és törvényesek lesznek. Én részéről megvallom, hogy nem vagyok ebben a nézetben, mert egy államra nézve mégis csak lealázó dolog, hogy saját polgárai egészen ellenkező dolgokat hirdessenek valamely köz-törvény védelme alatt lévő intézményről, mint amit az állami törvény parancsol és mint amire az kötelez. De gyakorlati tekintetben is nagy, fontos következmények vannak a házasság e fel fogásához fűződve. Nevezetesen először is én azt tartom, hogy egy jogállamban megengedhetetlen az az erőszak és az a kényszer, amely a lelkiismeretre azáltal gyakoroltatik, hogy az mondatik, hogy te pedig, ha nem katolikus pap előtt kötöd meg a házasságodat, az ágyasság lesz.

De veszem magát a katolikus egyházat. Méltóztatik azt tudni, hogy az egyházi felegyházak szerint a törvenytelen születés a lelkiismeret nézve irregularitás, tehát hogy már egy vegyes házasságból származó ember csak katolikus lelkiismeret lehessen, erre engedély kell, hogy pedig főpappá lehessen, ott meg elterők a vélemények, vagy nem lehet felmentvényt adni, vagy némelyek szerint a pápa adhat felmentést. A szerzetesekre nézve ugyan nem irregularitás a törvenytelen születés, az illető beléphet a szerzetes rendbe, de már hogy főnök, vezető lehessen, egy szóval magasabb állásba jusson, az már nincs megengedve, csakis megint felmentvény alapján.

Az elnök a vitát berekeszti.

Wekerle Sándor miniszterelnök egyetért Zselénszky gróffal abban, hogy az állami kiadások rohamosan emelkednek, de a szociális és gazdasági követelményekkel szemben el kell mennünk teljesítő képességünk határáig. Éppen azoknak, akik a lassu és fokozott társadalmi átalakulásnak hívei, helyeselniük kell azt az álláspontot, hogy a szociális reformokat helyes előrelátással mi alkossuk meg és ne azok, akik teljes fölfordulást idéznének elő, ha mi nem teljesítjük az igazságos követeléseket. Igaz, hogy a modern állam, különösen a mi viszonyaink között sok dologba kénytelen beavatkozni, de enélkül nagyon sok vállalkozás egyáltalán nem létesül volna, például a vasutak nem tudtak volna gondoskodni a forgalom lebonyolításáról, s nem tudták volna a munkáskezelést foglalkoztatni. Ausztria és Németország a vasúti politika és az iparfejlesztés terén csak most kezdi követni azt az állami politikát, amelyet mi már tizenöt évvel ezelőtt megkezdettünk. Zselénszkynek az adóreformra vonatkozó dilettáns megjegyzéseire, mivel gróf Zselénszky érveket egyáltalán nem hozott fel, most nem válaszol. Az Antal Gábor által említett pápai encziklikára az a megjegyzése, hogy a mi házassági jogunkat az 1894. évi törvény szabályozta; hogy egyes felekezeteknek mi az álláspontja, az az államra nézve közömbös; de magasabb politikai szempontból vizsgálva a dolgot, kijelenti, hogy a kormány a törvényes formák között foglalkozni fog ezzel az ügyvel.

A Ház a költségvetést általánosságban megszavazza

A részletes tárgyalás.

A részletes tárgyalás során Antal Gábor református püspök a kongrua-rendezést sürgeti.

Ferencz József unitárius püspök aggódik, hogy az unitáriusok az öket az 1848. évi XX. törvényzikk alapján megillető állami segítségben az 1909. évi költségvetésben még nem fognak részesülni.

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter Takáts prépost beszédére válaszolva kijelenti, hogy elismeri a kassai egyetem szükségességét; több új egyetemet is kívánatosnak tart, de hogy erre nézve mikor tehet előterjesztést, mikor engedik ezt majd az ország pénzügyi viszonyai, és hogy milyen sorrendben létesülnek majd az új egyetemek, arról még nem nyilatkozhatik. A kongrua-rendezésről szóló törvényt reméli, még az ő minisztersége alatt megalkothatja a törvényhozás; a mai 1600 koronás fizetést ő sem hiszi fenntarthatónak. Az unitárius egyház segítéséről az 1909. évi költségvetésben mindenesetre már gondoskodni fog.

A Ház a költségvetést erre részleteiben is megszavazza s az elnök két órákor berekesztette az ülést.

Budapest, június 10.

A főrendiház bizottságaiból. A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága ma délután 5 órákor Wlassics Gyula elnökletű alatt tartott ülésében tárgyalta a büntető novellát és az ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetéről szóló törvényjavaslatot. Az ülésen jelen voltak: gróf Dessewffy Aurél, a főrendiház elnöke, Günther Antal igazságügyminiszter, Oberschall Adolf, a királyi Kuria elnöke, Bernáth Géza, a Kuria alelnöke és a bizottságnak több tagja. A büntető novellát báró Rudnyánszky József ismertette nagy alaposággal. A büntető novella felett élénk vita fejlődött ki, amelyben résztvettek Oberschall Adolf, Bernáth Géza, Wlassics Gyula, báró Förster Géza és Günther Antal igazságügyminiszter, aki az egyes megjegyzésekre reflektált. A bizottság a büntető novellát általánosságban és részleteiben elfogadta és mindjárt hitelesített is a báró Rudnyánszky József által előterjesztett jelentést. Az ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetéről szóló törvényjavaslatot szintén elfogadták és az arról szóló jelentést is hitelesítették. Végül tárgyalta a bizottság a hozzáutasított kérvényeket és jelentéseket. A népoktatás ingyenességéről szóló törvényjavaslat előadójává a bizottság báró Rudnyánszky Józsefet jelölte ki.

A horvátországi helyzet. A horvát képviselők közül többen néhány napra Budapestre érkeztek, hogy a vasúti beruházásokról szóló törvényjavaslat feletti vitában résztvegyenek és hogy az itteni politikai helyzettel tájékozást szerezzenek. Szerintük a helyzet Horvátországban semmi tekintetben sem változott. A pártok egymáshoz való viszonya s különösen a horvát országos kormányval szemben elfoglalt álláspontja ma ugyanaz, mint hónapokkal ezelőtt. A horvát képviselők nyilatkozata szerint a közvélemény állandóan mellettük van. Bár nem tartjuk valószínűnek, hogy egyelőre, helyesebben az őszi parlamenti kampány megkezdése előtt a magyar kormány horvát politikájában változás beállhatna, mégis azt hiszik, kibontakozási kísérlet csakis a koalíció közreműködése mellett lehetséges. E témáról cikkeztek Zagorác István képviselő a jopárt hivatalos

lapjában és cikkében kifejti, hogy a horvát-szerb koalíciónak végül mégis csak győzedelmeskednie kell, mert ha a magyar kormány a koalíciónak egy részével is csak akarna paktumra lépni, a koalíció másik része ezzel bizonyára egyetértene. Ehhez azonban feltétlenül szükséges, hogy a vasúti pragmatika hatályon kívül helyeztessék és hogy a regnikoláris küldöttségek az összes vitás kérdések megoldása végett összehívassanak. A kibontakozás kérdése élénken foglalkoztatja a horvát közvéleményt, érdekes azonban, hogy az erre vonatkozó kísérletek eredményét csak oly átmeneti kormánytól várják, mely abban a helyzetben lenne, hogy a horvátok kívánságainak megfelelőleg a függő kérdéseket elintézné, hogy azután a koalícióból alakult végleges kormánynak adhassa át helyét. Tulzott vérmes reményeket azonban a horvátok nem igen fűznek a fellemerült kombinációkhoz.

Értekezlet a városok érdekében. A városok legutóbbi kongresszusán elhatározták, hogy a városok országos képviselői az adóreformmal kapcsolatosan tanácskozni fognak a városok helyzetének javításáról és háztartásáról. E tanácskozások során két albizottságot küldtek ki, egyiket az adóreform, másikat a háztartás ügyében. Az adóreform kérdésében kiküldött albizottság, melynek elnöke Polónyi Géza, most fejezte be a kérdés tanulmányozását, miért is Thaly Kálmán ma este értekezletre hívta össze a városok képviselőit. Az értekezletet a képviselőház delegációja természetben tartották meg. Jelen voltak: dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Polónyi Géza, Holló Lajos, Földes Béla, Bakonyi Samu, Szabó István, Thaly László, Vissontai Soma, ifj. Madarász József, Vízny Ferencz, Sziklay Ottó, Burgyán Aladár, Becsey Károly, Szász József, Hilberth Károly, Hock János, Szabó Antal, Bernáth István, Kecskeméthy István, Burdja Szilárd, Nagy Dezső, Pescha Miklós, Németh Imre, Rajk Aladár és Raisz Aladár országgyűlési képviselők, továbbá Papp Mihály miniszteri tanácsos. Polónyi Géza előterjesztette a bizottság jelentését az adóreformról, melyért az értekezlet úgy az albizottságnak, mint elnökének köszönetet mondott. Mivel azonban a jelentés igen nagy anyagot ölel fel, elhatározták annak kinyomatását, a képviselők között való szétosztását, továbbá azt, hogy az ügy érdemleges tárgyalását a képviselőház őszi ülészakában fogják megkezdeni. A kérdés felett azonban már ez alkalommal is igen magas színvonalu vita indult meg, amelyben Wekerle Sándor miniszterelnök, Polónyi Géza, Holló Lajos és Földes Béla vettek részt. A vita során nagy elvi jelentőségű kérdéseket, többek között a progresszív adó kérdését behatóan megvitatták és a miniszterelnöknek több irányban tett konkrét nyilatkozataiból a jelen voltak azt következtették, hogy a városok segélyezésének ügye már az őszi ülészakában kedvező megoldást nyer.

Küldöttségek a képviselőházban. Ma délelőtt Kiskánizsa város háromszáz tagból álló monstre küldöttsége tisztelgett gróf Zichy Aladár és Darányi Ignác minisztereknél. A küldöttség arra kérte gróf Zichy Aladárt, hogy mint Nagykanizsa képviselője, támogassa a földmívelésügyi miniszter elé terjesztendő kérésüket. A király személye körüli miniszter szíves szavakkal ígérte ezt a küldöttségnek. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter előtt Vécsey Zsigmond polgármester tolmácsolta a város kérelmét, amely abból állott, hogy mintegy négyszáz holdat kitevő erdőterületek legelővé való átalakításához a miniszter engedelmét megadja. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter kijelentette, hogy a kérést a legnagyobb jóakarattal fogja megvizsgálni és ha a törvény megadja rá a módot, akkor mindenesetre teljesíteni is fogja a kérelmet. A küldöttség lelkes éljenzéssel vette tudomásul a miniszter választát.

Ugyancsak a mai napon tisztelgett a képviselőházban Beresztót, aradmegyei község küldöttsége Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél és több, a földmívelésügyi tárca keretébe tartozó kedvezményt kért a kormánytól. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a legjobb indulatu támogatást helyezte kilátásba. A küldöttség ezután Sztéryny József államtitkárnál tisztelgett, akitől a pancsova—temeskubini ut kiépítését kérték. Sztéryny József államtitkár kijelentette, hogy kérésüket jóindulatulag tanulmányozni fogja és támogatólag fogja Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter elé terjeszteni.

A t. Házból.

I. Igazoltatnak.

Korai nagy gyűlékezés volt a Képviselő-házban. Egy sereg képviselő, aki a multkori katalógus olvasásánál nem volt jelen, szó szerint vette a házszabályokat, hogy az elmaradást igazolni kell. Volt emiatt vasutazás a legtávolabb zónáktól kezdve és voltak mulatságos kétségbeesések is. Igen nagy megbízhatóságnak örvendő hű képviselőkről kitudódott, hogy amig feleségük otthon azt hiszi, hogy a haza dolgában fáradóznak, azalatt se otthon nincsenek, se Pesten nincsenek, hanem a bécsi orfeumban olvassák hogy az országában katalógus-olvasás volt. Most aztán le fogják őket leplezni. Rémműlet, iszonyat! A megriadt képviselőket, akik a koalíció uralma óta még nem szenvedtek névsor-olvasást, a régiek ijesztgetik:

— A távollévők nevei kihirdettetnek és a nyilvánosság részére átadatnak.

— S a névsor megjelenik a lapokban?

— Persze, hogy meg.

Az volt aztán a kacagás, amikor egy-egy képviselő az újságírókat kapacitálta, hogy az ő nevét hagyják ki, amiként némelyeknek az árverési hirdetések listájában gyakorlata van.

Justh Gyula is hókusz-pókuszokkal csinálta a dolgot, kisebb-nagyobb megrovó beszédekkel. A jelentkezők türték-türték, csak azzal állottak aztán boszut, hogy amikor az ülésen Justh magamagát is bejelentette az igazoltan távollévők között, hát akkor nagyot nevettek. Persze nem volt igazuk. Mert Justh Gyula képviselőségének hosszu ideje óta sohasem maradt távol igazolás nélkül. Ezenkívül pedig ma is mindenki igazoltatott.

Sőt a házelnöki hivatalban jelentkezett Gabányi Miklós is, hirtelenül megfélekedve, hogy ő már nem is képviselő és ennélfogva minden igazolás nélkül távolmaradhat.

Továbbá Simkó Józsefet is beküldték.

— De hisz én itt voltam ama nevezetes katalógusos ülésen — védekezett Simkó.

— Éppen azért! — felelték. — Te leszel az azonossági tanu. Te fogod bizonyítani, hogy tényleg nem volt-e jelen az, aki most kimenté magát.

— Hát az is előfordulhat, hogy távollévőknek mondják magukat olyanok, akik itt voltak?

— Józsikám — oktatta őt Muzsa — a mostani stréber világban minden megeshetik.

Simkó tehát bement azonossági tanunak s az egész procedúra alatt folytonosan nevetett.

Valójában azért küldték be, hogy ez alatt az idő alatt a miniszterek nyugton maradhassanak. Am Simkónak nagyobb a szerencséje: Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter is bement távollétét igazolni az elnökséghez és itt Simkó a kezébe nyomott egy protekciós kérvényt.

A hullámok lassanként elsimultak. Utócsapódását humoros formában még akkor lehetett észlelni, amikor az államvasuti beruházásról szóló javaslat tárgyalásánál Szmrecsányi György következett volna s a jegyző hiába szólította, a néppárt környékén lakók feleltek helyette gunyosan:

— Nincs itt!

Szmrecsányi György nincs itt! Szmrecsányi György, aki a multkor a határozatképtelenséget konstataálta s aki miatt a katalógus-olvasás keletkezett és aki ennélfogva okozója volt az egész mai szaladgálásnak.

Héderváry Lehel a szélső szögletből, Kállay Tamás a középről, Farkasházy Zsigmond a felső vidékről kórusban kiáltotta:

— Névsort olvostatni, azt tudtok, de itt lenni, azt nem tudtok.

És aztán megesett a szomorú eset, hogy kiűnt mihamar, hogy ma sokkal többen vannak jelen, mint kellene.

Egyszerre tudniillik a jegyző a következő szónokot szólítja s eként kiált bele a nyüzsgő sokadalomba:

— Surmin György!

Akárcsak kísértet-idézés lenne, egy vörös-képi ember feláll és hozzáfog:

— Visoki sabore!

Az elnök mellett megjelenik a sugó tolmács, úr. Rajic. A t. Házon pedig a náma kétségbeesés terjed. Mintha minden planum rombadölné. Mert még később is hallatszik:

— Magdics Péter!

És rá a vizhang:

— Visoki sabore!

Majd:

— Lorkovics Iván!

Utána:

— Visoki sabore!

Nemsokára:

— Grahovac Mirkó!

Azután következnek:

— Visoki sabore!

A sietők és az optimisták, akik azt hitték hogy ma beszélhet Sztérényi József államtitkár és még ma megszavazhatják a beruházási javaslatot, lehorgasztották a fejüket:

— Itt vannak a horvátok! Elrontják a vakációnkat a horvátok! Megakasztják a vasutakat a horvátok.

Hiába végezte még a balparti báró Thorotzkay Viktor is a beszédét azzal, hogy a beruházási javaslatot elfogadja, mit ér ha itt vannak a horvátok!

Supiló Ferencz elégedetten sétált a folyosón. Amikor aztán nagy méltatlankodással rá támadtak, hátrattette a kezét és jólelkien, mosolyogva szólt:

— Jobb félni mint megijedni! Ne tessék tehát megijedni. Csak mutatóvány-példányok gyanánt jöttünk fel, demonstrálni, hogy a javaslatot nem fogadjuk el és hogy még nem feleltük el a horvát beszédet. Ezt megtettük és holnap már utazunk haza. Reméljük, Justh ő exczellenciája igazolja, hogy itt voltunk.

— Igazoltatott! — konstataálja Justh Gyula.

— Menjete Isten hírével.

Körülbelül a horvátokat nagyon szívesen igazolnák akár az egész parlamenti szezonra, ha sohasem volnának jelen.

II. A letárgyalt Zselénszki.

Mig a képviselőház a beruházási javaslattal bajlódott, a méltóságos főrendek a költségvetést tárgyalgatták.

A kormány azt hitte, hogy nagyon rövid ülés lesz, hogy ellenzéki felszólaló nem is akad s az ülés abból fog állani, hogy a jegyző felolvassa a képviselőházi jelentéseket s a bizottsági jelentéseket és gróf Desseffy elnök a felolvasások végén ismételtetni fogja:

— Megszavaztatik!

Történt azonban, hogy felkelt gróf Zselénszky Róbert és nekivágtatott az egész kormányrendszernek, az általános iránynak épügy, mint a részlet-kérdéseknek és ostromolta hol régi fringiókkal, divatja mult argumentumokkal, majd újabb rendszerű ágyakkal, panama-töltényekkel. Sőt a ravasz gépfegyvereket is elővette és ellőtt velük egészen Bécsig, egy kis ármánykodással panaszolva, hogy az uralkodót a császári jubileum alkalmából a világ sok nemzete üdvözölte, csak a magyar nem.

Mozgás. Az öreg urak mélabusan néztek a grófra:

— Miért nem megy Bécsbe, az Isten áldja meg! Miért nem tiszteli meg felséges urunkat?

Mindnyájan kíváncsian várták a kormány részéről jövő feleletet. Mi lesz ebből: ország-szenzáció, avagy monarchikus, esetleg világotbrány.

És valamennyi várakozást felülmulata a Wekerle válasza. Nevezetesen a miniszterelnök válaszólgatott erre-arra, beszélt egyről-másról, de gróf Zselénszkyt körülbelül a következőképpen tárgyalta le:

— Miután a gróf ur csak úgy beszélt, mintha nem beszélt volna, tehát a költségvetés meg sem támadtatott...

A főrendek erősen igazat adtak a miniszterelnöknek és a költségvetést megszavazták.

Pártértekezletek.

Budapest, június 10.

A képviselőház pártjai ma értekezleteket tartottak, amelyeken letárgyalták azokat a törvényjavaslatokat, amelyek még a nyári szünet előtt kerülnek a képviselőház napirendjére. A legnagyobb érdeklődéssel a néppárt értekezletét várták, a párt egy részének az ingyenes népoktatási törvényjavaslat ellen való állásfoglalása miatt. A várt izgalmak azonban elmaradtak s a párt a javaslatot néhány kisebb módosítással elfogadta. Az egyes értekezletekről tudósításunk a következő:

A függetlenségi párt.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ma délután öt órakor Kossuth Ferencz elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezleten az elnök Kossuth Ferenczen kívül a kormány részéről jelen voltak gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, gróf Andrassy Gyula belügyminiszter, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter és Günther Antal igazságügyminiszter, Tóth János, Mezőssy Béla államtitkárok, továbbá Kvassay Jenő, Rakovszky György és Pirkner János földmívelésügyi miniszteri tanácsosok és Némethi József földmívelésügyi miniszteri osztálytanácsos.

A jegyzőkönyvet Tolnay Lajos, majd Zlinszky István vezette.

Elnök megnyitván az értekezletet,

Bernáth Béla napirend előtt sürgeti az új bortörvény mielőbbi megalkotását. A kiegyezési törvény 24. cikke azt tartalmazza, hogy egy év leforgása alatt e törvény megalkotandó.

Buza Barna a maga részéről is támogatja Bernáth Béla kérését. Tudomása szerint a földmívelésügyi minisztériumban a tervezettel már elkészültek, kéri, hogy a javaslatot még a nyári szünet előtt tárgyalja a Ház.

Kossuth Ferencz kijelenti, hogy az új bortörvényt illetőleg az egyes minisztériumok között a tárgyalások még nincsenek véglegesen befejezve, de nézete szerint ez néhány nap alatt megtörténhetik, úgy, hogy tisztán a képviselőház elhatározásától függ, hogy a javaslatot a nyári szünet előtt kívánja-e tárgyalni.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter szerint a javaslat készen van, anélkül is letárgyalták és remélhető, hogy a társmisztériumokkal is a legrövidebb idő alatt teljes megállapodás jön létre.

Hódy Gyula bejelenti, hogy báró Beck Wladimir osztrák miniszterelnöknek e hó 2-án az osztrák képviselőházban Dalmácia hovátartozásának kérdésében mondott és a magyar közjogot mélyen sértő nyilatkozatai tárgyában interpellációt intéz a képviselőházban a miniszterelnökhöz. Az értekezlet ezt tudomásul veszi.

A napirend első tárgya volt az elemi népoktatás ingyenességéről szóló törvényjavaslat, amelyet Vertán Endre előadó ismertetett részletesen. A javaslatot elfogadásra ajánlja. (Élénk helyeslés. Felkiáltások: Éljen Apponyi!)

Kelemen Samu lelkesedéssel üdvözli a miniszterter a javaslat benyújtása alkalmából. A miniszternek óriási érdeme ezen politikai ideának megvalósítása, amely rövid idő előtt még az ábrándok világába tartozott. Az ingyenes elemi népoktatással mindig kapcsolatosnak tartotta az állami népoktatás fogalmát, amelyet a mi társadalmi szakadozottságunk mellett a leghathatósabb eszköznek tart a magyar állam-észmé érvényesítésére. A törvényjavaslat részle-

teire áttérve, felhívja a miniszter figyelmét a harmadik §-ra, amelynek értelmében a felekezeti iskolákat 15 korona tandíjösszeg erejéig kártalanítja az állam. Rámutat arra, hogy az izraelita hitfelekezeti iskolák 15 koronánál nagyobb tandíjat szednek, nagyrészt azért, mert ezek a hitközségek nem rendelkeznek megfelelő alapítványokkal és ingatlanokkal, amiért is iskoláikat majdnem kizárólag a tandíjából tartják fenn. Abban a meggyőződésben hívja fel erre a miniszter figyelmét, hogy amit törvényes keretek között e baj orvoslására megtehet, azt méltányos érdeklődésénél fogva meg is fogja tenni.

Gróf Apponyi Albert miniszter mindenekelőtt köszönettel fogadja azt a lelkes hangulatot, amelylyel a párt ezt a reformot köszöntötte. Kettős jelentőséget tulajdonít a javaslatnak. Először emeli az ország erkölcsi sikerét az egész világon, másodszer a javaslat segítségével teszi teljessé az államnak azt a befolyását az iskolákra, amelyet az 1907:XXVI. és XXVII. törvények is biztosítanak már. Kelemen Samu aggodalmaira kijelenti, hogy egészségtelen állapotnak tartja azt a helyzetet, hogy a felekezeti iskolák kizárólag tandíjából tartassanak fenn. A törvény diszpozícióiban az iskolafenntartókat arra kívánja szorítani, hogy a hitközségek egyetemének hozzájárulásával bazirosszák az iskolafenntartást. Ez jobban felel meg az iskola és az oktatási kötelezettség közjogi természetének. Nem zárkózik el azonban az elől, hogy a törvényben kontemplált intézkedés bizonyos korrekatívára szorul, mert míg a többi hitfelekezetek nem csupán a pótdíjból, hanem az egyházi vagyonból is tartják fenn iskoláikat, addig ez az izraelita hitfelekezetnél hiányzik. Ezért az izraelita iskoláknál olyan helyeken, ahol községi, vagy állami iskola nincsen, erre vonatkozólag a részletes tárgyalás során konkrét javaslatot fog tenni. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Kelemen Samu köszönettel fogadja a miniszter kijelentéseit.

Török Kálmán elfogadja általánosságban a javaslatot, a részleteknél több kisebb módosítást ajánl, a melyeket gróf Apponyi Albert részben el is fogadott.

Az értekezlet úgy általánosságban, mint részleteiben egyhangulag elfogadja a javaslatot és a párt álláspontjának előterjesztésével Szent-Király Zoltánt bizta meg.

A gazdasági népoktatásról szóló javaslat tárgyalása öszre maradván, az értekezlet áttér a belügyminiszternek a közegészségügy rendezéséről szóló törvényjavaslatára tárgyalására.

Baloghy Ernő előadó részletesen ismerteti a javaslatot, amelylyel az érdekelt orvosi körök is megvannak elégedve. Elismerés illeti a belügyminisztert a gyökeres reform alkotásáért, amely az 1876:XIV. t.-cz. második fejezetének első részét egészíti ki új szakaszokkal. Ismerteti a javaslatnak az egészségügyi teendőkre és az egészségügyi szolgálatra vonatkozó intézkedéseit. A leglényegesebb intézkedéseket a javadalmazásra vonatkozólag tartalmazza a javaslat. E szerint a törzsfizetés minimuma 1600, illetőleg 1400 korona, ezenkívül körpótlékot, helyi pótlékot és rendkívüli segélyt is kaphatnak az orvosok részben a törvényhatósági, részben az orvosi alap terhére. Külön intézkedik a javaslat a lakáspénzről, ismeri azonosítást a fuvardíjakat, távdíjakat, a személyi pótlékokat. A látogatási díj minimumát nappal egy koronában, éjjel két koronában állapítja meg. A gyermekvédelem szempontjából fontos rendelkezése a javaslatnak, hogy a hét éven aluli gyermekek gyógyításáért a látogatási díjnak csak a fele fizetendő. Nagy fontossággal bír az orvosi alap létesítése. Ezt egyrészt az állam hozzájárulásai, másrészt a községek hozzájárulásai fedezik. Az orvosi nyugdíjintézet létesítésére nézve azt a rendelkezést tartalmazza a javaslat, hogy egy év alatt megalkotandó. A bábágyre nézve a javaslat kezdő intézkedéseket tartalmaz. Pénzügyi szempontból az államra 3.400.000 korona terhet jelent a javaslat. Kéri annak elfogadását.

Zakariás János nem az orvosok fizetésrendezésének szempontjából bírálja a javaslatot, hanem abból a szempontból, hogy a szegény nép helyzetén a közegészségügy tekintetében mennyiben segít a javaslat. A látogatási díjakat túlmagasaknak tartja; a mi nagy gyermekhalandóságunk mellett szükségesnek tartaná oly intézkedésnek felvételét, hogy az orvos ingyen legyen köteles gyógyítani a hét éven aluli gyermekeket. Kifogásolja a hetedik szakasz második bekezdésének a nemzetiségi nyelv ismeretére vonatkozó rendelkezését. Nézete szerint a közegészségügyi törvénynek nem hivatása a nemzetiségi jogok kodifikálása.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter hangsúlyozza, hogy az orvos községi tisztviselő. A községi tisztviselőről rendelkezik a nemzetiségi törvény, amelynek 20. §-a szerint a község maga állapítja meg jegyzőkönyvi és ügykezelési nyelvét. Ugyancsak a nemzetiségi törvény 21. §-a szerint a községi tisztviselő az egyesekkel anyanyelvükön tartozik beszélni. Természetes és törvényes joga tehát a községnek, hogy a pályázati feltételekbe felvegye, hogy olyant nem választ meg, aki a törvényes kötelezettségnek nem tud eleget tenni. A benyújtott törvényjavaslat megalkotásánál szükségesnek tartotta, hogy az illető orvos a magyar állam nyelvét is tudja,

mert ez a községi tisztviselő nemcsak községi tisztviselő, hanem az állam közegészségügyi szolgálatának is egyik közege. E mellett azonban a humanitás és a legelembb emberszeretet követelte meg annak felvételét, hogy az orvos az illető anyanyelvét is megtanulja, mert különben lehetetlenség volna betegekkel érintkeznie. Itt nem nemzetiségi jogokról van szó, itt az emberiség jogáról, a beteg jogáról van szó. Nézete szerint nem szabad nyelvi sikanériákkal elidegeníteni a magyar államtól azoknak százezreit, akik, noha nem magyar anyanyelvűek, hű fiait az államnak. Kéri a javaslat elfogadását. (Élénk éljenzés.)

Zilinszky István általánosságban elfogadja a javaslatot. Felhívja a miniszter figyelmét a bábágyfontosságára. A törvény azon intézkedése helyett, hogy az ezer lakossal bíró községek köteleztessenek csak bábá alkalmazására, kéri, hogy ez már az ötszáz lakosu községekre is kimondassék.

Tutsek Sándor felhívja az értekezletnek és Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek figyelmét arra, hogy a munkásbiztosító-pénztárak az orvosokkal szemben a legridegebb állásponton helyezkedtek. Kéri a kereskedelemügyi minisztert, hogy törvényhozási uton, vagyrendelet útján a jövőben minden ilyen összeütközésnek vegye a lehetőség szerint elejét.

Kossuth Ferencz kijelenti, hogy e tekintetben bár kezdetben nehézségek voltak, ezek a nehézségek elsimultak és az ország legtöbb részén meg egyezést történt az orvosokkal.

Laelne Hugó nem helyesli Zakariásnak azt a kívánságát, hogy a hét éven aluli gyermekeket az orvosok ingyenesen legyenek kénytelenek kezelni. Ennek következménye az orvosok folytonos zaklatása volna. A gyermekhalandóságra már tekintettel van a javaslat akkor, amikor ötven fillérben állapítja meg a hét éven aluli gyermekeknek a látogatási díjat. A miniszter figyelmébe ajánlja az orvosoknak azt a kérelmét, hogy állapítsák meg az orvosoknak rendeltési minimuma, kívánatosnak tartaná, hogy ez is minimálisan egy korona legyen. A miniszter figyelmébe ajánlja az orvosoknak azt a kívánságát, hogy szabadságidejük ne három, hanem négy hétben állapítsák meg. Kívánatosnak tartja továbbá, hogy az orvosok tíz évenkénti turnusokban egy-egy kurzusra feljehessenek és ez szabadságidejükbe be ne számítsák.

Berzsenyi Jenő örömmel üdvözlöi a javaslatot, amely önmagát dicséri és valóságos áldás az országra nézve.

Muzsa Gyula a nyolcadik szakasz harmadik bekezdésénél azt a módosítást javasolja, hogy a körön kívül csakis oly községekbe mehessen lakni az orvos, ahol gyógyszerár van. A kilencedik szakasz hetedik pontját, amely szerint az orvos felügyel a gyógyszerárakra, kihagyandónak véli. Különbén a javaslatot elfogadja.

Csötő Géza kéri a minisztert, gondoskodjék arról, hogy a tíz éven felül szolgáló körorvosok ne legyenek kötelesek körükben lakni. Szükségesnek tartaná, hogy járvány és fertőző betegségek alkalmával az orvosoknak mérsékelt díjazás adassék.

Szatmári Mór hangsúlyozza, hogyha a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat törvényerőre emelkedik, ennek a közegészségügy szempontjából az lesz a legnagyobb jelentősége, hogy a körorvosi állásokra vállalkozni fognak az orvosok és azok nem maradnak betöltetlenül, mint eddig. Kéri a minisztert, hogy törvényben állapítsák meg a kör terjedelmét, minimumát és maximumát.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter felvilágosító nyilatkozata és Baloghy Ernő ismételt felszólalása után az értekezlet a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta és a párt álláspontjának előterjesztésére Berzsenyi Jenőt kérték el.

A napirend harmadik tárgyát, a vizi beruházásokról szóló törvényjavaslatot Reöck Iván előadó ismertette részletesen és elfogadásra ajánlotta.

Kossuth Ferencz felhívja az értekezlet figyelmét a tárgy fontosságára és üdvözlöi Darányi Ignác földmivelésügyi minisztert a javaslat benyújtása alkalmából. A földmivelésügyi kormány parallel haladt a kereskedelemügyi kormány irányával; Magyarország, mint mezőgazda ország, tömegárukat termel és amellé az ország oly gyorsan fejlődik, hogy a vasuton való szállítás fejlettsége ezzel nem tud lépést tartani. Ezért az országnak igyekeznie kell a vizi-utakat olyan állapotba hozni, hogy ezek használtassanak fel a tömegáruk szállítására, a vasutak túlterhelése pedig e tekintetben csökkentessék.

Felhívja a párt figyelmét arra, hogy június 16-án Székesfehérvárott, 20-án pedig Pakson képviselőválasztás lesz. Székesfehérváron a párt jelöltje báró Mansdorf Géza, Pakson pedig Mádi Kovács János. (Az elnöki széklet Ugron Gábor foglalja el.)

Papp Elek elfogadja a vizi beruházásokról szóló javaslatot és Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter személye iránt legnagyobb bizalmának és elismerésének ad kifejezést.

Az értekezlet a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadja és a párt álláspontjának kifejtésére Papp Eleket kéri fel.

Következzék a földmivelésügyi miniszternek a

rudolfsnádi ármentesítő és belviz lecsapoló társulatnak nyújtandó rendkívüli segélyről szóló törvényjavaslatát, amelyet az értekezlet Szabó Károly előadása alapján úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadott.

Végül letárgyalta az értekezlet a földmivelésügyi miniszternek az állattenyésztésről szóló törvényjavaslatát. Vásárhelyi Dezső előadó ismertette részletesen a javaslatot, amelyben a miniszter 1.562.000 koronát kér a javaslat rendelkezéseinek a végrehajtására.

Az értekezlet a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben letárgyalta és ezzel elnök az ülést berekesztette.

A néppárt.

Az országgyűlési néppárt ma este hat órakor értekezletet tartott, melyen tárgyalás alá kerültek a vizi beruházásról, az állattenyésztési fejlesztéséről, a rudolfsnádi ármentesítés, valamint az ingyenes népoktatásról és a közegészségügy rendezéséről szóló törvényjavaslatok. Az értekezleten a törvényjavaslatok tárgyalása alatt megjelentek a szakminiszterek, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter Kvassay miniszteri tanácsos kíséretében, gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, majd gróf Andrássy Gyula belügyminiszter. Az értekezleten előbb Molnár János, majd gróf Zichy Aladár miniszter elnökölték.

A vizi beruházásról szóló javaslatot Csütő Béla előadó ismertette s ajánlotta elfogadásra. Mire az értekezlet a javaslatot el is fogadta. Hasonlóképp elfogadta a rudolfsnádi ármentesítésről szóló javaslatot.

Az állattenyésztés fejlesztéséről szóló javaslatnál Beniczky Ödön felhívja a miniszter figyelmét arra, hogy a felvidéken egyes nagy területeken a nép egyáltalán nem tud legelőhöz jutni a kincstári és magánerdők szigorú kezelése miatt.

Darányi miniszter kijelenti, hogy az erdőt meg kell védeni, hanem adott esetekben szívesen megvizsgálja, hogy nincsenek-e bérbeadható területek.

Csütő Béla hozzájárul a törvényjavaslatához, de felhívja a miniszter figyelmét, hogy sokszor kiterjednek a legelőterületek felosztását és felszántását is, ezért nincs közlegető, ami által különösen a szegény nép szenved, mert elesik a legelőtől.

Darányi miniszter válasza után az értekezlet elfogadta az állattenyésztési fejlesztéséről szóló javaslatot is s Darányi minisztert zajosn megeléjenzették.

Molnár János üdvözlöi a megjelent kultuszminisztert s eleferálja a törvényjavaslatot. Ő maga nem fogadja el a javaslatot, mert elvi sérelmeket lát benne az egyház jogaival szemben. Pontról-pontra előadja kifogásait. Legnagyobb sérelmet a 6. §-ban lát, mely kimondja, hogy az egyház nem állíthat szabadon iskolát s ha tandíjt szedne, egyszer és mindenkorra elveszti az illető községben. A 3. §. főleg azért sérelmes, mert az anyagi segélyezésben nagy állami ingerenciát állapít meg. A 7. §. megfosztja a polgári érvényesség jellegétől a hitvallásos iskolák által kiállított iskolákat, azért ezt törölni kívánja.

Buzáth az elvet helyesli, de a törvényjavaslatot minden nemes intenciója mellett sem tudja melegen üdvözlölni, mert akkor, amidőn még oly sok községben nincsen iskola, nem ez lett volna az első teendő. A szociális szempontokat, ha nézi, még soha se hallotta az ingyenes iskoláztatást követelni. Hiszen a szegény emberek eddig se fizettek, mindenütt elengedték. Csak a módosabbak fizettek. A gyermekek se azért nem jártak, mert nem tudtak fizetni, hanem a gazdasági viszonyokban és az iskolahiányban volt az ok. Oda konkludál, hogy jobb volna a három milliót újabb iskolák föllállítására fordítani, mert kérdés, lesz-e arra pénz, hogy újabb iskolák is felállíthatók legyenek.

Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter Molnár Jánosnak azt válaszolja, hogy a jelen törvény is csak szorosan vett állami feladatok terén biztosít jogokat az államnak a hitfelekezetek iskoláival szemben s ez már az 1907:XXVII. törvényekben is megtörtént. Aki tehát elfogadta az 1907:XXVII. törvényeket, az ezt az ugyanazon alapelveken nyugvó javaslatot is kell, hogy elfogadja. Buzáthnak válaszulva azt mondja, hogy igaz, hogy a szegényeknek legtöbbszörre elengedték a tandíjat, de vannak szemérmes szegények is, akik nem kérték a tandíjengedést s az a mód, amelyen ő szándékozik az iskolai költségekről gondoskodni, az iskolai terheket igazságosabban fogja megosztani. Végül a miniszter Buzáth azon aggodalmára, hogy lesz-e a miniszternek pénze, hogy újabb iskolákat állíttson ott, ahol iskolára szükség van, megnyugtató kijelentést tesz.

Csernoch János püspök: Feltétlenül kívánja a törvényjavaslatban biztosítani az 1868. XXXVIII. t.-cz.-nek 11. §-át a hitfelekezeteknek biztosított jogát, hogy saját iskolájuk fenartására a hiveknek anyagi hozzájárulását igénybe vehessék, nehogy a 6. §-ban említett „más iskolai illeték” kitétel erre is magyaráztassék. A 7. §-hoz módosítást ajánl, hogy a helyi vagy közigazgatási helyhatóságok hitelesítése maradjon el, a tanító felelős, hogy a bizonyítványok

a törzskönyvvel egyezzenek. A törvényjavaslatot elfogadják.

Zboray Miklós egy kardinális sérelmet lát a javaslatban. Ez a sérelem abban áll, hogy a jövőre felállítandó hitfelekezeti iskolák nem kapják meg azt a kárpótlást, amit megkapnak az eddig létező iskolák.

Csizmazia Ferencz kéri az első szakasz második bekezdésének törlését. Tulzsigorúnak tartja a 6-ik szakasz amaz intézkedését, hogyha tandíjat szednek, akkor azon a helyen a felekezet a jövőben is megfosztatik attól, hogy iskolát tartson fenn.

Simonyi-Semadam Sándor rámutat a 6-ik szakasz hézagára. Ez a szakasz tandíjszedés esetén az illető hitfelekezeti iskola bezárását mondja ki. Mi lesz azonban akkor, ha bezárják az iskolát. Ott jó hosszú időn át, legalább is félévig nem lesz iskola, mert az állam rögtön, márol-holnapra elvégre sem tud iskolát felállítani. Itt van az a hézag, amelyet pótolni kell.

Glesswein Sándor örömmel üdvözli szacziális szempontból a javaslatot. Ő is felhívja azonban a miniszter figyelmét az apáca-iskolák kétféle jellegére. A 6-ik szakasz intézkedése, mely a bezárást mondja ki, tulajdonképpen nem a bűnösöket sújtja, hanem magát a hitfelekezetet. Helyesebb volna, ha a tandíjszedő iskola igazgatóját büntetnék meg kellő megintés után.

Tálos István is úgy találja, hogy a hatodik szakasz szépséghibája a javaslatnak. Ő az egész szakaszt kihagyandónak tartja.

Apponyi Albert miniszter még egyszer felszólal s reflektál az elhangzottakra. Elfogadja Csernoch János ama álláspontját, hogy vétecsék be a törvénybe, hogy az 1868:XXXVIII. t.-cz. 11. §-át a jelen törvény nem érinti. A 6. §-ra vonatkozólag kijelenti, hogy ennek rendelkezéseit fentartani szükségesnek tartja. Ehhez hasonló intézkedések már vannak az 1907. XXVII. t.-cz.-ben is. Különbözik csak a nyilvánvaló rosszhiszeműség esetén lesz e szigorú büntetés alkalmazva. Simonynak azt válaszolja, hogy a 6. §-ban hézag csak annyiban van, hogy bizonyos idő telik el, míg az állami iskola felállítatik. Csizmazia Ferencznek azt feleli az 50 filléres készízetés szedése úgy is csak fakultatív s ha azt jó célra szedik, az csak üdvös dolog. Arra nézve, hogy a jövőben nem lesz tandíjkárpótlás, azt feleli a miniszter, hogy ez természetesen, mert jövőre nézve már nem lesz tandíj, de az iskolafentartó a tandíj címén elesett összeget kárpótolni tudja, ha a tanítói fizetés kiegészítésénél több államsegélyt kér. Ajánlja a törvényjavaslatot elfogadásra.

Az értekezlet erre az ingyenes oktatásról szóló törvényjavaslatot elfogadta.

Áttért ezután az értekezlet Andrassy javaslatának, a közegészségügy rendezésének megvitatására.

Buzáth Ferencz előadó ismertette a javaslatot, melyet nagyfontosságúnak mond és amely végre eleget tesz egy kívánalomnak, nemcsak a közegészségügy modern színvonalon álló rendezésének, hanem a községi és körorvosok helyzetének javításának is.

Beniczky Ödön egy méltánytalan intézkedésre hívja fel a miniszter figyelmét. A javaslat kimondja, hogy az a község, amelynek 1000 lakosa van csak, nem köteles szakképzett bábát tartani, oda elegendő olyan is, aki a kisebb kurzust, a hat hetit elvégezte. Azt indítványozta, hogy 1000 lakos helyett 800-at vegyenek fel.

Jánoky-Madocsányi Gyula: Helyesnek tartja azt az intézkedést, hogy a törvényjavaslat kimondja az illető nemzetiségi nyelv megtanulásának kötelezettségét is az orvosokra nézve.

Wildfeuer Károly: A javaslat intézkedik arról, hogy a szegény embereket ingyen köteles az orvos gyógyítani. Am nincs megmondva, hogy kik tulajdonképpen azok a szegény emberek? Méltányosnak találná, ha a cselédeket is felvennék az ingyen gyógykezeltek közé.

Mednyánszky László: Felhívja a miniszter figyelmét arra a visszaélésre, amelyet egyes helyeken az orvosok a látogatási, illetve gyógykezelési díj tekintetében elkövetnek.

Gróf Andrassy Gyula: Köszönettel veszi, hogy javaslatát minden párttag elfogadja. Az egyes szónokok észrevételeire reflektálva kijelenti, hogy a 7-ik szakasz bizonyos értelemben módosítást fog szenvedni, a lényeg azonban megmarad. Az eredeti javaslat azt mondja, hogy az orvos köteles az illető nemzetiségi nyelvet megtanulni. Bizonyos függetlenségi oldalról megnyilvánult kívánságoknak eleget téve, ez úgy fog módosulni, hogy felhívatik az orvos a nemzetiségi nyelv megtanulására. Arról természetesen gondoskodni fog, hogy ennek az intézkedésnek fogantatja is legyen. Beniczky Ödön mindkét észrevételét honorálni fogja. „Az 1000 lakos” helyett „800 lakos” fog a javaslatba vétetni. Azt is meg fogja valósítani, hogy a rövid bábakurzusok idővel megszüntetessenek. Buzáth módosítását a közegészségügyi bizottság összeállítása tekintetében elfogadja. Jánoky-Madocsányi is megnyugtathatja abban a tekintetben, hogy a városi orvosok fizetésének rendezésére legközelebb rákerül a sor, még pedig annak a javaslatnak keretében, mely a városi alkalmazottak helyzetének rendezéséről fog gondoskodni. Wildfeuer Károlynak azt feleli, hogy a

szegényügy rendezésére gondolnak s reméli, hogy az idea rövid időn belül testet is fog ölteni. Mednyánszky észrevételére megjegyzi, hogy az orvosok honoráriumok szankcióival fognak ellátni s aki visszaél vele, azt súlyos következmények fogják érni. Rendelet uton pontosan meg fogja állapítani, hogy az orvos mennyit kívánhat a gyógykezelésért, illetve egy látogatásért.

A javaslatot erre elfogadván, az értekezlet 9 órákor véget ért.

Az alkotmánypárt.

Az országgyűlési alkotmánypárt holnap, csütörtökön este félnyolc órákor értekezletet tart, amelyen a népoktatás ingyenessítéséről szóló törvényjavaslat kerül tárgyalás alá.

A nemzetiségiek.

A nemzetiségiek ma délután Rákóczi-uti klubhelyiségükben értekezletet tartottak Mihályi Tivadar elnöklete alatt. Az értekezleten a folyó ügyek elintézése után elhatározták, hogy a közegészségügy rendezéséről, továbbá az elemi oktatás ingyenességéről szóló törvényjavaslatok vitájában részt fognak venni. Az előbbi javaslatnál Maniu Gyula, az utóbbinál pedig Polit Mihály és Goldis László fognak felszólalni. A konferenciát holnap folytatják.

Az új szeszadó-törvényjavaslat.

Budapest, június 10.

Wekerle pénzügyminiszter helyett ma terjesztette a képviselőház elé Darányi földmivelésügyi miniszter a szeszadóról, valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztő megadóztatásáról, ugyszintén a szeszkontingens megállapításáról s felosztásáról szóló törvényjavaslatokat. Ezek a javaslatok lényegükben az Ausztriával való megegyezésből folynak, mert bár az indokolásban is kifejezésre jut: az Ausztriával kötött vám és kereskedelmi szerződés teljesen szabadkezet nyújt, mégis a termelési és fogyasztási viszonyok mérlegelése kívánatosá teszi, hogy azonos adóteteleket állapítsunk meg Ausztriával. A pénzügyminiszter az új javaslatok lényegét kérdőpontok alakjában egy az összerdekeltségből összehívott szaktanácskozmány elé terjesztette, melyen sikerült a törvényjavaslatok fölépítése tekintetében a miniszternek az ellentétes érdekköröket egyöntetű megállapodásra bírni. A javaslatok benyújtásának sürgősségét indokolja az a körülmény, hogy a szeptember elején kezdődő új főzési idényre azoknak törvényerőre kell emelkedniök.

Az új szeszadójavaslat voltaképpen adóemlést kontemplál, mert a kormány az állami szükségletek fokozott növekedése folytán új bevételi források föltárására van utalva. A szeszadó emelésével a fogyasztás csak átmenetileg fog csökkenni s biztos remény van arra, hogy ez a csökkenés a szesztermelés kiterjesztése folytán eltűnni fog. A kontingens felosztásáról szóló törvényjavaslat a szeszfőzdek kontingensének megállapítását nem tíz évre előre, hanem csak az 1908/1909-iki termelési időszakra állapítja meg, a további termelési időszakokra, pedig az összkontingent a fogyasztás tényleges szükségéhez képest évről-évre a pénzügyminiszter fogja megállapítani. Az új javaslatokban lényeges, hogy a szeszfőzdek bonifikációját négy koronával leszállítja s úgy az ipari, mint mezőgazdasági szeszfőzdek kontingensét 10%-al apasztja, hogy az ekként előálló kontingensből új mezőgazdasági szeszfőzdek létesíthessenek. A szesz ipari felhasználásának érdekét szolgálja az új törvényjavaslat azáltal, hogy az eczetgyártásra használt szeszt a kontingensből kivonja.

Az új törvény alapelve gyanánt az 1. §-ban az előző törvényekhez hasonlóan a fogyasztási adónak két tételét állapítja meg és pedig a kisebbik tételt 1 korona 40 fillérben, a nagyobbik tételt 1 korona 64 fillérben hektoliterenkint; az adóemelés tehát 40, illetve 44 fillér. A miniszter az indokolásban az adónak ilyen felmérését eléggé jelentékenynek tartja ugyan, de nem oly mértékűnek, hogy abból a fogyasztás állandó csökkenésére következtetni lehessen. A 2. §, ugyszintén a 4. és 7. §-ok intézkedéseket tartalmaznak, melyek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Herzegovina területéről behozott szesz után járó adó beszedését, illetve az oda kivitt szesznek adandó adómentességet szabályozzák. A 4. szakasz meg-

jelöli azokat a czélokat, amelyekre a szesz adómentesen felhasználható. E szakasz az adómentes felhasználás eddigi terjedelmét fentartja, de mellőzi a hektoliter-fokonkinti 3 fillér ellenőrzési illetéket, ugyszintén kivonja az eczetgyártásra felhasználandó szeszt is a kontingensből. Az 5. § a mezőgazdasági szeszfőzdek bonifikációját (termelési jutalom) tételenként négy koronával leszállítja. A 6. § a kiviteli jutalom tételét minden liter alkohol után hét fillérben állapítja meg. A 8-18. §-ok a szeszadó fizetése iránti kötelezettségre, a 19-28. szakaszok a szeszadó biztosítása iránti általános szabályokra vonatkoznak, míg a 29-34. szakaszok a megadóztatási módokat jelölik meg. E szakaszok rendelkezései között új az, amely a pénzügyminisztert felhatalmazza, hogy községek részére szeszfőzdek létesítésére megfelelő segélyt engedélyezhessen. A 35-47. szakaszok az általános utján történő adóztatást szabályozzák azon módon, hogy a termény mennyisége szerinti adóztatásnak lehető széles körben történő igénybevétele előmozdítható legyen; kiváltképp a hazai gyümölcsfajlalk-főzésnek nyújt kedvezéseket, amennyiben a külföldi gyümölcs alkoholnyerdekének a megállapítását a miniszterre bizza. A 48. § a szeszadónak megváltás utján történő fizetési feltételeit szabályozza, úgy, amiként eddig is, rendeleti uton.

A 49-64. §-ok a termelt alkohol mennyiségének a szeszmérő-gép jelzése, vagy gyűjtőedény alkalmazása mellett való megállapítására vonatkozó s eddig is érvényben volt rendelkezéseket tartalmazzák.

A 65-72. §-ok a szeszszállításra vonatkoznak; a szeszfőzdek helyiségeiből, vagy a szabadraktárból való elszállítás azon feltételek mellett fog történni, mint eddig. Az égetett szesz folyadékok finomítását és nemesítési eljárásait a 73-75. §-ok szabályozzák. A 76-77. §-ok a szeszadónak és a sajtolt élesztő termelése után járó adónak esedékességét és ezen adók hitelezésének feltételeit szabályozzák. A hitelezés tekintetében könnyítést ad a javaslat a termelési adó alá eső azon szeszfőzdeknek, melyek legalább 1200 korona termelési adót fizetnek. A többi szakasz az adóhitelezés feltételeit állapítja meg.

A szeszkontingens megállapítása tekintetében a fent említettek kivül ki kell még emelnünk, hogy a törvényjavaslat az 1908/1909-iki termelési évadra 808.701 hl. összkontingensből 567.731 hl.-t a mezőgazdasági és 240.970 hl.-t pedig az ipari szeszfőzdek részére juttat. A 720 hl.-en felüli mezőgazdasági szeszfőzdek kontingenséből 10%, míg az ipari szeszfőzdek közül a 2000 hl.-t meghaladók kontingense 17.3%-al apasztatik. Az ipari gyáraktól elvont kontingensért nyújtandó kártalanítás hl.-kint hatvan koronában állapítatik meg, ugyancsak ilyképp kártalanítatnak a nagyobb mezőgazdasági szeszfőzdek is, melyeknek kontingense lejjebb szállítatik.

A képviselőház pénzügyi bizottsága holnap, június 11-én, délután 5 órákor sajtó helyiségében az új szeszadó-javaslat dolgában ülést tart.

KÜLFÖLD.

A revali találkozó.

— Fejedelmi felköszöntők. —

A Standard yachton a tegnapi ebéd alkalomával Miklós csár a következő pohárköszöntőt mondta:

— Öszintén örvendek, hogy felségedet és feleségedet az orosz vizeken üdvözölhetem. Bizom abban, hogy e találkozás a családjainkat egymáshoz fűző kötelékeket megerősítve eléri azt a sikert, hogy országainkat szorosabban fűzi egymáshoz és a világbéke fentartása ügyének szolgálatát fog tenni. Az utóbbi években számos kérdés merült fel, amelyek úgy Oroszország, mint Anglia szempontjából egyaránt jelentőségteljesek voltak és a melyeket kormányaink kielégítő módon oldottak meg. Meg vagyok győződve, hogy felséged ezen megállapodások értékét ugyanolyan nagyra becsüli mint én, mert daczára azok békés céljainak, csak hozzájárulhatnak ahhoz, hogy országaink között a barátságos szellem, a jóakarát és a bizalom növeltesse. Felsőged, a királyné ő felsége és az angol királyi család, valamint az angol nép boldogságára írtém poharamat.

Miklós csár pohárköszöntőjére Edvárd király a következőképpen válaszolt:

A királyné és a magam nevében szívélyes köszönetet mondok azon barátságos fogadtatásért, amelyben bennünket részesített és azon jószágos szavakért, amelyek az imént elhangzottak. A legkellemesebb emlékek ébrednek bennem, annak az üdvözlésnek emléke, amelyben régebbi oroszországi látogatásomkor fennkölt nagyatyja, szeretett atyja,

valamint felséged részéről részesültem és őszinte há-
lám forrását képezi az a körülmény, hogy alkalom
kinálkozott felségeddel újból találkozni. Teljes szí-
vemből aláírom mindazon szavakat, melyeket felsé-
ged tekintettel a kormányaink közt legutóbb léte-
zett egyezményről mondott. Azt hiszem, hogy az
arra fog szolgálni, hogy az országaink népeit egy-
máshoz fűző kötelékek még szorosabbakká fűződje-
nek és meg vagyok győződve arról, hogy a jövőben
néhány fontos kérdés barátságos és kielégítő meg-
oldását meg fogja könnyíteni. Meg vagyok győ-
ződve arról is, hogy nemcsak országainkat fogja ezen
egyezmény egymáshoz közelebb hozni, hanem hogy
az általános világbéke erősödéséhez is hozzá fog
járulni. Remélem, hogy é találkozást rövidesen újabb
találkozás követhet. Felsőitek, a császári család és
mindenekelőtt a nagy orosz birodalom jólétére és fej-
lődésére emelem poharamat.

Edwárd király az orosz csárát az angol hajóraj
tengernagyává nevezte ki. Miklós csár ma megláto-
gatta a Minotaur czirkálót és az Alexandra jachtot,
amelyek kitűzték az angol tengernagyi lobogót. Este
Edwárd király kívánságára megismételték a tegnapi
szereplést.

A találkozóról az angol szociálista Justice Irla:
A nép erős és hangos tiltakozása ellenére a király
magasabb politikai okokból Oroszországba utazott,
mert a német birodalmat sakk mattá kell tenni, mi-
ként Franciaországot harmincz egynéhány év előtt.
Az eredmény most is éppen olyan elvetendő és alá-
való lesz. Ezzel a királyi látogatással Anglia helyesli
a Szibériába számkivetettek sorsát, a Schlüsselburg-
ban fogva tartott foglyok kinszenvedéseit, a rigai la-
kosság gyötrelmeit, az asszonyok megkínzását és
megvesszőzését.

Berlini illetékes körökben azt tartják, hogy a re-
vái találkozás az ázsiai politikát illetően nem fog
semmiféle új megállapodásokat létesíteni, minthogy
erről szó sem volt, ellenben jelentékeny fontosságú
eredményre fog vezetni Macedónia pacifikációja
körüli. E részben hosszabb idő óta folyó tárgyalásokat
szándékosan halogatta a két nagyhatalom. Kétségtel-
en, hogy Oroszország törekedni fog a vezetést a
macedóniai reformok tárgyalásában megtartani s
evégből sietni fog Ausztria-Magyarországgal érint-
kezésbe lépni.

Osztrák képviselőház. Bejegyezték szociál-
demokrata és keresztényszociálista részről az ottá-
ringi tiltakozásról dolgában több interpellációt,
melyeket szószerint felolvastak. Fiedler kereskedelmi
miniszter behatóan válaszol az interpellációkra, a
rettenetes szerencsétlenség felett a kormány legmé-
lyebb részvétét fejezi ki, közli az előzetes vizsgálat
eddig eredményeit és konstatálja, hogy a tűz okát
eddig nem lehetett teljes bizonyossággal megállapí-
tani, felolvassa azon feltételeket, melyek mellett a
gyár megindítására engedelmet adtak, hogy bebizo-
nyítsa, hogy a legmesszebbmenő biztosíté-
kokat követelték ez alkalommal, kiemeli to-
vábbá, hogy a pinczéből kicsapó láng az udvari
épületben levő munkatermeket borította lángba, ami
nem volt előrelátható és biztosítja végül a házat,
hogy a kormány mindent meg fog tenni arra, hogy le-
hetőleg meggátolja a jövőben ilyen szerencsétlenség-
ek ismétlődését és hogy a legszigorubb vizsgálatot
folytatja le, hogy azokat, akiket esetleg felelősség
terhel, felelősségre vonják és hogy minden megtör-
téniek a katasztrófa áldozatai hátramaradt család-
tagjai nyomorának lehető enyhítésére. A ház ezután
folytatja a költségvetés részletes tárgyalását.

A czár Angliában. A Daily Chronicle az az
jelentését, hogy a czár még ez év őszén Angliába
jön, megerősítik. Sandringhamban már most készül-
nek a czár látogatására. Valószínűleg novemberben,
Edwárd király születésnapján fog a sandringhami
kastélyba érkezni a czár és egy hétig lesz a király
vendége.

Az angol parlament. Az angol parlament rövid
nyári ülésszaka alatt igen fontos törvényjavaslatok
várnak megoldásra, u. m. az agkori biztosítás, az
iszákosság korlátozása, az új népoktatási javaslat, a
nyolczórói munkaidőről szóló bill, a gyermekmunka
védelme, London szabályozása, London kikötőjének
újraépítése és az ir egyetemekre vonatkozó törvény.
Tekintettel a nagy munkahalmazra, a bizottságok
még a püüküsi ünnepek alatt sem szüneteltek, ha-

nem erősen dolgoztak a betervezett törvényjavas-
latok előkészítő munkálatain.

Lemondási hírek Ausztráliában. A tőzsdén ma híre
futott, hogy a német miniszterek benyújtják lemondá-
sukat. Egy hírlapíró felkereste Prade minisztert,
aki néhány napi távollét után ma először jelent meg
a képviselőházban. Prade a következőket mondotta:

— Egyáltalán nem tudom megérteni, honnan ke-
letkezett ez a hír. Biztosíthatom róla, hogy semmi-
féle alapja nincs, mert a német miniszterek lemondá-
sára nincs ok. A Wahrmond-affér és az egyetemi
kérdés remélhetőleg kedvezően fog elsimulni a szomb-
aton tartandó rektori tanácskozáson és a nyelvkér-
dés sem komoly ezidőszerint. Más ügy pedig nincs,
amely a német miniszterek lemondásával kapcsola-
tba volna hozható. Ismétlem, a hír alaptalan.

Bülow szabadságon. Bülow herceg birodalmi
Kancellár július közepén kezdi meg szabadságát.
Előbb néhány hétre Nordeneyba utazik a kancellár,
de nem mintha egészségi állapotja követelné, mert a
herceg kitűnően érzi magát.

Anarchia Perzsiában. Teheránban a zavar nö-
tön-nő. Általánosan attól tartanak, hogy államcsiny
fog bekövetkezni. A sah hétfőn nyilvánosságra
hozta, hogy a lázadók vezetőit szigorúan megbün-
teti. A városban nagy a rémület. A sah folyton erő-
síti őrségét. A parlamentet kozákok őrzik. A sah a
rend-fentartását a városban az orosz kozákdandár
parancsnokára bízta. A sahnak Teherán mellett levő
nyári birtokán a kozákdandár négy ágyuja jelent
meg, amelyeknek a csöve a város ellen irányul. Híre
jár, hogy az elhunyt sah fivére Sirasban csapatokat
gyűjt, hogy Teherán ellen vonuljon.

Londonba érkezett táviratok szerint az orosz
csapatok átlépték a perzsa határt, állítólag perzsa
részről elkövetett rablások miatt. A teheráni esemé-
nyek után ítélve, az államcsiny már megkezdődött.

A ma Pétervárról ideérkezett jelentések szerint
Teherán és Pétervár közt a távirati összeköttetés
meg van szakítva. Híre jár, hogy Teheránban komoly
zavargások törtek ki. Oroszország szándékait
sem az itteni orosz nagykövetségei, sem a perzsa
követségen nem ismerik.

Az amerikai republikánus párt programja. Fél-
hivatalos washingtoni lapjelentés szerint a jövő ő-
szi, kedden Chicágóban elfogadandó republikánus
program főpontjai a következők: tarifarevizio, va-
lutareform, a csapatok szaporítása, a kereskedelem
előmozdítása, a postahajójáratok támogatása és az
egyesülési ügy szabályozása.

Muley Hafid bevonulása Fezbe. Marokkó belse-
jéből érkező hírek szerint Muley Hafid ellenszül-
tán nagy pompa mellett bevonult a fővárosba,
Fezbe. A Temps ellene fordul azon német lapoknak,
amelyek Muley Hafid mellett foglalnak állást és a
többi között a következőket írja: Nemesak salát igé-
reteink figyelembe vétele, hanem az Európa határo-
zatai iránti tisztelet is Abdul Azisz törvényes szul-
tánnal köt össze bennünket és a német sajtó megsérti
e határozatokat, ha német tüzzel Muley Hafid mellett
tör lándzsát. Pichon ur remélhetőleg már megmondta,
hogy miután Németország kívánságára mentünk Al-
gezirásba, az ott hozott határozatokat nemesak
reánk, hanem Németországra is kötelezőknek kell te-
kintenünk.

TÁVIRATOK.

A szerb választások.

Belgrád, június 10. A minisztertanács a na-
pokban foglalkozott az új választások által terem-
tett helyzettel. Hír szerint a kormány elhatározta,
hogy lemond. A lemondási kérvényt azonban
csak a kormánypártnak a jövő héten tartandó
ülése után nyújtják bet. A király tegnap fogadta
Jovanovics csetinjei szerb diplomáciai ügyvivőt
magánkihallgatáson.

Közgazdasági távi ok.			
	Newyork.	jun 9.	jun 10.
B u z a	locobuza	95 ³ / ₈	95 ¹ / ₈
	júliusra	94 ⁷ / ₈	94 ³ / ₈
	szeptemberre	92 ¹ / ₂	91 ⁷ / ₈
T e n g e r i	júniusra	76	76
	júliusra		

B u z a	júniusra	91 ¹ / ₂	—
	júliusra	86 ³ / ₄	86 ³ / ₄
T e n g e r i	júniusra	66 ⁷ / ₈	67

New-York, jun. 10. Gyapot New-Yorkban helyben
11.40 (11.40 tegnap), gyapot júliusra 10.11 (9.97),
gyapot szeptemberre 9.58 (9.45), gyapot New-Orleansban
helyb. 11.1¹/₂ (11.1¹/₂), petroleum stand withe New-York-
ban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában
8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90),
petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, június 10. (Zárlat.) Zsir júliusra 8.60
(tegn. 8.57), zsír szeptemberre 8.80 (tegnap 8.77), sza-
lonna short clear, 7.68 (tegnap 7.62), sertésus szept-
emberre 13.05 (tegnap 13.05).

A bankárno üzelmei.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 10.

Igen érdekes ügyben folytat nyomozást a
budapesti rendőrség. Az eset maga egyszerű.
Egy bank kifosztott egész csomó embert, akik
az élet küzdelmeiben kifáradtak s hirtelen akar-
tak meggazdagodni. Az emberek ezt a vágyát
használta ki Wahrmann Gizella, amikor
Wahrmann és Társa czég alatt bank-
házat alapított. Mikor a hullámok már félig-
meddig összecsaptak a bank fölött, Wahr-
mann Gizella megszökött és most Chicágóban
élvezi a bűnös uton szerzett pénzt. Ellenben le-
tartóztatta a rendőrség Bleuer Lipót, a
bankház volt czégvezetőjét, aki a tulajdonos-
szökése után átvette teljesen az üzlet vezetését
s hasonló manipulációkkal folytatta.

Körülből négy évvel ezelőtt alapította meg
Wahrmann Gizella üzletét a Teréz-körút 35.
számu házban. Az asszonynak volt egy hatezer ko-
ronás öröksége. Ez a pénz persze csak arra volt
elég, hogy az üzlet berendezését és az első negyed-
évi házbért kifizessék. De azért megjelent a hang-
zatos czim: Wahrmann és társa bankháza.
A tulajdonképpeni társ, Bleuer Lipót csak czég-
vezetője volt a banknak.

A bankház sorsjegyeknek letétbe való eladásá-
val foglalkozott. Ez tulajdonképpen a részletre való
sorsjegyeladásnak egyik neve, amelynél pedig ható-
sági ellenőrzés kötelező. A vevők a letétben hagyott
sorsjegyeket nem is látták, ellenben pontosan kellett
a részleteket fizetni, amig csak a teljes vételért ki
nem fizették. Ilyen módon a vevőktől a pénz befolyt,
a bankház azonban az eladott sorsjegyeket nem sze-
rezte meg. A sorsjegyek árának ugyanis csak tíz
százalékát fizette meg a nagyobb bankoknak s eze-
ket természetesen ott hagyta letétben. Így tehát,
mikor a bankház vevői már kifizették a vett sors-
jegyek teljes árát, a bankház nem adhattott sors-
jegyet. Ekkor mindentéle ürügygyel állottak elő,
hogy halaszthassák a sorsjegyek kiadását. Sorsolási
illeték és más czimen, még kisebb-nagyobb össze-
geket szedtek ki a hiszékeny emberektől s ilyen
módon hónapokig tudták halasztani a sorsjegyek
kiadását.

Nagy baj szakadt a bankházra Riesz és Fi-
scher bankárok szökésével. A Wahrmann-czég
ugyanis zsirok révén érdekelve volt. Wahrmann
Gizella érezte a veszedelmet és az idén feruárban
Csikágóba szökött. Az üzletet társára, Bleuer Li-
pótra bízta, aki ettől kezdve a saját szakállára foly-
tatta a megkezdett munkát. Új hirdetésekkel áraszt-
otta el a lapokat s mind kecsgetőbb ígéretekkel
a részletvásárlóknak. Közben-közben a türelmede-
beknek kisebb összegeket juttatott, de végre is any-
nyira megnövekedett a követelők tábora, hogy
Bleuer nem tudott már velük kiegyezni.

A megkárosított felek, akik ugyszólván mind
kisemberek, erre a rendőrséghez fordultak. Eddig
tizenötön tettek följelentést a szédelő asszony és
üzletvezetője ellen. Stefkovits Ferencz rendőri
fogalmazó vezette a nyomozást, amely hamarosan
meglepi adatokat derített ki a bankház ügyeiről. A
lefoglalt könyvekből megállapították, hogy körül-
belül hetven-nyolczvanezer korona t
deficit. Az üzletet azonnal bezárták és Bleuer
Lipótot ma letartóztatták. Valószínű, hogy
egy-két nap alatt még számos följelentés érkezik a
bankház volt vevőitől, akiknek egy jó része még rém-
dig reménykedett és hitt Bleuer Lipót biztatá-
szavainak.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, június 11. — Róm. kat.: Barnab. aps. — Prot.: Barnabás. — Görög-orosz: Május 29. Theodozia. — Zsidó: Sziv. 12. — A nap két reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik este 7 óra 55 perczkor. — A hold két délután 4 óra 19 perczkor, nyugszik éjjel 2 óra 1 perczkor.

A miniszterelnök fogad délután 4 órakor. — Az igazságügyminiszter fogad 12 órakor. — A honvédelmi miniszter fogad délelőtt 10 órakor. — A pénzügyi államtitkár fogad 12-2 óráig. — A közoktatási államtitkár fogad 12-2 óráig. — A B. T. K. atlétikai versenye a millenáris versenypályán. — Fényképképzés a Múcsarnokban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 60 fillér. — Gyűjteményes kiállítás a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Tavaszi kiállítás az Uránia Kigyb-téri szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum állattára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Póvárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 9-2-ig. — A földtani intézet muzeuma nyitva 10-1-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10-12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — Az országos levéltár oklevélkiállítása nyitva 10-4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 9-12-ig és 3-6-ig.

— **Személyi hírek.** Lípót Szalvátor főherceg ma reggel Berlinből Bécsbe érkezett. — Gróf Uexküll-Ghyllenband Sándor hadtestparancsnok Székesfehérvárra utazott, ahol ma délelőtt szemlélt tartott a 12. ulánus- és a 69. gyalogezred fölött. Délben a Magyar Király-szállóban tiszteletére ebéd volt.

— **A király látogatása.** A király ma délben hosszabb látogatást tett Ernő Ágost hercegnél és Tyra eumberlandi hercegnénél.

— **A német császárné balesete.** A berlini udvari környezetben tegnap délelőtt nagy riadalmat okozott az a hír, hogy a császárné sétalovaglása közben környékén súlyos baleset érte. A hír e formájában tulzottnak bizonyult. A császárnét tényleg baleset érte, amely azonban nem járt komolyabb következményekkel. Lová megbokrosodott és levetette a császárnét. A császárné nem vesztette el eszméletét. Bérkocsiba ült és úgy tért vissza a császári palotába, ahol az orvosok megvizsgálták. A vizsgálat véraláfutásokat konstatált testén. Csonttörést nem szenvedett. Állapota nem ad aggodalomra okot.

Berlini munkatársunknak a császárné balesetéről a következő részleteket sikerült megtudni: ma délelőtt a császárné a császárral mint rendszeren minden délelőtt, kilovagolt a San Soucci-parkba. Az új palota felé nyargalt a császári pár és élénken beszélgetett. Már egészen közel voltak az új palotához, amikor a császárné lova megbotlott, fölágaskodott és elbukott. A császárné kiesett a nyeregéből s elvágódott a kavicsos úton. Az első pillanatban úgy látszott, hogy komolyan megsérült, de aztán kiderült, hogy csak horzsolást szenvedett a könyökén. Nyomban kocsit hoztak és a császárnét az új palotába vitték. Az udvari orvosok konstatálták, hogy törés nincs és még izomrándulás sem történt. A császárné karja alig dagadt fel egy kevéssé s jól mozgathatja. Bekötötték könyökét s noha a sérülés egészen könnyű természetű, a császárné a legközelebbi napokban letett minden utitervéről.

— **A khedive Bécsben.** II. Abbas egyiptomi khedive ma reggel Konstantinápolyból Bécsbe érkezett, hogy jelen legyen a jubileumi körmenetnél. A khedive Bécsből Londonba utazik.

— **Főherczegek légi utja.** József Ferdinánd főherczeg a Vág nevű katonai léghajón, amelyen reggel nyolc óra 30 perczkor szállt fel a bécsi arsenálból, a Győr melletti Gyirmót község határában leszállt. A főherczeg Bezeredy Andor földbirtokossal együtt Győrbe jött, honnan délután fél öt órakor visszautazott Bécsbe. A léghajót összecsomagolva utána küldik.

— **Az új rektor ünnepélése.** A budapesti tudományegyetemnek tegnap megválasztott új rektorát, dr. Székely István teológiai tanárt, a papnövendékek, akiket éppen most vizsgáztak, meleg ünnepélyben részesítették. Az új rektorhoz ma igen sok üdvözlő irat érkezett, számosan gratuláltak a főpapok közül. A papnevelő-intézetben tiszteletére rendezett diszebeden pedig dr. Walther Gyula személynai kormányzó és dr. Kiss János pápai prelátus köszöntötte föl az egyházi és ifjusági körökben egyaránt nagy népszerűségnek örvendő új rektort.

— **Korányi és Than nyugalomban.** Két büszkesége és hatalmas oszlopa a magyar tudománynak s a tudományterjesztés két nagy bajnoka, Korányi Frigyes és Than Károly megválni készül az aktivitástól. Mindketten benyújtották kérvényüket a kultuszminiszterhez, amelyben nyugalmaztatásukat kérik. Ugy Korányi Frigyes, mint pedig Than Károly nevét nemcsak nálunk ösmerik és tisztelik, hanem külföldön is, az egész művelt világban. Korányi Frigyes negyven esztendeig tanított az egyetemen és nevelt olyan orvosi nemzedékeket, amelyek büszkén vallják őt mestertüknak. A szenvedő emberiség jötevője volt. Olyan orvosi művekkel gazdagította a tudományos irodalmat, amelyeknek maradandó értékük van. De nemcsak arra szorított, hogy kitűnő orvosokat oktasson, hanem arra is, hogy az országban propagandát csináljon a közegészségi intézményeknek. Nagy harcot fejtett ki a tüdővész ellen. Megteremtője volt az Erzsébet királyné-szanatóriumnak és számos higiénikus intézménynek. Than Károly, mint kémikus szintén világhírnek örvend. Negyvenhat esztendeig ült a katedrán és szintén sok tudós nemzedék köszöni neki tudományos kiképzését. Negyven külföldi egyetem csatlakozott azokhoz a tudományos testületekhez, amelyek Than Károlyt jubileuma alkalmából üdvözölték. Ő alapította és tartotta magas színvonalon a budapesti vegytani intézetet. A magyar tudományosságban feledhellen marad mindkét férfiú, mert életük munkájával ércnél maradandóbb emléket állítottak maguknak.

— **Az Eulenburg-pör.** Wronker igazságügyi tanácsos, Eulenburg herczeg védője tegnap kapta kézhez az ügyészség terjedelmes vádiratát, amelynek tanulmányozása hosszabb időt igényel. Az ügyészség mindössze 30 tanut kíván beidézni a főtárgyalásra. Az új esküdtzéki ciklus e hó 22-én kezdődik és az országos törvényszék július első napjaiban fogja megállapítani az Eulenburg-ügy végtárgyalásának határidejét. Az elővizsgálat a tanukihallgatásokkal és helyszíni szemlékkel negyvenöt napig tartott.

Bécsben az országos törvényszék jogvédő osztálya a legnagyobb titokban folytatja a tanukihallgatásokat az Eulenburg-ügyben s még e hét vége előtt be is fogja fejezni. Az országos törvényszék elnöke rendeletet adott ki, hogy ezeket a tanuvallomásokat a legszigoruban titkolják és senkinek azokról felvilágosítást ne adjanak. A Berlinből érkezett kérdőpontokra hallgatják ki a tanukat és a jegyzőkönyveket nem a törvényszéki kiadó útján küldik Berlinbe, hanem maga a jogvédő osztály pecsét alatt juttatja a berlini vizsgálóbíróhoz, még pedig minden egyes tanuvallomást külön-külön. Hír szerint a bécsi kihallgatások sok új körülményt derítettek ki s ennek a berlini pörben meg lesznek a következményei.

— **Prinetti halála után.** Prinetti halála alkalmából a „Corriera della Sera” a következő leleplezést közli azokról az okokról, melyek gróf Nigra bécsi nagykövetet állásának elhagyására kényszerítették: Prinetti politikája erőszakos elszakadást eredményezett volna Ausztria-Magyarországtól. Minden figyelmeztetés, melyet gróf Nigra az olasz kormányhoz intézett, eredmény nélkül maradt. Reménye, hogy Ferencz József király Viktor Emánuellel, ennek Oroszországba való utazása közben találkozni fog, nem teljesedett. Hogy a rettegett katasztrófánál jelen ne legyen, Nigra elhagyta Bécsset.

— **Öngyilkos udvari tanácsos.** Mäder Adolf hetvenegy éves udvari tanácsos Bécsben, egy rokonnak lakásán, az ablakán fölakasztotta magát. Mäder valószínűleg megzavarodott elmével követte el az öngyilkosságot. Mäder Selmezbányán végezte tanulmányait, 1859-ben Budapesten a főpénzverő hivatalban könyvvívó lett, 1869-ben Bécsbe ment s ott a főpénzverő hivatalnak aligazgatója, majd igazgatója lett. 1898-ban udvari tanácsosi címet kapott.

— **Tullio Murri megőrült.** Tullio Murri, Murri bolognai egyetemi tanár fia, gróf Buonmartini gyilkosa a börtönben megőrült. Firenzében erre a hírre bizottság alakult abból a célból, hogy a királyhoz folyamodványt nyújtsanak be Murri megkegyelmezése iránt. Nővérének, Lindának fegyházbüntetését a király már régebben domizilio coatto-vá változtatta át, ami azt jelenti, hogy a fogoly szabadbá lesz, de az országnak egy bizonyos éré a célra kijelölt helyen kell laknia.

— **A budapesti amerikai új főkonzul.** A Neue Freie Presse jelenti, hogy Franc Dryer Chester budapesti amerikai főkonzul szabadságáról nem fog visszatérni a magyar fővárosba s utóda is ki van már nevezve Vass Pál személyében, aki Newyorkból ma Bécsbe érkezett és holnap utazik új állomáshelyére, Budapestre. Vass Pál 1903-1904-ben követségi titkár, majd főkonzul volt Bangkokban. 1904-1907-ig főkonzul Velenczében és 1908 májusáig Vladivosztkban.

— **A prágai sakkverseny.** A mesterverseny tizennyolczadik, utolsóelőtti fordulójáról tudósítunk a következőket táviratozza: Janowski vezérgyalogjátékban győzött Leonhardt ellen. Salve nyert Mieses ellen. Rubinstein szabálytalan játékban Spielmann ellen nyert. Marshall nyert Prokes ellen. Dus-Chotimirski spanyol játékban nyert Leontjeff ellen. Leontjeff nyert Treybal ellen. Duras küzdelem nélkül jutott nyert egységhez, mert ellenfele, a prágai dr. Kvicala nem jelent meg. Schlechter és Maróczy között a vezércsel 30 lépés után remis lett. Vidmar és Teichmann közt szintén remis lett a vezérgyalogjáték. Végül remisvel végződött a Süchting-Alapin játszma is. A verseny állása a tizennyolczadik forduló után:

Duras, Schlechter 13, Vidmar 12½, Rubinstein 12, Maróczy, Leonhardt 11, Teichmann 10½ (1), Janowski, Marshall 10½, Salve 10, Dus-Chotimirski 8½ (1), Mieses, Süchting 8, Alapin 7½ (1), Spielmann 6½, Bardeleben 6, dr. Kvicala (1), Prokes 5½, Treyball 4½, Leontjeff 4.

— **Boissier Gaston meghalt.** Boissier Gaston, a nagynevű történész, a francia akadémia tagja Párisban m meghalt.

— **Lemoine megint haladékokat kér.** Lemoine, a gyémántcsináló, így közli azt egy Párisból érkezett távirat, mára is meg volt idézve a vizsgálóbíróhoz. A míg a kihallgatás tartott, sógora az előszobában várakozó hírlapírókat fontoskodva arra kérte, hogy gyűlkezzenek köréje az ablakhoz, hogy szenzációs dolgot fog velük közölni. Az ablakhoz lépve, nagy ünnepléssel kibontogatott egy selyempapírosból egy gyémántot, amelyet állítólag Lemoine az utóbbi napokban állított elő. A gyémánt olyan nagy, mint egy közepes gyöngy. Néhány betűt is belekarcolt az ablaküvegbe, annak bizonyosságul, hogy a gyémánt épp olyan kemény, akár csak a valódi. A hírlapírók elkérték a gyémántot, hogy tetsesebbet megvizsgálják, de Lemoine sógora a világot sem adta ki kezéből.

— **Elégedjenek meg azzal, hogy látták.** Szombaton került ki az izzasztó villamos kemenczéből.

Azalatt Lemoine-t kihallgatta a vizsgálóbíró. Jelen volt a kárvallott Jules Wernher jogi képviselője is. Lemoine erőnek erejével haladékokat akart kiszékesíteni e hónap 17-éig: akkorra ígerte, hogy szakértők előtt bemutatja a gyémántkészítést, addig azonban nem vállalkozhatik rá, mert az előkészületek még egy ideig tartanak. Azt állította, hogy június 1-e óta 50.000 frankot költött a kemenczék berendezésére. Wernher ügyvédje tiltakozott a halasztás ellen.

— **Váltóhamisítás a Szápáry-grótok nevében.** Nemrégiben megirtuk, hogy a bécsi rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Porembszky Kornitz Rudolf lovag egyik bécsi bankban 6000 koronáról szóló váltót számitoltatott le, amely váltóra gróf Szápáry László és gróf Szápáry Pál aláírásai hamisítva voltak. Erős volt a gyanu, hogy a hamisítást lovag Porembszky Kornitz követte el. A lovag néhány nappal ezelőtt megszökött s ma a bécsi rendőrség elfogató parancsot adott ki ellene.

— **Véres kardpárba.** A marosvásárhelyi színház egyik esti előadásán Friedmann Ferencz banktisztviselő virágcsokrot nyújtott fel Váradai Jolán színésznőnek. Az ottani „Hírlap” című lap kritikusa ehhez a csokorhoz azt a megjegyzést fűzte, hogy a művészetéért nem érdemelte meg. Friedmann Ferencz ezért felment a lap szerkesztőségébe és felelősségre vont a szerkesztőt, aki Dénes Imrét nevezte meg a sorok írójának. Friedmann erre arcúlította Dénest. Az ügyet lovagias utra terelték és az igen súlyos feltételi kardpárbaiban Dénes életveszélyesen sérült meg. A marosvásárhelyi kórházban most élet-halál között lebeg.

— **Nemzetközi mentőkongresszus.** M.-Frankfurtban a nemzetközi mentőkongresszust ma nyitották meg. A megnyitási ünnepen jelen volt Henrik német-álódi herczeg is.

— **A képviselőház küldöttségének elutazása Eperjesre.** Tudvalevő, hogy a képviselőház elhatározta, hogy az eperjesi ágostai kollégium által rendezendő ünnepeken, amelyen a Karaffa-féle vértörvény-szék áldozatainak emlékét kívánják kegyeletesen megörökíteni, küldöttségileg vesz részt és a küldöttség vezetésével Lévy Mihály orsz. képviselőt bízta meg. Mint értesülünk, Lévy Mihály képviselőnek hirtelen közbejött betegsége miatt a képviselőház küldöttsége Hammersberg László orsz. képviselő, a képviselőház egyik jegyzője vezetésével utazott le Eperjesre és ő fogja elhelyezni az emlékművön a Ház koszorúját. A küldöttség ma délután egy óra 50 perczkor indul Kassára és onnan folytatja útját Eperjesre.

— **A sztrájk az osztrák egyetemeken.** Az Innsbrucki liberális egyetemi hallgatók központi bizottságától ma reggel a bécsi egyetemi hallgatók központi bizottságához távirat érkezett, amely azt mondja, hogy Wahrung lemondása nem lehet mértékadó a liberális diákság további viselkedésére. A távirat e sorokkal végző: „A főiskolák szabadságának érdekében küzdelmünkben csak az az egy jelszó állhat fenn, hogy ki kell tartanunk teljes győzelmünkig.” Wahrung tanárnak tegnapi nyilatkozata elvette ugyan a liberális egyetemi hallgatók akciójának hátterét, de a liberális diákok mégis azon fáradoznak, hogy a tanári testülettel függetlenül folytassák akciójukat. A prágai liberális diákok képviselői Bécsbe utaztak, hogy az ottani sztrájkbizottsággal további viselkedésük dolgában megállapodjanak.

A cseh egyetem előadásait ma délután további intézkedésig beszüntették. A rektori konferencia után fogják határozni az egyetem megnyitásáról.

— **Egy főmérnök tragédiája.** Megrendítő katasztrófa ért utól Szabadkán egy urfi családot. Lehoczky Pál főmérnöke a Gírerer, Schoch és Grossmann építési vállalkozó cégnek, revolverrel játszadozott, miközben a fegyver véletlenül elsült s a golyó a főmérnök fejébe fúródva, azonnali halált okozott. A fiatal, életerős ember tragikus véletlennek az áldozata lett. Lehoczky Pál Gírerernek nevelt fia volt. Lehoczky Pál tegnap este vacsorára hivatalos volt Rauschenbacher Ferencz vasúti mérnökhöz, aki vele együtt dolgozik s akinek családjával is jóbarátságban volt. Lehoczky vacsoraközben hirtelen előrántotta nagy Browning-revolverét, s azt mutogatta a család tagjainak. Azok ijedten kérték, ne bolondozzék a fegyverrel, de Lehoczky nem hallgatott a figyelmeztetésre, hanem csettintgetni kezdte a revolvért. Ekkor Rauschenbacher komolyan rászólt a főmérnökre, hogy tegye zsebre a revolvért.

— Nézd, magamnak tartom, hisz nincs megtöltve, — mondta Lehoczky, — azzal homlokának irányította a fegyvert, elsütötte s nyomban lebukott a székről.

A vendéglátó Rauschenbacherék a rettenetes tréfa hatása alól alig tudtak felocsudni. Mire orvos érkezett a házba, Lehoczky már meghalt. A golyó átfurta a homlokcsontot és szétroncsolta az agyvelőt. Rauschenbacher Ferencz úgy informálta a rendőrséget, hogy szerinte végzetes tréfa okozta szerencsétlen barátja halálát. Lehoczky Pál harmincznégy éves volt. Az a gyanu merült föl, hogy Lehoczky Pál talán nem is véletlenségből röpítette agyába a golyót, hanem életuntásból önként vált meg az élettől. Ez azonban nem valószínű. Gírerer Miklós, Lehoczky nevelőapja egy újságírónak azt mondta, hogy kizártnak tartja az öngyilkosságot.

— **Déli vasutasok gyűlése.** A Vasutas Szövetség Budapest budai kerülete tegnap este népes gyűlést tartott. Legfontosabb tárgya a déli vasutasok fizetésrendezése és több sérelmük orvoslásának kérdése volt. A házi ügyek tárgyalása közben dr. Papp Vilmos elnök bejelentette Weil Samu társelnök áthelyezése miatt szükségessé vált lemondását. Helyébe egyhangulag Wéber Mihályt jelölte. Ezután Wonyavka Károly ismertette a déli vasutasok fizetésrendezésének kérdését. Gadácsai nagykanizsai kiküldött rámutatott arra, hogy az alkalmazottak körében már igen nagy az elkeseredés, mivel a társaság nem teljesíti jogos kívánságaikat. Felszólaltak még dr. Nyitray, Baron Rezső, Ulmer Károly és Piiler. Végül abban állapodtak meg, hogy egy monstre-küldöttséggel fordulnak az igazgatósághoz Batthyány

Tivadar gróf szövetségi elnök vezetése mellett és kérni fogják hét pontból álló követeléseiknek kielégítését.

— **Öngyilkos gróf.** Az Üllői-ut 17. száma alatt lévő gróf Károlyi-palotában öngyilkos kísérletet követett el tegnap este gróf Zay Károly, gróf Zay Miklós tizenhét éves fia. Az öngyilkosság meglehetősen különös körülmények között történt. A fiatal mánás, aki még csak néhány hónap előtt fejezte be középiskolai tanulmányait, már is szomorú tanubizonyságát adta fiatalos könnyelműségének. Hogy apró kedvteléseit teljesíthesse, uzsorásokhoz fordult, akik néhány száz koronáért ötödélezer koronáról szóló kötelezvényt irattak alá vele. Az adósság kifizetésére most került volna a sor, de persze a fiatal gróf szülői támogatás nélkül nem tudott fizetni. Az uzsorások egyszerre fenyegetőzni kezdtek, hogy feljelentik a fiatal grófot, ha záros határidőn belül nem fizet. A fiatal mánás ekkor anyjához, gróf Zay Miklósnéhoz fordult, aki Károlyi-leány s az üllői-uti Károlyi-palotában lakik, ha Budapesten megfordul. A grófné felháborodott az uzsorások lelketlen hajszáján, s kijelentette fiának, hogy pénzt nem ad. Gróf Zay erre egy órai időt szabott anyjának a pénz átadására, azzal a kikötéssel, hogy ha nem kap pénzt, agyonlövi magát. Letelt az óra, de a grófné hajthatatlan maradt. Az ifjú gróf ekkor a szomszédos szobából revolvért hozott elő és anyja szemeláttára mellébe lött. A golyó nem sértett nemesebb testrészeket s így a fiatal mánás sérülése nem veszedelmes; két napi gondos ápolás után elhagyhatja az ágyat. Az öngyilkossági kísérlet egészen felkavarta a csendes Károlyi-palota nyugalalmát, ahol néhány mánáson kívül mindössze egy polgárember: Füleppe Kálmán főpolgármester lakik. Többen hallották a dörrenés zaját, ideges futkosást is láttak gróf Zayné lakása táján, de csak akkor értesültek az öngyilkossági kísérletről, amikor a hire apró részletekben kiszivárgott a grófi lakásból. A fiatal, öngyilkos gróf könnyelmű hajlamai már sok aggodalomra adtak okot közvetlen hozzátartozóinak. A családi tanácskozásokon felmerült az a terv is, hogy — ha kell, — erőszakosan is gátat vetnek a kis gróf pazarlásainak; ezért a lapok nyilttéri rovatában akarták óvni az embereket attól, hogy a kiskorúnak hitelezzenek. Ez a lépés természetesen a váratlanul történt öngyilkossági kísérlet folytán egyelőre felesleges.

— **Zsarolás az esküvő előtt.** A maga nemében nem mindennapi zsarolási eset történt tegnap Győrött. Wertheim Mihály bécsi fogorvos tegnap tartotta esküvőjét Grünbaum Adolf leányával. A lakodalmi jókedvet azonban megzavarta egy Rubinstein Károly nevű bécsi kereskedő, aki az esküvő előtt azzal állított be a lakodalmi házba, hogy mint a bécsi Szickermann-cég megbízottja, azért jött, hogy a vőlegény ellen fennálló négyezer koronás követelést a bírói végzés alapján behajtsa és azzal fenyegetőzött, hogy a kocsiban várakozó detektívvél nyomban fetartóztatja a vőlegényt, ha az adósságát nem fizetik ki. A család asszonytagjai — a férfiak éppen akkor nem voltak otthon — kerülni akarták a botrányt és kifizettek Rubinsteinnak kétezer koronát készpénzben, kétezer koronáról pedig kötelezvényt adtak. Rubinstein ezzel eltávozott. Mikor azonban a Grünbaum-család férfitagjai tudomást vettek a zsarolási esetről, feljelentést tettek a rendőrségnél, amely a csalót kinyomozta és letartóztatta és átkísérte az ügyészséghez.

— **Iskolatársak szövetsége.** A IX. kerületi felső kereskedelmi iskola volt növendékeinek szövetsége megalakítása céljából kérem a fenti iskolában végzett növendékeket, hogy a június 21-én, vasárnap délelőtt tíz órakor a Mester-utca 27. szám alatt lévő iskolában tartandó értekezleten jelenjenek meg, vagy címüket addig velem közölik. Dr. Vadas József felső kereskedelmi iskolai tanár.

— **A gépgyári munkások a miniszterelnöknél.** Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután kihallgatáson fogadta a gépgyári munkások küldöttségét. A munkások memorandumát Fábián János terjesztette elő. Ebben kérik a fegyelmi bíróság szervezését, a nyugdíj-pénztár szabályozását, a választmány létesítését és az akkord-árak emelését. A miniszterelnök biztató válasza után a kihallgatás véget ért.

— **Öngyilkos tüzérkapitány.** Milojevics Andrá, a szerb királyi testőrség kapitánya ma öngyilkosságot követett el. Milojevics kiváló katonai szakíró volt. Állítólag azért lett öngyilkossá, mert sértette önérzetét, hogy legújabb munkáját, melyet a szerb hadsereg történetéről írt, a hadügyminiszter elutasította.

— **Katonák szabadságolása az aratásra.** A hivatalos lap mai száma a honvédelmi miniszternek az összes törvényhatóságokhoz intézett rendeletét közli, amely jelenti, hogy az idén az aratásra három hétre szabadságot fogják a közös hadsereg legénységének jelentékeny részét. A 4., 5., 7. és 13. hadtestparancsnoksághoz tartozó legénységet előreláthatólag július elejétől kezdve, a 6. és 12. hadtestparancsnoksághoz tartozó legénységet pedig nagybárá július második felétől kezdve fogják szabadságot. A rendelet főbb intézkedései ezek:

Első sorban azok a katonák szabadságolandók, akiknek szülei saját birtokukon gazdálkodnak. Ezek után azok a katonák részesítendők a jelzett kedvezésben, akik mezőgazdasági birtoknak tulajdonosai vagy bérleti, vagy pedig ily birtokosoknak vagy bérletieknek fiai, ezeken kívül még birtokosoknak vagy bérletieknek távolabbi hozzátartozói is, ha a szabadságoltatni kért egyének katonai szolgálataikat megelőzőleg közös háztartásban éltek velük. Az igényjogosultság sorrendjére nézve a birtok nagysága irányadó. Első sorban a minimális birtokok tulajdonosait, illetőleg ilyeneknek fiait fogják szabadságot és csak azután a birtok nagysága szerint megállapítandó sorrendben a nagyobb birtokok tulajdonosait vagy ezeknek fiait. A negyven kataszteri holdnál nagyobb területű birtokok tulajdonosait, illetőleg ilyenek fiait az említett kedvezésben nem fogják részesíteni. De nem adható meg e kedvezés arra a célra sem, hogy katonák a mezei munkák végzésére kirendeltesse. Járványsújtotta vidékeken, illetőleg ily területekre katonák nem szabadságoltathatók. A szóban forgó kedvezésért a kérvényt a szabadságoltatókhoz tartozó a tartózkodási helyük, községi (városi) eljárási osztály nyújtásuk be, mely a kérvényben előadottak valódiságát igazolja. A kérvényben a netáni szükséges adatok (a szabadságoltató neve, rendfokozata és csapatteste; a folyamodó vagy a szabadságoltató egyén birtokának területe; a szülői házban élő gyermekek száma; a családok száma; a bérelt birtok nagysága stb.) pontosan föl-füjtendők. A mennyiben pedig maguk a tényleges állományú katonák kérik ezt a szabadságolást, kérelmük a községi bizonyítványok betéjesztése mellett, rendes szolgálati uton terjesztik elő.

— **Házasságok.** Lakárdi Szrogh Erzsike és nagyalásnyói Paál Dezső jegyesek. Marosy Zoltán máv. fogalmazó eljegyezte özv. Váci Jánosné leányát Elzát Rákosligetben. Scholt Vilmos beszterezebányai kir. albiró eljegyezte Szontagh Juliskát Alsókubinból. Lukács László Bogláról eljegyezte Simon Mariskát, Simon Miklós kaposvári kereskedő leányát. Simon János, a Magyar Ruggyantaárügyár r.-t. cégvezetője, eljegyezte Nemess Irént, Nemess Henrik budapesti kereskedő leányát. Weisz Gyula eljegyezte Fischer Dávid leányát, Irént Budapesten. Kreutzer Vilmos eljegyezte Bauer Jolánf Budapesten.

Révay Károly, a Katonai Biztosító Intézet pénztárnoka eljegyezte Zsigmond Irénkét Kecskeméten.

Schmideg Oszkár, a Banque Imperiale Ottomane cégvezetője tegnap vezette oltárhoz Murányi Verát, özv. dr. Murányi Arminné leányát.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művészi ékszerterében, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. I. em. szerezhetőek be. Nagy képes album-árlégyzék bérmentve küldetik.

— **Pusztító jégverés.** Mosonmegye északi részén e hó hatodikán délután nagy zivatar vonult végig. A galambtojás nagyságu jégeső a természetben nagy kárt tett. Királyhidán csak felhőszakadászerű zápor volt, de már Pandorf község határában jégeső esett, mely a községet megkímélve, Mosonyfalu, Lajtafalu és Gáta közt tombolt leginkább. A sokat ígérő gabonatermést annyira összeverte, hogy még takarmánynak sem lehet használni és a czukorkorrépat teljesen tönkretette. A gróf Harrach birtokon kocsirakományszámra szedték össze a jég által agyonvert foglyokat és fűcánokat. A pozsony-soproni vonalon fekvő Gáta állomás közelében az árvíz alámosta a vasúti töltést, úgy, hogy a vonatok csak nagyon óvatosan és lassan haladhatnak a megnyöngült pályatesten, s több órai késést szenvednek. Gáta községben az idén aligha lesz termés. — Torna-Ujfaluból jelentik: Nagy vihar vonult Abauj-Torna vármegye északi részén. A villám fölgújtott egy csürt, amelytől a szomszédos csürok is lángba borultak. A vihar a termőföldet is kárt okozott.

— **A szegény gyermekekért.** A Budapesti Szűn-
idei Gyermektelep-Egyesület évek óta nagy munkát
végez a szegény gyermekek nyaralása dolgában.
Csak az ő fáradságának köszönhető, hogy nyarankint
száz, meg száz gyermek kerül el a forró fővárosból
a jó falusi levegőre. Száz, meg száz gyermek, mert
az ezer, meg ezer jelentkező beteges gyermek nyara-
lására nem futja az emberbaráti intézmény anyagi
erejéből és így a jelentkező s a friss levegőre, jó táp-
lálékra rászoruló gyermek néhány százalékát része-
sitheti csak áldásos jótéteményben. Az áldásos mű-
ködésű egyesület ma kezdte meg azoknak a fővárosi
szegény iskolás gyermekeknek a kiválogatását, a
kiket nyaralóhelyekre fog szállítani. A kiválogatás
június tizenharmadikáig tart. Sok sápadt arcú, vér-
szegény teremtés jut egy kis friss levegőhöz, jó táp-
lálékhoz és megerősödve, piros-pozsgás arczczal
kerül megint vissza a fővárosba.

— **Az ottakrangi tüzvész áldozatalnak temetése.**
Ma délután temették el az ottakrangi tüzvész
tizenöt áldozatát. A város ingyen sírhelyet adott a
szerencsétlenül jártaknak. A temetésen megjelent a
belügyminiszter, a helytartó, a polgármester, vala-
mint számos képviselő. A gyászmenetet óriási nép-
tömeg kísérte.

— **A muzeumok tolvajai.** Régi panasz már az,
hogy nincs muzeum lopás nélkül és sajnos, bármit
követnek el is az illetékes körök, nem tudják meg-
akadályozni, hogy ugyszólván majdnem napról-
napra kisebb-nagyobb lopás ne történjék. A közmű-
velődést, a tudás általánosítását szolgáló gyűjtemé-
nyeket, melyek hivatva vannak a közvetlen ismerete-
ket terjeszteni, éppen ezért mindenki előtt megnyit-
ják. És sajnos, az intelligens közönséggel együtt,
bekerülnek a muzeumokba olyanok is, akik a tulaj-
don viszonyai felől nincsenek egészen tisztában. A
muzeumok e veszedelmei két csoportba sorakoznak.
Az egyik csoportban azok állanak, akik anyagi ér-
dekből lopnak, avagy a gyűjtési szenvedély ragadja
őket arra, a másik csoportba a mániákusokat és ál-
talában az elmebetegeket oszthatjuk. Ez utóbbi van
több. Szinte kétségbeesetten sokan vannak, akik apró
értéktelen — legalább nekik az — tárgyakat ellopnak,
sokszor pótolhatatlan vagy legalább nehezen pótol-
ható veszteséget okozva a muzeumnak. És mindez
egy percnyi tébolyban, a rettegés — előttük, sze-
gény betegnek előtt — kéjes érzéseért követik el. Bár-
hogy örködnek is, ezek a mániákusok addig-addig
settenkednek a tárgyak között, amíg alkalmuk nyílik
arra, hogy elemeljenek valamilyen tárgyat és akár-
hányszor történik meg, különösen a ligeti muzeumok-
nál, hogy a bejárat előtti bokrok között akadnak rá
az ellopott tárgyra. Ellopják azért, hogy elhajtsák,
amint kiérnek. Régóta érzik az orvoslás szükségessé-
gét a muzeumi tisztviselők és most talán a megol-
dásához közele járnak, amikor a közigazgatási ható-
ságtól támogatva, igen szigorú és igen üdvös in-
tézkedéseket léptetnek életbe.

— **A meggyilkolt rendőr temetése.** Szücs III. Jó-
zsefet, a kötelelességteljesítésnek szerencsétlen áldo-
zatát ma délután négy órakeremelték a Rókus-kór-
ház halottas házából. Az utcán ezernyi néptömeg
állott és alig tudtak helyet csinálni a Beniczky
felügyelő vezetése alatt kivonult diszszázadnak. A
meggyilkolt rendőr holttestét gyönyörű koporsóba
tették és feltették az Entrepise négyfogatu diszkocsi-
jára, majd Jalsovszky Géza Rókus-kórházi se-
gédlelkész beszentelte a halottat és megindult a me-
net a Gyöngygyök-utcán és a Rákóczi-uton. A ha-
lottat szállító kocsi után közvetlenül dr. Boda
Dezső főkapitány, dr. Pekáry Ferencz főkapitány-
helyettes és a tisztikar nagy része, majd a szolgál-
latmentes rendőrök, detektívek és nagyszámú közön-
ség haladt. A temetésen megjelentek Szczer-
bovszky Szaniszló tüzoltóparancsnokkal élükön
az összes tüzoltótisztek és több tüzoltó. A Népszin-
ház előtt megállt a menet és a halottat újra beszen-
telték. Koszorút tettek a koporsóra: dr. Boda Dezső
főkapitány, a rendőri tisztikar, a csapattisztek, a
bajtársak és sokan mások.

— **Üngyilkos embergyűlölő.** Alberty Ferencz
dusgazdag váci polgár tegnap éjszaka két órakeremelt
agyonlőtte magát. Üngyilkossága nagy föltűnést kelt,
mert Alberty a város leggazdagabb embereinek volt
egyike és ha néhány év óta nem is szerepelt sűrűn
a város közéletében, régebben az előkelőségek közé
számították, akinek mindenütt hely jutott. Vaskeres-

kedő volt, de pénzügyi műveletekkel is foglalkozott
és a városban tudták, hogy ezek a műveletek nem a
legtisztábbak és legkifogástalanabbak. A hatvannégy
éves ember egy idő óta beteg volt. Tegnap este
levélíráshoz fogott. Bucsuvelet irt, a melyben azt
mondja, hogy gyűlöli az embereket. Megtanulta —
írja levelében — ismerni az embereket és ezért ha-
sonlott meg a világgal. Éjfél régen elmúlt, mire el-
készült a levélírással. Ekkor elővette revolverét, a
melylyel négyszer lőtt magára. Három golyót a
fejébe röpitett, egyet a szívébe. A lövésekre a szom-
széd szobából unokái rohantak be hozzája, de már
akkor halott volt. Vagyonát félmilliónál többre be-
csülik.

— **Rendőri hírek.** Hajóösszeütközés a
Margitszigetnél. A Margitsziget alsó részé-
nél ma reggel nyolczadfél órakeremelt a Magyar Királyi
Folyam- és Tengerhajós Részevénytársaság 4. számú
személyszállító hajója összeütközött az Esztergom
nevű vontató-gőzessel. Az összeütközés olyan erős
volt, hogy a személyszállító hajó orrát összezúzta.
Más hajó nem történt. — Titokzatos halál. Ju-
nius 3-án a Várház-köruton egy harmincz évesnek
látszó munkásleány holttestét fogták ki a Dunából.
A halottat fölboncolták s ekkor kiderült, hogy a
mellén lőtt seb van. Eddig még nem tudták kiderí-
teni, hogy ki lehet a leány, sem azt, hogy miképpen
került a vízbe. A leánynak vörös a haja, vörös-kék
csikos szoknyája és fekete fejkendője volt. — Tol-
vaj cseléd. Schönfeld Ferencz magánhiva-
talnok feljelentést tett a rendőrségen, hogy a cselédje,
akinek csak a keresztnévét tudja, Alpár-utca ötö-
dik számú lakásából ötszáz koronát érő ezüstneműt
ellopott és megszökött. A leány keresztnéve Erzsé-
bet, 23 éves, középtermetű, zömök, arca kerek, havány,
haja barna.

— **Halálozások.** Motesiczki Kerek Dezső nyugal-
mazott vármegyei számvevő június 9-én élete 42-ik
évében hosszas szenvedés után meghalt Rákos-
palotán.

Grubanovich Géza nyug. törvényszéki el-
nök és nagybirtokos folyó hó 9-én 68 esztendőskorá-
ban 38 évi boldog házasság után meghalt Buda-
pesten.

Barátosi Tóth József 48-as honvédtizedes 78
éves korában Kézdivásárhelyen meghalt.

x **Amerikai Park—Ösbudavára.** Az elázott pün-
kösi ünnepeken az eső daczára 27.000 ember látog-
gatta meg a parkot, amelyet Párisból hozott tizezer
villamos rózsza világított meg. Az óriási közönség
pompás mulatott a Varieté és aztán 12—4-ig tar-
tott Tabarin-Moulin-Rougeben szezációs program-
ján. Az Amerikai Parkban esős időben is megtartják
az előadásokat.

x **Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók**
Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII.,
Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vívőterem a Koronaherczeg-utca**
3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban fel-
szerelt torna- és vívőterme, különös gond fordítottak
a gyermektorna- és vívársra.

x **Börbajok, hajhullás és kopaszág** sokszor éve-
kig makacsul daczolnak minden orvosi kezeléssel.
Dr. Höning Izso elektroterapeutikai intézetében (Károly-
körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Ar-
sonvalisatio), kék fényvel és Röntgen-sugarakkal
lesznek ezen és hasonló természetű betegségek tel-
jesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az
áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

x **Andrássy, Jupiter mozgókép-mutató.** Napon-
ként változó, remeknél-remekb képeket ölel fel
pazar műsorában. A mozgóképek gazdag tárhá-
zát mutatja be, mely olyan programmal rendelkezik,
hogy ugy gyermekeket, valamint felnőtteket nem-
csak szórakoztat, de oktat is. Kétórás előadás kere-
tében 16—18 képet mutat b. Hatalmas villanysele-
lőkkel teszi kellemebb, hűvössé helyiségeit.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Nemzeti Színház.** „A Dolovai nábob leánya”
Vilma szerepében ma este Német Ilonka lépett fel
Török Irma helyett. A fiatal művésznő méltánylandó
talentumot árult el feladatának megoldásával, mely
kívánatosná tenné, hogy a Nemzeti Színháznak ezt
az agyonhallgatott tagját gyakrabban szerepeltetnék.
A közönség rokonszenvesen fogadta Német Ilonkát,
kit nem csak a felvonások végén, de gyakran nyílt
színen hangos elismeréssel jutalmazott.

(*) **Népszínház-Vigopera.** Székesfehérvárról ma
kedves vendége volt a Népszínház-Vigoperának.
Kormos Ilonka, a vidék egyik legismertebb szub-
rettje, akit a főváros közönsége is jól ismer a Tün-
dér szerelem „Csilla” szerepében lepte meg azokat
is, akik talán máig nagyon sokat vártak. Distingvált,

minden vidékies allűröktől ment előadása, élénk
temperamentuma és lágy behizelő hangja, ma sok
tiszteletet szereztek finomult művészetének, mely
egyenesen fővárosi színházhoz predestinálja. A kö-
zönség jelenetről-jelenetre kitapsolta a fiatal művésznő-
t, akit a felvonások után is gyakran hívott a lám-
pák elé.

(*) **Népszínmű a Vigszínházban.** Holnap, csütör-
tökön délután három órakeremelt rendkívül mérsékelt
helyárral a Tündérlak Magyarhonban című nép-
színmű kerül színre a Vigszínházban, az Országos
Színészegyesület színésziskolájának vizsgálati elő-
adásaként. Az előadás után a növendékek vívőgyakor-
latokat mutatnak be.

(*) **Fedák Sári berlini bemutatkozása.** A berlini
Deutsches Theaterben tegnap este végbement a
váravárt színházi nagy esemény: Fedák Sári mint
német színész nő mutatkozott be a német császárvá-
ros közönsége előtt. A felette nehéz vállalkozás min-
den várakozáson felül sikerült, jóllehet a darab —
Verő György „Die Brettelgräfin”-re németesített
„Kleopátra” című operetteje — éppen nem tetszett.
Fedák Sári szerepe minden követelményének fé-
nyesen megfelelt: pompásan játszott, szédletesen
táncolt, sikkesen énekelt és pazar öltözökeket mu-
tatott be. Kiejtésén a legkisebb idegenszerűséget se
lehetett észrevenni és aki nem tudta, hogy magyar,
elhihette, hogy böcsőjét a Spree partján ringatták.
A nézőtér zsufolóság megtelt, a közönség zajos tap-
sokkal és rengeteg virágadományyal ünnepelte a
művésznőt. Több impresszárió is végignézte az elő-
adást, hogy amerikai körutra megnyerjék Fedák
Sárit.

(*) **A Filharmóniai Társaság** tegnap tartotta ren-
des évi közgyűlését, melyen a jelentések és szám-
adások tudomásulvétele után megválasztották Jau-
lus Bélát próbaellenőrnek, számvizsgálókul pedig
Neuhäusser, Novacsek és Tintner rendes
tagokat. Egyhangulag tiszteletbeli taggá választották
ruszti Rusz József udvari tanácsost. Miután még a
sajtónak s az Opera igazgatóságának szavaztak kö-
szönetet, a gyűlés feloszlott.

(*) **Szerződötés.** Reinhardt Miksa, a „Berliner
Deutsches Theater” nemrég ittjárt társulatának igaz-
gatója a jövő idénytől szerződötte Mátray Ernőt
és Pártly Mihály Elemért, az Országos Színész-
egyesület iskolájának két növendékét.

(*) **Színészfelvétel a Színészegyesületben.** Az
Országos Színészegyesület dísztermében ma délelőtt
kilenc órakeremelt meg a színészfelvételi vizsgá-
latokat. Különös feltűnést keltett a vizsgán Károly-
lyi Ibolyka, a pécsi színház titkárnak leánya, vala-
mint Ladányi Mariska, a Városligeti Színház
tagja, akiket a bizottság egyhangu elismeréssel vett
fel a tagok sorába. A vizsgálatot folytatják.

FŐVÁROS.

A főváros közgyűlése.
— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 10.

A városatyák mérsékelt érdeklődése mellett, min-
den különösebb emóció nélkül zajlott le a főváros
mai közgyűlése. A gazdag tárgysorozat gyorsan
kimerítették, ugy, hogy hét óra tájban a közgyűlés
véget ért.

Részletes tudósításunk a következő:
Fülepp Kálmán főpolgármester megnyitva az
ülést, bejelenté, hogy Bourbon Alfonz herceg, a
párbajellenes kongresszus alkalmából 6000 koronát
adományozott a főváros szegényeinek. Ezt az ösz-
szegzet a főpolgármester kiosztatja a kerületi előlí-
róságok utján. Javasolja főpolgármester, hogy a her-
cegnék mondjon köszönetet a közgyűlés. (Éljenzés.)
Bejelentette az elnök, hogy a lakásbér-sza-
bályzat tervezete elkészült, melyet a közgyűlés a
szünetek után fog tárgyalni.

Földváry Antal főjegyző az indítványokat
terjesztette elő. Ezek során Willinger Ferencz,
Feleki Béla, Heltai Ferencz és Reisz Mór szó-
laltak fel.

Bejelentette az elnök, hogy Kasics Péter a Simonovics Béla ellen való inkompatibilitási bejelentését itt a közgyűlés előtt kívánja megtenni. Kijelenti, hogy ez nem ide, hanem az igazoló választmány elé tartozik.

Bárczy István polgármester bejelentette a közgyűlésnek a fővárosi alkalmazottak köszönetét.

A napirendre térve, apróbb ügyek elintézése után Bódy Tivadar tanácsos előterjesztette az állatkert végleges berendező tervét. Lendl Adolf melegen pártolja a tanács javaslatát. Kasics Péter nem tartja helyesnek, hogy nagy összegeket fektessenek be olyan intézménybe, amelynek a megalkotása nem égetően szükséges. Vázsonyi Vilmos nem osztja Kasicsnak ezt a nézetét. Az állatkert kulturális intézmény és erre épp oly szükség van, mint bármely más közalkotásra. Heltai Ferenc szintén elfogadja a tanácsnak azt az előterjesztését, hogy az állatkerti intézménybe már most 1,200,000 koronát fektessenek be, azonban kívánatosnak tartja, hogy nagy súlyt fektessenek arra, hogy ez nem csupán állatkert, hanem növénykert is legyen. Wiegand József hozzászólása után a közgyűlés nagy többsége elfogadta a tanács javaslatát.

A fővárosi fuvartelep ügyének elintézése után a közgyűlés a VII. ker. Erzsébet-sugárút ügyében felhívja a tanácsot, hogy a vonatkozó terveket készíttesse el és minél előbb mutassa be. A közgyűlés ezután gyorsan letárgyalta a „Budapesti magyar forgalmi bank r.-t.”, a közlekedési lóvágóhid és a sertésközbúvághid ügyét, melyhez Gelléri Mór és Wilfinger Ferenc szóltak hozzá. Néhai Wein János volt vízvezeték igazgató özvegyének Heltai Ferenc hozzászólása után a közgyűlés megszavazta a nagyobb nyugdíjat.

A napirendre tűzött ügyek letárgyalása után a multkor tett interpellációkra adták meg a választ. Bárczy István polgármester válaszolt Parali Ferenc interpellációjára, a Polónyi-Lengyel-féle sajtópörben Sándor Pál bizottsági tag részéről tett tanuvallomás ügyében. Kijelenti a polgármester, hogy ő ebben az ügyben átiratot intézett Zsitvay Leó törvényszéki elnökhöz, adatok beszerzése végett. Az elnök erre választ küldött és ebben arról értesíti a polgármestert, hogy a Lengyel-Polónyi-ügy valóban oly anyagot szolgáltatott, amely méltán fölkelthette a törvényhatósági bizottság tagjainak az élénk érdeklődését. Amennyiben tehát — ugymond Zsitvay a válaszában — a törvényhatóság a per során fölmerült adatokkal foglalkozni kíván, a polgármester ur forduljon a törvényszékhez azzal a megkereséssel, hogy a pör befejezte után, az ügyiratok betekintés végett közöltessenek; mert elnöki hatáskörében nincs módjában a pör anyagából kiszakítani egyes tanuvallomásokat és azokat rendelkezésre bocsátani, sem aziránt való megkeresés közvetítésével a törvényszékhez fordulni; mert a megkeresés nem jelöli meg azt a tárgyat szerint megindítandó eljárást, amelyhez a perbeli adatok beszerzése ott szükségesnek mutatkozik.

A polgármester, amidőn a törvényszéki elnöknek ezt az átiratát közli a közgyűléssel, azt hiszi, hogy a további válaszára szükség nincs és kéri, vegyék ezeket tudomásul. (Általános helyeslés.)

Parali Ferenc, mint aki személyileg érintve érezte magát Sándor Pál multkori felszólalásakor, kívánatosnak tartaná, hogy az ő ügyét hivatalból megvizsgálják. Csodálja, hogy erről mit sem szól a polgármester.

Bárczy István polgármester kijelenti, hogy neki ezuttal nem lehetett reflektálnia másra, mint amire a multkori interpelláció kiterjedt. A Parali-féle esetben való beavatkozás különben sem az ő feladata.

A közgyűlés egyhangulag tudomásul vette a polgármester válaszát.

Vosits Károly és gróf Festeticz Géza tanácsosok megadták a választ Benedek Dezsőnek a multkori közgyűlésen bejelentett két interpellációjára, mire a fölébvezések elintézése után a közgyűlés este 7 órakor véget ért.

(Bucsu két előjárótól. A Lipótváros polgársága ünnepiesen bucsuzott el volt előjárójától, Mezey Lajostól, kit a polgármester a második kerületbe helyezett át. A kerület sok előkelője volt együtt az Egyesült Lipótvárosi Polgári Körben, hol Sándor Pál, a kerület képviselője, lelkes szavakkal bucsuztatta Mezey előjárót, aki tizenhét éven át vezette az ötödik kerület ügyeit. Hüttl Tivadar a lipótvárosi bizottsági tagok nevében bucsuzott Mezeytől.

A Józsefváros polgársága ma este bucsulakomát rendezett távozó előjárójára, Hamvai Sándor tiszteltére a népligeti Schwertel-féle vendéglőben. A bucsulakomán megjelent Hüvös Józseffel élén a

Józsefváros összes bizottsági és választmányi tagjai, a papság, élén Krizzsán Mihály preláttal, a főváros egész tanácsa, élén Vaszilievits polgármesterrel és mintegy négyszáz polgár, továbbá Rózsavölgyi az új józsefvárosi előjáró. A lakomán Heltai Ferenc, Krizzsán Mihály, Thék Endre, Glück Frigyes és Vaszilievits polgármester bucsuztatták a távozó előjárót, aki könyekig megindulva mondott bucsut. Ezután még az új előjáró ígérte meg, hogy a régi előjáró szellemében fogja vezetni a kerület ügyeit.

— **Külföldiek balesetbiztosítása.** A Kereskedelemügyi miniszter a fővárossal körrendeletben közli, hogy az 1907. évi XIX. törvényczikk 5. szakaszában megállapított fölhatalmazása alapján a balesetbiztosítási kötelezettséget a Magyarország területén alkalmazásban álló román, szerb és bolgár alattvalókra is kiterjesztette.

SPORT:

Bécsi versenyek.

— Tizenegyedik nap. —

Kis közönség nézte végig a tizenegyedik nap futamait. A A Schütteli-díjat hét résztvevő közül a Mautner-istálló Palma-ja nyerte meg könnyen egy hosszal Ravissante ellen, míg harmadiknak három hosszal hátrább Ilona követte őket. Küzdelmes verseny volt az eladóversenyben a Dyk által lovagolt Tolbiac és Martyr között, melyből végtére is az előbbi került ki győztesen félhosszal, tiszteres osztalékot fizetve kevés számú hibeinek. Nagyobb meglepetés volt az ezt követő Allee-handicapban, ahol Menotte győzött könnyen egy hosszal Juliette ellen. Menotte győzelméért a totalizátor majdnem tizenhatszoros osztalékot fizetett.

Részletes eredmény a következők:

I. **Nyeretlen kétévesek eladóversenye.** Díj 3000 korona. Táv 1000 m. 1. Szemere M. sm. Zöld Marczl 56 kg. (Juhász), 2. Vonwiller A. sm. Mirabeau 56kg. (Krouzil), 3. Petanovits J. pk. Gyere be Rózsám 54½ kg. (Vivian). Futottak még: Gretna Green (Birkenruth), Hochschwab (Pis), Lesvár (Blades), Paraber (Mach), Rätshel (Janek). Igen könnyen 2½ hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. — Tot.: 10:45, 20:25, 24, 27.

II. **Handicap.** Díj 3000 korona. Táv 1600 m. 1. Ball T. 3é pm. „48” 50½ (Cockeram), 2. báró Herzog M. 3é sm. Boccaccio 55½ kg. (Walkington), 3. báró Springer G. 3é pm. Bolondéra 46 kg. (Guttman). Futottak még: Méltó (Miles), Tulipán II. (Szente), Meglehet (Carlslake), Capt. Jack (Janek), Terem (Pretzner), Thames (Vivian). Biztosan 1 hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. — Tot.: 10:43, 20:37, 61, 63.

III. **Schütteli díj.** Díj 8000 korona. Táv 1800 m. 1. Mautner V. 4é sk. Palma 48½ kg. (Birkenruth), 2. Dreher A. 3é sk. Ravissante 48½ kg. (Vivian), 3. gróf Wenckheim D. 3é sk. Ilona 48½ kg. (Pis). Futottak még: Fogláló (Krouzil), Katz im Sack (Walkington), Tante ágnes (Seiler), Galore (Dyk). Könnyen 1 hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. — Tot.: 10:74, 20:38, 32, 26.

IV. **Eladóverseny.** Díj 3000 korona. Táv 1200 m. 1. báró Springer G. 3é pm. Tolbiac 47½ kg. (Dyk), 2. gróf Batthyány E. 5é pfer. Martyr 54 kg. (Boardmann), 3. Novotny L. 4é sk. Blizzard 54 kg. (Janek). Futottak még: Marianka (Krouzil), Forfeit (Shersin), Ismerős (Birkenruth), Pythia (Pinka), Frieda (Baumgartner), Remény (Janek), Old Coin (Boris). Küzdelem után ½ hosszal nyerve, 2 hosszal harmadik. Tot.: 10:100, 20:51, 33, 34.

V. **Allee-handicap.** Díj 5000 korona. Táv 1200 m. 1. gróf Batthyány E. 3é stpk. Menotte 51 kg. (Baumgartner), 2. Egyedi L. 3é sk. Julietta 41 kg. (Guttman), 3. Milne F. 4é sm. Bisamberg 54 kg. (Gulyás). Futottak még: Dinom-Dánom (Vivian), Cromdale (Aylin), Trombitás (Janek), Matterhorn (Pratt), Pagony (Carlslake), Karlina (Cockeram), Jáva (Krouzil), Kevély (Miles), Geständnis (Boardman), Validol (Janek F.). Könnyen 1 hosszal nyerve, 1 hosszal harmadik. — Tot.: 10:155, 20:87, 233, 124.

VI. **Akadályverseny.** Díj 3000 korona. Táv 3200 m. 1. báró Uchtritz Zs. 4é sm. Veronese 61½ kg. (Fejes), 2. Dreher A. 4é sk. Trente et quarante 61½ kg. (Aylin), 3. Mautner V. 4é pm. Spikinar 61½ kg. (Dillon). Futottak még Jägerndorf (Kapusek). Könnyen 4 hosszal nyerve, 10 hosszal harmadik. — Tot.: 10:22, 20:25, 26.

VII. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Táv 1000 m. 1. Reeves J. sk. Margit 51 kg. (Cockeram), 2. Meichl T. pk. Nie vergessen 51 kg. (Gulyás), 3. Zombory R. pm. Dunbar 52½ kg. (Smutny). Futottak még: Tanár (Boardman), Saba (Shersin), Greenlaw (Jurnik), Galette (Seiler), Cocutza (Peschka), Melitta (Kelemen), Maillart (Vivian), Pan (Izményi). Küzdelem után félhosszal nyerve, 2½ hosszal harmadik. — Tot.: 10:35, 20:35, 104, 53.

— Tizenkettedik nap. —

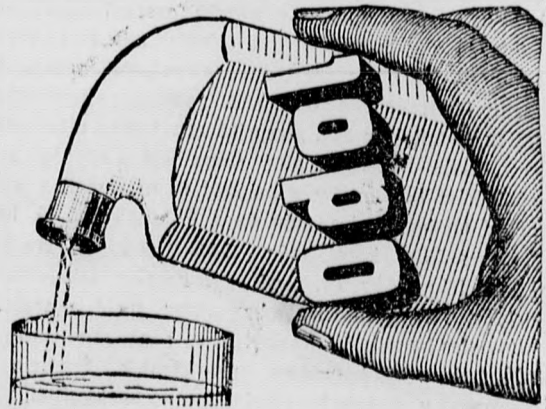
A tegnapi győngye versenynap után ma Kissé élénkebb sport várható a Freudenauban. A tizenkettedik nap programján egy szép stayer-futás, a 20.000 koronával dotált Buccaneer-verseny kerüli dülőre. A 3200 méter távolságu versenyre még hét ló bír indulási jogosultsággal, melyek közül legkiemelkedőbb Rother Stadl. Idei teljesítményei után mást nem is lehet e díjra jelölnünk; veszélyes csak Orphelin lehet rája. Számításba még csak Useful jöhet, ha megtartotta eddig oly szépen mutatott javuló formáját. Érdekes versenynek ígérkezik még a Grizingi-díj is. A futamban az átlagot jóval meghaladó teliverek találkozhatnak, ugymint a Derby-nyerő Intryganttal igen szépen futott Flapdoodle, a Kozma Ferencz emlékverseny favoritja: Rouquin, továbbá Faragó, Midshipmann), Trombitás, Vincenz Albert. A mi jelöltünk a díjra Flapdoodle, Rouquin és a Hesp-istálló loval előtt. A kétévesek versenyében is jó löanyag mér össze erejét, így a Metropole-díjban vereséget szenvedett Hasznos, továbbá az oly szép formákat mutatott Pafi és Kahlenberg, Teméraire, Dunbar és Raspberry. A többi futamokban tippjeinkre utalunk.

Jelöltjeink:

- I. Flapdoodle — Rouquin — Hesp. ist
- II. Magas — Haladó
- III. Kahlenberg — Hasznos — Paff
- IV. Rother Stadl — Orphelin
- V. Miles lov. — Bracciano
- VI. Why? — Grey Tick
- VII. Ella — Hatton's Love

() **Anglia—Magyarország 6:0.** Ma délután a hazai sportkörök és a sportközönség óriási érdeklődése közepette zajlott le a millennáris versenypályán az első angol-magyar reprezentatív mérkőzés. Az English Football-Association 11-e bámulatosan szép játékban tett bizonyosságot arról, hogy a kontinens labdarúgó-sportja még igen-igen messze van a football mestereitől, az angoloktól. A magyar csapat egyébként tudott játszani az angolok ellen is, amivel aztán meg is mondtunk mindent róla. Mert bizony öt évvel ezelőtt a Corinthianok ellen játszani még nem tudtunk, akiknek játékához pedig az English Football-Association csapatának mai szereplése meglepően hasonlított. A félidő elért eredménye 4:0 volt.

() **Football Pöstyénben.** Pöstyénben a Pöstyéni Athletikai és Football Club 4:0-ra győzte le a Pozsony-Terézvárosi Football-Clubot. A pöstyéni csapatösszeállítás a következő volt: Csery, — Tuta, Cserniczky, — Iner, Székely, Stolniczky, — Fekete, Quittner, Bob, Révész, Károly.

Aki az Odolt következetesen mindennap használja, az a tudomány mai állása szerinti a képzelhető legjobb fog- és szájápolást gyakorolja.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Maszulata valódi áldás gyomorhajosoknak és székezőrukában szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 3-8 óra alatt tel. Jelen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Királyi kegyelem. Eötvös Bálint védője, dr. Dési Géza királyi kegyelemért folyamodott, miután védenze büntetésének egy harmadát már kitöltötte. A kegyelmi kérvény, mint illetékes helyről értesülünk, már a felség elé került, aki azt kedvezően el is intézte. Annak leírkezése csupán napok kérdése. Valószínű tehát, hogy Eötvös Bálint egy pár nap múlva szabad lesz.

§ Lakatos Párnó bünel. Lakatos-Balog Párnónak, a dánosi szörnyű rablógyilkosság miatt örökös rabságra ítélt cigánylegénynek egy régebbi büne foglalkoztatta ma a királyi Kuriát. Mintegy két esztendővel ezelőtt Párnó egy a Külső Üllői-uton lévő csárdában összeveszett bátyjával, Lakatos-Balog József cigányvajdával, aki egy lopott ló árából részt követelt magának. Amint elhagyták a csárdát, Párnó revolvert rántott elő s azzal bátyjára lőtt. A súlyosan sebesült vajdát a Rókus-kórházba szállították, de bár eszméleténél volt, megtagadott minden felvilágosítást a sebesülés okára nézve, mert nem akarta öcsését elárulni. Amikor utolsó óráit élte, akkor sem vallott öcsése ellen, hanem előbb Rafael Lajost, családjának régi ellenségét vádolta meg, majd azt mondotta, hogy egy öreg paraszt lőtt rá. A csendőrök elejétől fogva Párnóra gyanakodtak, de csökönység tagadásával szemben bizonyítékok hiányában meg kellett szüntetni ellene az eljárást. Talán nem is derült volna ki soha büne, ha a dánosi gyilkosság miatt bajba nem jut. Amikor azonban a dánosi gyilkosság miatt elfogták, cserbenhagyott kedvese, Kolompár Nefti elmondotta, hogy a cigányvajdát is Párnó gyilkolta meg, de letartóztatásáig nem mert ellene tanuskodni, mert félt a bosszujától. A pestvidéki esküdtbírószék Lakatos-Balog Párnót szándékos emberölés büntette miatt hét évi fegyházra ítélte s ezt az ítéletet ma a Kuria harmadik büntető tanácsa jóváhagyta.

§ A pozsonyi lépfenemérgezés. Ma kezdte tárgyalni a pozsonyi törvényszék Fleischmann Simon felbári mézárós ügyét, aki tavaly júliusban a felbári és süllyi parasztnak lépfenében megbetegedett és ellullófélben lévő marhát összevásárolta, levágta és husokat nagyobbára hámisított egészségügyi bizonyítványokkal Pozsonyba szállította és itt kisebb-nagyobb hentéseknek és mézárósoknak eladta. A romlott hus élvezésétől tíz egyén halt meg, míg egy vágóhídi munkás bőr-anthraxban betegedett meg és több hónapig a kórházban kezeltetett. Az ügyészség vád alá helyezte Fleischmann Simont négyrendbeli közegészség elleni büntett és két rendbeli közokirathamisításért, Kálmán András, Mézáros Ferenc, Csóka Ferenc parasztnak és Csóka József süllyi bírót közegészség elleni büntetben való részességért, Csóka Józsefet ezenkívül két rendbeli közokirathamisítás, Csóka Józsefnét közokirathamisítás, Gróff János felbári volt bírót hét rendbeli emberölés vétsége miatt, Marcell Mihály dunaszerdahelyi kir. járási állatorvost hét rendbeli emberölés vétsége és egy rendbeli gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt. A Palm Frigyes pozsonyi állatorvos ellen emberölés vétsége miatt megindított nyomozást az ügyészség saját hatáskörében beszüntette. A tárgyalást Petőcz Gábor elnök vezeti. A szakértők között megjelentek dr. Hutyra Ferenc udv. tan., a budapesti állatorvosi főiskola rektora és Gracsányi állategészségügyi főfelügyelő. Ma Fleischmann és Kálmán vádlottakat hallgatták ki. Fleischmann azzal védekezik, hogy nem ismerve a lépfene jeleit, nem tudta, hogy romlott a hus, majd Palm pozsonyi állatorvos és a pozsonyi vágóhid ellen vallott. A tárgyalást holnap folytatják.

§ A megölt csábitó. Csótár János cipészsegéd jó barátságban élt Rakovszki Lajossal. A barátság oly szoros volt, hogy mikor Csótár megöszült, rávette Rakovszkit, hogy nála étkezzék. A barátságot Rakovszki azzal hálálta meg, hogy elcsábitotta Csótár feleségét. Az asszony nem is titkolta a bűnös viszonyt, sőt kijelentette az urának, hogy elhagyja őt. Csótár, aki nagyon szerette a feleséget, nagyon elkészerítette az asszony hűtlensége. Ez év február 27-én elment testvérehez, akinél Rakovszki albrétben lakott, s az ágyban fekvő barát-

ját baltával többször fejbevágta. Rakovszki meghalt. Szándékos emberölés miatt a vádlottak padjára került Csótár, akinek bünpörét ma tárgyalta a budapesti esküdtbírószék Zsitvay Leó elnöklésével. A vádlott, akit dr. Bródy Ernő védett, beismerte tettét s nagyfokú elkészeredését hozta fel mentségül. A kihallgatott tanúk igazolták, hogy Csótárné — akit a mai tárgyalásra nem lehetett előkeríteni — könynyelmű, csapodár asszony volt. Ítéletet ma nem hozott a bíróság.

KÖZGAZDASÁG.

A szeszadótörvény.

Budapest, június 10.

A képviselőház mai ülésének végén Wekerle Sándor miniszterelnök megbízásából, aki a förendi-ház ülésén volt elfoglalva, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter — amint más helyen megírjuk — betérjesszette a szeszadóról, valamint a szeszkontingens megállapításáról és felosztásáról szóló törvényjavaslatot.

A javaslat indokolása állampénzügyi szempontokkal motiválja a szeszadó felemelését, de megelégedik arról, hogy a mikor a szeszfőzést, mint a mezőgazdaság egyik legfontosabb keresetágát istápolni és előmozdítani törekszik, ugyanakkor a szeszfogyasztást a felemelt adóterhelés folytán lényegesen apasztja. Az állam fiskális érdeke persze nem szenved csorbát a szeszfogyasztás e megcsappanásával, mert hiszen az elfogyasztott mennyiség csekélyebb voltát bőségesen kárpótolja a felemelt adótétel.

Hogy a törvényjavaslat egyáltalán tisztára az egyoldalú követelmények szempontjából készült, az kitűnik mindenekelőtt az összkontingens megállapításánál. A törvényjavaslat a labilis kontingens rendszerére tér át, amely évről-évre állapítja meg a kisebb adótétel mellett termelhető szeszösszmennyiséget. Ez az összkontingens a jövő termelési időszakokra 808,701 hektoliterben állapítatik meg, tehát 44,000 hektoliterrel kisebb, mint a folyó termelési időszakra kiszabott összkontingens. Az igazság azt hozná magával, hogy ez összkontingens apasztásából a mezőgazdasági szeszifőzdek és az ipari szeszgyárak arányosan, mai összkontingensük arányában vegyék ki a részüket. És minthogy jelenleg a mezőgazdasági szeszifőzdek összkontingense 577,000, az ipari szeszgyáraké pedig 276,000 hektoliter, ez aránynak megfelelőleg a 44,000 hektoliternyi apadásból 14,000 hektoliter jutna az ipari szeszgyárakra, a többi 30,000 hektoliternyi kontingens-apasztást pedig a mezőgazdasági szeszifőzdek összkontingenséből kellene fedezni. E helyett a törvényjavaslat a mezőgazdasági szeszifőzdek jelenlegi kontingensét csak 9269 hektoliterrel apasztja, a hátralevő 35,000 hektoliter pedig az ipari szeszgyáraktól veszi el, még pedig akként, hogy ebből 27,000 hektoliter teljesen kárpótlás nélkül vétetik el.

Már ez az egy intézkedés is 13,000 hektoliter von el teljesen jogtalanul az ipari szeszgyáraktól és odaajándékozta a mezőgazdasági szeszifőzdeknek, még pedig nem is az újonnan keletkezőknek, hanem a már meglévőeknek, mert hiszen jog szerint az összkontingens apasztásához ezzel a 13,000 hektoliterrel a mezőgazdasági szeszifőzdeknek kellene hozzájárulniok.

De ezzel még nem tellett be a jogtalanúság mértéke, melyet a javaslat az ipari szeszgyárakkal szemben alkalmazni jónak lát. Az 1909/10. évi termelési időszaktól kezdve öt éven át évente 17,000 hektoliternyi kontingens veszt el az ipari szeszgyáraktól, az újonnan alakuló mezőgazdasági szeszgyárak javára. És az indoklás azzal akarja enyhíteni ennek a súlyát, hogy hivatkozik a szeszgyári érdekelttség önkéntes lemondására, amelyet a szeszipari ankéten felajánlott magától, hogy 90,000 hektoliter átenged a mezőgazdaságnak.

A szeszgyári érdekelttség e kontingens-mennyiséget abban a hiszemben és reményben ajánlotta fel, hogy érte megfelelő kárpótlást fog kapni a kontingens megváltási ára fejében. Hogy ez a kártalanítás be nem következett, azt alább látni fogjuk. Továbbá a 90,000 hektoliternyi kontingens felajánlása akként

történt, hogy a megváltás 10 esztendői időszakban fog bekövetkezni, tehát fokozatosan. E helyett a javaslat öt év alatt sajátítja ki ezt a rengeteg kontingens-mennyiséget, ami lényeges különbség, mert hiszen öt esztendővel rövidebb ideig hagyja meg az ipari szeszgyárakat e jövedelmező jogok élvezetében.

Hogy a javaslat mily exorbitáns mértékben redukálja az ipari szeszgyárak eddigi kontingensét, az kitűnik a következő számításból: Az összkontingens leszállítása folytán elveszt az ipari szeszgyártás 35,000 hektoliter, az öt éves időszakban pedig 85,000 hektoliter, összesen tehát hat esztendő alatt 510,000 hektoliter, úgy, hogy a mai 276,000 hektoliterrel szemben 1914 év végén alig 150,000 hektoliter lesz az egész magyar ipari szeszgyártásnak a kontingense, mely 1888-ban még hatodfélszáz ezer hektoliterre rugott. Az egykor oly hatalmas magyar ipari szeszgyártás tehát rövid néhány év folyamán degradáltatik jelentéktelen kis iparra, amelyet, hogy a helyébe keletkező mezőgazdasági szeszifőzdek, melyek a kommerziális vezetést nélkülözni fogják, helyettesíteni képesek lesznek-e, az nagyon is kétséges.

De a legnagyobb sérelem, amelyet a magyar ipari szeszgyártás szenved az új javaslat által, a kártalanítás hihetetlenül alacsony mérvé. Azt még csak meg lehet valahogyan indokolni, hogy egy hatalmas ipart kisajátítsanak a közérdek ürügye alatt a mezőgazdaság javára, ha ez az ipar tényleg szoros kapcsolatban áll ezzel a keresetággal. Bár melleleg megjegyezve, a mezőgazdaság szempontjából igazán közömbös, vajjon a termelés helyén maga a termelő dolgozza-e fel a szeszszé az agrárproduktumot, avagy nagyipar-üzemekben koncentráltatik-e ez a feldolgozás. Legfeljebb arról lehet csak szó, hogy az állam biztosítani akarja a mezőgazdáknek a szeszgyártással járó ipari hasznot is, ami azonban már egyenesen az egyik termelő ág kedvezményezése a másikkal szemben. De hát ez csak hagyján! Azonban az állam nem sajátíthatja ki a nagybirtok javára más állampolgárok tulajdonát megfelelő kártalanítás nélkül, mert hiszen akkor ez a kisajátítás nem megváltás, hanem egyenesen hatalmi szóval való elkobzás.

Nem kétkelhetünk, hogy a szeszadó-törvényjavaslat parlamenti tárgyalása során ez az igazságtalanság módosulást fog szenvedni. Annál is inkább, mert a mezőgazdasági szeszifőzdek a gyáraktól elvonandó kontingens teljesen ingyenesen fogják kapni, holott a törvény előkészítése során váltig azt hangoztatták a mértékadó tényezők, hogy az új kontingensben való részesítésért a mezőgazdasági szeszifőzdeknek bizonyos díjat kell majd fizetniük.

A Vacuum Oil Comp. mérlege. Megírtuk, hogy a Vacuum Oil Company részvénytársaság — melynek elnök-vezérigazgatója Vörös László volt kereskedelemügyi miniszter — e hó 28-án tartja közgyűlését. A közgyűlésen iktatják be Vörös Lászlót állásába, s egyuttal elhatározzák a jelenlegi 15 millió korona alapitökének felemelését. A múlt évi mérleget — melyet az igazgatóság a közgyűlés elé terjeszt — ma tették közzé. Ez 126,842.78 korona veszteséget tüntet fel. Az igazgatóság azt fogja javasolni a közgyűlésnek, hogy ez a veszteség a számlára vitessék át. Az 1907 december 31-én lezárt mérlegszámla ez:

Vagyoni: Pénztári készlet 543,570.72. Befektetések 11,473,299.82. Árukészlet 5,650,368.38. Adósságok 3,146,060.20. Veszteség 126,842.78. Összesen 20,940,141.90. Teher: Alapitőke 15,000,000. Tartalék 41,587.44. Értékesítési tartalék 522,256.20. Hitelezők 5,376,298.26. Összesen 20,940,141.90.

Nyereség- és veszteségszámla. Veszteség: Költségek 9,068,115.34. Összesen 9,268,115.34. Nyereség: Áruszámla 9,068,723.19. Különböző bevételek 72,549.37. Veszteség 126,842.78. Összesen 9,268,115.34.

Új részvénytársaság. Kristály-só részvénytársaság cég alatt 50,000 korona alapitökével (50 darab 1000 koronás részvény) új vállalat alakult Budapesten. A közgyűlés igazgatókul megválasztotta Molnár Károly, Szántó Ferenc, Székely József és Strobentz Rezsőt.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket közli: Spanner Arnold be nem jegyzett kereskedő Budapest; — Grossmann Salamon kereskedő Orosháza; — Klein Fülöp kereskedő Torontál-Torda; — Flamm Mór

divatáru-kereskedő Budapest; — Vértés Lajos vegyeskereskedő Sziget-Szt.-Miklós; — Fleischmann Mór kereskedő Esztergom; — Szilcs és Vajda kereskedő cég Budapest, VIII., Baross-tér 10.; — Schwarcz Teréz kereskedő Pozsony; — Zrinyi Viktor kereskedő Csákvár; — Neumann Adolf szőnyegkereskedő Budapest; — Hirsch Mór Miskolcz.

Az „Atlantika“ mérlege. Az „Atlantika“ tengerhajózási r.-t. június 25-én tartja első évi rendes közgyűlését. A társaság, mely főleg a magyar export kereskedelmét fellendítésén fáradozik, az első üzleti évben igen szép eredményeket ért el s mérlegét 112.276.60 korona nyereséggel zárta le. Mérlegszámlája a következő:

Vagyoni: Hajók értéke 6.199.752.57 korona. Berendezések (39.730.25 korona — leírás 9.730.25 korona) 30.000 korona. Alapítási költségek (121.966.38 korona — leírás 24.393.27 korona) 97.573.11 korona. Pénztár 7.817.48 korona. Készlet 47.404.36 korona. Óvadékok 5.601.85 korona. Adósságok: a) követelések bankoknál 288.981.35 korona, b) különféle adósságok 413.845.30 korona, c) beszerzési és járatsegélykövetelések 100.364.49 korona, összesen 803.191.14 korona. Összes vagyon 7.191.340.51 korona. — **Teljesítés:** Részvénytulaj (20.000 darab 210 koronás részvény) 4.200.000.— korona. Értékesítési tartalék (alap 204.952.61 korona. Előadványok (még nem esedékes hajóvételárrendelések) 2.186.515.64 korona. Hitelezők 687.595.66 korona. Egyenleg mint nyereség 112.276.60 korona. Összes teher 7.191.340.51 korona.

Főpinczerek bankja. Főpinczerek Óvadék-Szövetkezete cím alatt új szövetkezet alakult Budapesten. Igazgatója: Fenyves Henrik, Lukács Sándor, Keleti Hermann, Váray János és Elfer Dezső. Az új cég megalakulását már a cégbíró is tudomásul vette.

Az utazók párisi kongresszusa. A Kereskedelmi utazók II. nemzetközi kongresszusáról Párisból még a következőket jelentik lapunknak: A nemzetközi kongresszus utolsó napján nagy lelkesedéssel megalkotották a kereskedelmi utazók világszövetségét. Az új világszövetség székhelye Páris lesz. A világszövetség elnöksége így alakult: elnök Blot, a francia utazó-egyesület elnöke, alelnökök pedig Anglia képviselőjében Richardson, Franciaország képviselőjében Cillie, Spanyolország képviselőjében Calvet, Ausztria és Magyarország képviselőjében Auer Róbert, a Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületének elnöke.

A Hadfelszerelési gyár részvényei a tőzsdén. A Magyar Hadfelszerelési Gyár r.-t. (Pozsony) papírjai ma kerültek először a piacra. A papirokban nagyon kevés üzlet volt, mindössze 25 darab került eladásra. Az árfolyam 200 korona áru, 210 korona pénz volt.

Az Osztrák-Magyar Bank állása 1908. június 7-én: Bankjegyforgalom 1.788.548.000 (— 31.120.000) korona. Értékvesztés 1.501.640.000 (+ 2.112.000) korona. Leszámitolási tétel 476.668.000 (— 22.841.000) korona. Lombardkölesönök 72.069.000 (+ 405.000) korona. Adómentes bankjegy-tartalék 113.091.000 (+ 33.232.000) korona.

Derecske nagyközség monografiája. E cím alatt igen érdekes és tartalmas tanulmány jelent meg Löherer Andor gazdasági írónk tollából, amelyben a gazdasági ismétlő-iskolákat szakszerűen is kimerítően ismerteti.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-Intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—39.

Gyógytényezők:

Elektromágneses gyógyítás.

Röntgen sugarakkal való kezelés.

Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).

Kék fényvel való kezelés.

Villamos hőfürdők (Elektrotherm).

Villamos fényfürdők.

Villamos massage (Vibratio).

Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.

Villamos vízfürdők.

Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neurasthenia, hysteria.)

Rendelés d. o. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig.

Kezelés egész napon át. — Kivételre prosztrák!

Idégyengeségi állapotok

Almatlanság.

Hűdés (Paralysis).

Idegfájdalmak, Idegzsábák (Neuralgiák, Ischias).

Gerincvelő-sorvadás (Tabes.)

Szívbetegségek.

Véredényelmeszesedés.

Köszvény és csusz (Rheuma, huyasavas lerakódások, ízületi és csontbajok.)

Székrekedés.

Anyagcserebajok (Elhízás, cukorbetegség, vészségénység)

Bőrbajok. Bőrviszketeg.

Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszág.)

Aranyeres csomók.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, június 10.

A szilárd irányza, ma még erősebb arányokat öltött. Októberi buza és októberi zab voltak a favoritok és a spekuláció folytonos vételei ismét nagy áremelkedést idéztek elő. Októberi buza 10.65-ről 10.93-ra, októberi zab 7.45-ről 7.75-re emelkedett. A mai hausse inkább fedezésekre, mint véleményvételekre vezethető vissza. A vidékről kedvező hírek érkeztek a vetések állásáról és a külföld is állandóan lanyha irányzatú. A készáruipiaczon ma nagyobb forgalom volt, 15—20 fillérrel magasabb áron elkel 15.000 métermázsza buza. Rozs, zab és tengeri is 5—10 fillérrel javíthatta az árát.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 2000 mm. 77 kg. 24.20 korona, 130 mm. 77 kg. 24.10 korona, 100 mm. 77 kg. 24.— korona, 200 mm. 77 kg. 24.— korona, 200 mm. 76.5 kg. 24.— korona, 800 mm. 76 kg. 24.— korona, 500 mm. 76 kg. 23.80 korona, 1000 mm. 76 kg. 23.75 korona, 100 mm. 74 kg. 23.20 korona, 300 mm. 73.5 kg. 23.20 korona, mind három hónapra.

Pestvidéki: 100 mm. 77 kg. 23.80 korona, 100 mm. 77 kg. 23.70 korona, 800 mm. 76.8 kg. 23.95 korona, 100 mm. 76 kg. 23.30 korona, 100 mm. 75.5 kg. 23.40 korona, mind három hónapra.

Bácskai: 100 mm. 77 kg. 23.80 korona, három hónapra.

Bánsági: 3000 mm. 78.5 kg. 24.— korona, három hónapra.

Raktárból: 2425 mm. 76 kg. 23.60 korona, 2300 mm. 76 kg. 23.55 korona, 100 mm. 75 kg. 23.40 korona, mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 20.75 korona, készpénzfizetés mellett, kocsira rakva.

Zab: 100 mm. 15.50 korona, 100 mm. 15.50 korona, 180 mm. 15.20 korona, 100 mm. 14.90 korona, 100 mm. 14.90 korona, 200 mm. 14.90 korona, mind készpénzfizetés mellett.

Tengeri: 4000 mm. 13.06 korona, 2000 mm. 13.04 korona, mind készpénzfizetés mellett, ab hajó.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra kötetelt:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza 1908. októberre 10.70, 10.71, 10.67, 10.87, 10.85.
 Rozs 1908. októberre 8.94, 8.95, 8.92, 9.05.
 Zab 1908. októberre 7.42, 7.41, 7.73, 7.67, 7.70.
 Tengeri 1908. júliusra 6.60, 6.68, 6.66.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza 10.81—10.86

októberi rozs 9.05—9.06

októberi zab 7.71—7.72

júliusi tengeri 6.66—6.67

Délutáni forgalom.

Délután eleinte emelkedő, később valamivel gyengültebb irányzatban élénk forgalom volt.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre — — — — — 10.85—10.89

Rozs új októberi — — — — — 9.05—9.06

Zab októberre — — — — — 7.68—7.69

Tengeri júliusra — — — — — 6.66—6.67

Tengeri 1909 májusra — — — — — 6.49—6.50

Budapesti gabonaforgalom.

1908. június 8-tól június 0-ig.

Érkezett: Elszállított:

Buza 8323 3000

Rozs 103 2300

Arpa 86 —

Zab 257 —

Tengeri 10920 202

Liszt 102 10894

Korpa — 1431

A tőzsdetanács határozata értelmében, további intézkedésig, június 15-től kezdve a gabonatőzsdén az üzleti órák délelőtt 10-től fél 2-ig tartanak, míg délután a tőzsde zárva marad.

Értéktőzsde.

A tőzsde csak nem akar megváltozni. Nap-nap után lanyha az irányzat s üzlet alig van. Ma is bágyadtan indult meg a tőzsde s a kedvetlen hangulat a déli tőzsde folyamán is tartott. Bécsi buzdításra

az Államvasutak részvényei ma is keresettek voltak s árfolyamuk ma is pár korona emelkedést tüntet föl. A déli tőzsde folyamán a Magyar Általános Hitelbank részvényeit is keresték s ennek árfolyama is mérsékelt javulást mutatott. A helyi piacon gyöngye volt a forgalom, csakis Salgótarjáni köszémbánya-részvényekben volt valamelyes üzlet. A Magyar Hadfelszerelési Gyár részvényeit ma jegyezték először a tőzsdén. Az Osztrák hitel 629 és 629.50 között, a Magyar hitel 746.50 és 746.75 között ingadozott, az Államvasut 696.50-ról az előtőzsdén 695-re gyöngült, a déli tőzsdén pedig 696.75-re javult. Forgalomba került továbbá: Jelzálog 436.50 koronán, Rima 555 koronán, Közúti 547.75—548 koronán, Déli vasut 131.75—131.50 koronán, Magyar koronajáradék 93.42½ koronán, Hazai bank 276.50—277 koronán, Salgó 571—572 koronán, Adria 410 koronán, Ganzgyár 2960 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde tartózkodó.
 Kötetelt: Osztrák hitelrészvény 629.——629.50. Magyar hitelrészvény 746.50. Osztrák-magyar államvasut 696.50—695.—. Déli vasut 131.75—131.50. Hazai bank 276.50—277.25. Salgótarjáni köszémbánya r.-t. 571.——572.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde barátságos.
 Kötetelt: Osztrák hitelrészvény 629.25. Magyar hitelrészvény 746.75—747.—. Osztrák-magyar államvasut 694.75—696.75. Jelzálogbank 436.75. Közúti vas-pálya 547.50—548.25. Magyar aranyjáradék 111.20. Magyar koronajáradék 93.40—93.45. Hazai bank 276.—. Hazai sorsjegy 100.50—101.—. Salgótarjáni köszémbánya r.-t. 577.—.

Utőtőzsde.

Kötetelt: Osztrák hitelrészvény 628.75—628.15. Magyar hitelrészvény 745.75. Közúti 547.75. Államvasut 695.50—692.50. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 628.15. Államvasut 692.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, június 10. (Az Egyetértés eredeti távlatára.)
 A budapesti piac irányzatával egyöntetűen az itteni tőzsdén buza és zab irányzata annyiban szilárdult, hogy e cikkek 15 fillérrel drágultak, tengeri is emelkedett 5 fillérrel, rozs azonban változatlan áron maradt. A üzleti forgalom a legszükebb keretek között mozgott, mert a konzum tartózkodott a vásárlástól és a magyarországi vetések kedvezőtlen kilátásainak hírére várakozó magatartást tanusított. Lisztben is alig volt üzlet s a konzum csak a legszükségesebbek beszerzésére szorított, de ez nem gátolta a malmokat abban, hogy az árakat 25—30 fillérrel ne emeljék, rozsliszt azonban változatlan áron maradt, ugyszintén takarmányliszt és korpa is. Ami a külföldi tőzsdéket illeti, az amerikai piacokon az árfolyamok egy árnyalattal szilárdultak, a nyugateurópai tőzsdéken pedig még tegnap is ünnepi csend uralkodott.

Jegyeztetett buza: tiszavidéki 12.35—12.85 korona, mosoni 12.——12.35 korona, tótfelvidéki 11.90—12.40 kor., déli vasuti 11.90—12.30 korona, marchfeldi 11.75—12.10.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.60—10.85 korona, csepeli 10.55—10.75 kor., pestmegyei 10.60—10.85, déli vasut 10.55—10.85 korona, különféle magyar 10.50—10.75 kor., osztrák 10.45—10.75 korona.

Arpa: morvaországi 6.50—7.75 kor., marchfeldi —.— kor., bécsvidéki 7.40—7.70 kor., tótfelvidéki 6.50—7.75 kor., csepeli —.— kor., győri 7.10—7.70 kor., déli vasuti —.— kor., tiszavidéki —.— korona.

Magyar tengeri: régi 7.——7.20, új —.— kor., —.— korona, cinquantin 8.——8.50, új —.— korona.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 7.85—8.15 korona, elsőrendű 8.15—8.40 kor., válogatott 8.40—8.75 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 10. A tegnapi élénkség után a mai előtőzsde ismét tartózkodó volt. Államvasuti részvényekben nagyobb realizációkat eszközöltek, a többi értékek árfolyamának színvonala azonban tartott maradt. Alpesi bányá- és Déli vasuti részvények javultak. Az üzlet az előtőzsde végéig csendes volt. A déli tőzsde nyugodtan tartott árfolyamokkal indult. Később államvasuti részvények berlini árbizáris-vételekre javultak.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 629.25. Magyar hitel. 746.50. Länderbank 440.50. Államvasut 694.50.—.—. Elbavölgyi vasut —.—. Déli vasut 131.50.—.—. Alpesi bányatársulat 656.50. Rimamurányi 555.50

Májusi já
 Orosz ér
 márka 11

1 óra
 Osztr

Länderban
 694.25

Déli vasu
 részvény

koronajár
 márka 11

murányi 5

utak —
 páti petró

Bécs,
 42 százal

osztrák ar
 150.25, O

bankrészv
 Osztrák-m

Dunagözha
 Cs. k. arar

Lloyd 416.
 koronajára

trák hitel
 538.50, O

gyár allar
 Alpesi ré

domi váltó
 jegy 186.7

Bécs,
 4 százalé

kölcs. sors
 746.25, Ma

Rimamurán
 Adria hajó

ronajáradé
 kötv. 93.2

Kassa-Ode
 zalogbank

Berlin,
 általában

láció tekin
 irányzatára

általános á
 tott. A m

mérvü han
 tett fel és

zott, a hol
 vasutak bé

főleg bány
 a mely az

számítolási

Zárlati
 dek 99.—,

osztrák hi
 orosz bank

csön —.—
 frust 193

járadék 95
 4 százalé

Magyar k
 államvasut

járadék —
 Gelsenkirch

Frankfur
 papíráradé

járadék 99
 93.50, Osztr

magyar ál
 —.—, Bu

203.08, B
 —.—, 3 sz

százalékos
 dek 99.20,

magyar ba
 Elbavölgyi

váltóár 81
 bányarészv

Hambur
 ezüstjárdé

12 | Pé

13 | Sz

14 | V

Májusi járadék 97.40, Magyar koronajár 93.35
Orosz érték —. Török sorsjegy 187.50, Német
márka 117.62.

1 óraker jegyzetek:

Osztrák hitel 629.—, Magyar hitel 746.—
Länderbank 440.—, Unio-bank 539.—, Allamvasut
694.25, Anglo-bank —, Bankverein —,
Déli vasut 130.50, Gőzhajó —, Alpesi bányá-
részevény 656.—, Májusi járadék 97.40, Magyar
koronajár 93.35, Török sorsjegy 187.50, Német
márka 117.62, Elbavölgyi vasut —, Rima-
murányi 555.—, Orosz járadék —, Keleti vas-
utak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kár-
pái petroleum —.

Bécs, június 10. (Osztrák értékek zárata.)

42 százalékos papír-járadék 97.25, 4 százalékos
oszták arany járadék 116.75, 1860-as sorsjegy
150.25, Osztrák hitelsorsjegy 465.—, Angol oszták
bankrészevény 296.50, Bécsi Bankverein 521.25
Osztrák-magyar bank 1741.— Déli vasut 130.—
Dunagőzhajózási társ. 1019.— Dohány rész. 420.75
Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.65 Osztr.
Lloyd 416.— 4.2 száz. ezüst. jár 97.25—99.50, Osztr.
koronajár 97.40, 1864-es sorsjegy 260.50, Osztrák
hitelintézeti részevény 628.—, Union-Bank
538.50, Osztrák Länderbank 441.50, Osztrák-ma-
gyar államvasut 692.—, Elbevölgyi vasut 443.—,
Alpesi részevény 651.25, 20 frankos 19.12, Lon-
doni váltóár 239.75, Lipótkohó 426.—, Töröksors-
jegy 186.75. Nyomott.

Bécs, június 10. (Magyar értékek zárata.)

4 százalékos arany-járadék 111.40, Tiszal és szeg.
kölc. sorsjegy 145.50, Magyar hitelbank részevény
746.25, Magyar lezámitoló és váltó részevény 471.—,
Rimamurányi 554.50, Magyar cukoripar —,
Adria hajózási részevénytársaság 409.—, Magyar ko-
ronajár 93.30, 4 százalékos magyar földieherm.
kötv. 93.25, Magyar nyer.-k. sorsjegy 186.25,
Kassa-Oderbergi vasutrészevény —, Magyar jel-
zalogbank 435.50, Magyar keresk. bank —.

KULFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, június 10. (Tőzsdejelentés.) A mai üzlet
általában kedvetlen jellegű volt, minthogy a speku-
láció tekintettel a tegnapi newyorki tőzsde gyenye
irányzatára és az amerikai acéltelpek készaruinak
általános árszállításaira nagy tartózkodást tanusi-
tott. A minden téren mutatkozó, eleinte csekély
mérvű hanyatlás később nagyobb terjedelmet tünte-
tet fel és főleg bányá és bankértékekben mutako-
zott, a hol a veszteségek 2%-ot elértek. Osztrák
vasutak bécsi jelentésekre lanyhábbak. Zárlat felé
főleg bányáértékek tüntettek fel némi szilárdaságot,
a mely azonban csakhamar megszűnt. Magánle-
számítolási kamatláb 3%, napi pénz 3%.

Zárlatkor jegyeztetik: 42 százalékos papírjára-
dék 99.—, 4 százalékos oszták aranyjádék 99.20,
oszták hitelrészevény —, Déli vasut 25.70,
orosz bankjegyek 214.10, 4 százalékos új orosz kölc-
sön —, Disconto Commandit 172.80, Dinamit-
truszt 193.20, Harpeni 193.20, Unifikált török
jádék 95.80, 42 százalékos ezüst-jádék 97.20,
4 százalékos magyar aranyjádék 93.50,
Magyar koronajádék —, Osztrák-magyar
államvasut 149.20, Bécsi váltóár 84.90, Olasz
jádék —, Alt. villamossági Edison 212.70,
Gelsenkircheni 184.90, Laurakohó 203.60, Gyenge.
Frankfurt, (Zárlat.) június 10. 42 százalékos
papírjádék —, 4 százalékos oszták arany-
jádék 99.—, 4 százalékos magyar aranyjádék
93.50, Osztrák hitelintézeti részevény 197.20, Osztrák-
magyar államvasut 149.20, Északnyugati vasut
—, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár
203.08, Bécsi Bankverein 131.—, Villamos részevény
—, 3 százalékos magyar aranykölcson 77.—, 42
százalékos ezüstjádék 99.10, Osztrák koronajára-
dék 99.20, Magyar koronajádék 93.20, Osztrák-
magyar bank 125.10, Déli vasut részevény 25.70,
Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.83, Párisi
váltóár 811.83, Union bankrészevény 135.50, Alpesi
bányarészevény — Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) június 10. 42 százalékos
ezüstjádék 98.90, 1860. sorsjegy 150.90, Déli vasut

25.75, 4 százalékos aranyjádék 98.90, Osztrák
hitelrészevény 197.10, Osztrák-magyar államvasut
148.50, Olasz járadék 104.10, 4 százalékos Magyar
aranyjádék 93.70 Nyugodt.

London, június 10. Angol consol 88.—,
Páris, június 10. (Zárlat.) 3 százalékos Francia
jádék 95.10, Osztr. aranyjádék 99.20, Magyar
aranyjádék 96.—, 5 százalékos Bolgár kötelez-
vény 1896. évről 503.—, 4 százalékos Olasz jára-
dék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. —,
5 százalékos marokkói járadék 517.—, 4 százalé-
kos 1890. Román kölcson —, 4 százalékos
Kons. amort. román járadék 90.55, 4 százalékos
Amort. román járadék 1905. 92.75, 5 százalékos
Orosz járadék 1906. 98.40, 5 száz. Orosz kincstári
utalvány 1904. 509.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.
—, 4 százalékos spanyol járadék 97.17, 4 száza-
lékos unifikált török jár. 96.85, Török sorsjegy
180.50, Török dohányrészevény 470.—, Osztrák föld-
hitelintézet 1112.—, Osztr. Länderbank 470.—, Ma-
gyar jelzalogbank —, Banque de Paris 1461,
Banque Ottomane 726.— Osztr. magyar állam-
vasut 750.—, Déli vasut 136.—, Meridional vasut 688,
Keleti vasutak 16.34, Waggon Lits —, Hartmann
gépgyár 531.—, Rio Tinto 16.34, Sucrerie d'Egypte
—, Tula 236.—, Thomson Houston —, Urikányi
kőszén 156, Chartered 22.25, De Beers 288.—, East
Rand 110.—, Jagersfontein 93.25, Transvaal Consols
—, Transvaal Land Company 58.50, Váltó Amster-
terdamra (rövid) 207.50, Váltó német piacokra
(rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.62, Váltó
Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó (rövid)
pari, Váltó Svájcra (röv.) 1/8, Csek Londonra 251.15,
Magánkamatláb 1 1/4, Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, június 10-én. (Hivatalos tudósítás.)
Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg ne-
héz (páronként 400 kilogrammon felül) —
fillér Közép (páronként 300—400 kilogramm
terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz
páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 130—
132 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilo-
grammig terjedő sulyban) 132—134 fillér. Könnyű
(páronként 250 kgr-ig) 136—140 fillér. Szerbiai
nehéz (páronként 260 kg felüli sulyban)
fillérig, közép (páronként 240 — kilogramm
sulyban) — fillérig.

Sertésleltétel 1908. évi június 8. napján
volt készlet 38562 drb., 1908. június hó 9-én
felhajtott 63 darab, 1908. június 9-én el-
szállított 428 darab, 1908 június 10. napjára
maradt készletben 38197 drb. A hízott sertésüzlet
rányzata: változatlan csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, június 10. (Hiv. tud.) Előző napról ma-
radt 192 darab sertés, 35 darab süldő, 1 darab
malacz. Pófelhajtás — drb sertés, — drb süldő
— malacz. Mai napi felhajtás 495 darab ser-
tés, — darab süldő, 1 darab malacz. Össze-
sen 733 darab sertés, 35 darab süldő, 1 darab
malacz. Eladatott 576 darab sertés, — darab
süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt
157 drb sertés, 35 darab süldő, 1 drb malacz.
Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on
felül életsulyban — 104 fillér, életsuly-
levonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól
350 kgr.-ig 96 — 100 fillér, életsulylevonással
— fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül
— fillérig, életsulylevonással 131—136 fillérig,
fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig —
fillér, életsulylevonással 132—140 fillérig, könnyű
132—140 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon
felül — fillér, könnyű 140—300 kgr.-ig —
fillérig, életsulylevonással — fillérig. Belföldi
süldő — fillérig, horvát süldő — fillér
Malacz — fillérig. (Arak minden levonás nél-
kül kilogrammonként, élőszulyban értendő.) A vásár
irányzata közepes. Az árak változatlanok.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése.
1908. június 10-én reggel 7 óraker.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap csaknem az egész dunán-
tuli résznek, meg a Duna—Tisza-köze felének
kivételével mindenütt volt eső, melynek mennyi-
sége az északkeleti részeken meg Bihar-, Bács-
és Torontálmegyék nagy részén, továbbá Erdély
egyes helyein 10 mm.-en felülemelkedett, sőt itt-ott
a 20 mm.-t is meghaladta. A hőmérséklet több-
nyire még süllyedt és Erdélyt kivéve átlag 6 C°-al
volt alacsonyabb a normálnál; a maximum:
Nagyenyeden meg Tarcalon 27 C° és a minimum:
Árvaváralján meg Sopronban 5 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára

Szárazabb idő várható hőemelkedéssel.

Allomás	Legnyomás mm 700 +	A hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és erője	Felhőzet		Csapadék mm		Hőmér- völék	
				max.	min.	max.	min.	max.	min.
A. Szatmár	66.1	15.5	W	8	2	10	20	12	12
Unzvár	64.8	12.4	NE	1	3	4	18	11	11
Kásmárk	64.1	9.0	—	—	—	—	—	—	—
Losonca	65.5	15.2	W	2	1	21	—	—	—
Ózsvalla	66.8	12.3	W	1	—	2	18	6	6
Budapest	66.3	18.8	NW	1	—	1	18	10	10
Terény	67.9	12.1	—	—	—	—	—	—	—
Oszthely	68.1	11.2	—	—	—	—	—	—	—
Bács	68.6	12.8	SW	2	—	1	16	6	6
Káráb	68.6	13.7	ESE	1	—	1	16	5	5
Ótino	68.5	15.5	—	—	—	—	—	—	—
Szeged	67.8	14.1	NW	2	—	8	22	15	15
Komárom	67.8	15.6	SW	3	—	8	28	18	18
Nagyvárad	65.8	11.9	SW	2	—	8	28	18	18
Kolozsvár	65.3	15.8	—	—	—	—	—	—	—
Nagyszobon	64.7	15.8	NE	8	2	20	24	1	1
Szatmár	—	18.5	SW	1	—	—	—	—	—
Ker	—	12.0	N	1	4	2	21	12	12
Árvaváralja	—	7.2	SE	1	4	—	22	11	11
Selmecsháza	—	10.1	W	3	4	5	12	7	7
Komárom	—	13.6	NW	3	1	8	13	7	7
Magyar-Ovár	—	13.0	NW	1	1	ny	16	7	7
Sopron	—	12.2	NW	8	2	—	15	10	10
Ószk	—	14.2	NW	1	—	ny	15	7	7
Órkény	—	18.1	W	1	—	ny	24	17	17
Dobozon	—	10.2	SW	1	4	15	21	16	16
Cekekmető	—	13.3	NW	4	—	ny	22	8	8
Ócsaháza	—	13.6	W	2	—	ny	17	8	8
Árad	—	—	—	—	—	—	6	19	19
Ósombolya	—	14.8	W	3	—	—	—	—	—
Vorsce	—	14.8	E	1	2	6	24	10	10
Órszava	—	19.2	NW	3	2	1	23	1	1

VIZÁLLAS.

		m é t e r		m é t e r			
		jun. 10.	jun. 9.	jun. 10.	jun. 9.		
Inn	Shrding	2.52	2.68	Tisza	M.-Szilgy	0.90	0.20
Dunr.	Passau	3.9	4.01		Tokoháza	0.87	0.42
	Linz	1.29	1.77		V.-Namény	0.12	0.25
	Bécs	2.59	1.77		Tokaj	0.93	0.74
	Pozsony	3.50	3.38		Tiszafüred	0.90	0.56
	Komárom	4.—	3.55		Szolnok	0.52	0.48
	Budapest	3.24	2.96		Csongrád	0.16	0.16
	Paks	2.50	2.88		Szeged	0.88	0.94
	Mohács	3.51	3.42		T.-Recse	1.45	1.55
	Gombos	4.14	0.—		Titel	0.16	0.20
	Ujvidék	3.48	3.80	Óndava	Hód	3.12	3.84
	Pancsova	2.30	2.55	Tanoly	Bárfa	0.54	0.70
	Paks	2.95	3.05	Rodrog	Ladimón	1.50	1.42
Horva	Morvafalu	0.89	0.75	Safó	Zalozca	1.67	1.56
Vág	Zalozca	0.84	1.16	Hornád	H.-Németh	0.37	0.47
	Troncsán	0.70	1.09	Bereettyó	Morrilla	0.10	0.08
	Szered	1.29	1.27		R.-Uffalu	0.12	0.12
Eába	Szt.-Gotthárd	0.19	0.10	Körös	Cenosa	0.40	0.—
	Sárvár	0.24	0.46		N.-Várad	0.14	0.18
	Győr	8.80	2.92		Balányos	0.86	0.27
Dráva	Varasd	2.28	2.60		Tonke	0.02	0.20
	Zákány	1.08	1.—		Gurahonó	0.80	0.58
	Bács	2.30	1.35		Porojónó	0.87	0.88
	Fazók	1.04	2.01		Bákós	0.01	0.02
Hara	M.-Szerdah.	0.26	0.38	Óndava	Gyoma	0.16	0.20
Száva	Zágráb	0.34	0.13	Maros	Gy.-Fehérvár	0.20	0.20
	Sáncok	2.—	2.02		Branicska	0.40	0.—
	Milovicza	0.25	0.27		Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Décs	0.49	0.50		Árad	0.84	0.90
	Szatmár	0.49	0.50		Makó	0.23	0.35
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.—	Temes	K.-Kostály	0.50	0.76
Latorca	Munkács	0.28	0.22	Béga	Kiszotó	0.74	0.82
Laboreca	Homonna	0.22	0.25		Tomostvár	0.78	0.25
Ung	Petecseny	0.—	0.—		Becskerek	0.98	0.95

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részevénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

HETI MŰSOR.

Június	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Nepszínház (Vig.-O pers)	Magyar Színház	Föv. nyári színház	Iskola színház
12 Péntek	Képzelt beteg Szereltem játéka	—	Naftalin	100 év mulva	Czigánybáró	Sasfiók	Nőemancipáció	Az éjféli nap országja
13 Szombat	Turcaret	—	Tatárjárás	100 év mulva	Denevér	A Sasfiók	Carmen	Nincs előadás
14 Vasárnap	d. u. este	Figaró házassága	Az ördög	Szulamit	—	Nincs előadás	Lysistrata Orpheusz az alvilágban	—

Buza		100 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
	Kilós	K-tól	K-ig	K-tól	K-ig
iszavidéki	uj	28.05	28.43	28.95	24.25
"	"	28.45	28.75	"	"
"	"	28.95	29.05	"	"
"	"	28.78	24.05	"	"
fehértalgai	uj	28.10	28.50	28.75	24.00
"	"	28.30	28.65	"	"
"	"	28.45	28.80	"	"
"	"	28.65	28.95	28.75	24.05
pestvidéki	uj	28.15	28.55	"	"
"	"	28.35	28.7	"	"
"	"	28.55	28.85	"	"
"	"	28.75	29.05	"	"
bánsági	uj	28.15	28.55	70	"
"	"	28.35	28.7	"	"
"	"	28.55	28.85	"	"
"	"	28.75	29.05	"	"
bácskai	uj	28.15	28.55	"	"
"	"	28.35	28.7	"	"
"	"	28.55	28.85	"	"
"	"	28.75	29.05	"	"

Egyéb gabonaneműek		100 kilogramm ára	
	Kilós	K-tól	K-ig
Rozs	elsőrendű uj	20.20	20.50
"	elsőrendű ó	20.00	20.20
"	középmínőségű uj	20.00	20.20
"	középmínőségű ó	20.00	20.20
Arpa	takarmanó, elsőrendű	13.50	13.80
"	takarmanó, másodrendű	13.10	13.50
Zab	sőrfőzésre, tiszavidéki	15.10	15.5
"	elsőrendű	14.90	15.10
Tengeri	magyar	13.40	13.60
Repce	káposztarepce		

Burgonya			
	Fehér	Rózsá	Sárga
Dunántúli			
Középmagyarországi			
Nyírségi			
Erdélyi			
Bán			
Pesti			

Faj		Koronánként	
Különb. termény	Faj	Péoz	Arú
iszáncsír	budapesti	128	129
"	vidéki	"	"
szalonpa	prima, légenszállított vidéki	108	109
"	varosi légenszállított 4 drbos	116	117
"	" " " " 8 drbos	"	"
szilva készáru	titiföldi	"	"
"	boszniai, 1907. évi usance-min.	"	"
"	1907. " " " 100	"	"
"	1907. " " " 85	"	"
"	szecsbai, 1907. " " " usance-min.	"	"
"	1907. " " " 100 drbos	"	"
"	1907. " " " 85	49	50
szilva készáru	szalonpai, 1907. " " "	"	"
"	szecsbai, 1907. " " "	31	31 50
lucerna	magyar 1907.	"	"
"	vörös aprószemű 1907.	"	"
"	középszemű 1907.	"	"
"	nagysemű 1907.	"	"

Allamadósság közölcseinek		Ár	
		Péoz	Arú
Magyar aranyjárdék 4%		111.25	111.75
koronajárdék 5 1/2%		82.75	83.25
koronajárdék 4%		93.40	93.65
All. köl. Vaskapu celj. ar. 6.8%		76.75	77.75
1870. nyeretmény köles. 100 frt		188.00	190.00
Horv.-szlav. reg.-kari. k. 1 1/2%		188.00	190.00
M. földleherment. kötv. 4%		98.75	94.75
Horv.-szlav. " " " 4%		94.50	96.75
Tiszai szegedi nyer. köles. 4%		145.00	149.00
Horv.-szlav. jelz. földt. kötv. 4%		101.00	102.00
Konv. osztr. adóm. koronaj. 4%		97.25	97.75
Egyes. osztr. ár. papir. 4 1/2%		99.00	99.50
ezüsti 4 1/2%		118.50	117.00
Osztrák aranyjárdék 4%		97.50	98.00
koronajárdék 4%		150.25	154.25
All. sors. 1880. 1000K 4%		216.00	222.00
1884-ből 200K 4%		262.00	268.00
1884-ből 100K 4%		262.00	268.00
Bosz.-herc. orsz. k. 1895. 4%		61.00	62.00
vasúti 1898. 4 1/2%		99.00	100.00
1902. 4 1/2%		98.50	99.50
Bpest. székcs-föv. köles. 4%		91.00	92.00
Bpest. székcs-föv. köles. 4%		90.80	91.80
Orosz államkölcsönmáj. v. 5%		66.72	67.20

Záloglevelek. Elsőbbségek.		Ár	
		Péoz	Arú
Belvár. tkpl. r.-t. 4 1/2%		98.50	99.00
Egyesült. föld. takpl. 4 1/2%		99.00	100.00
korona ért. 4%		98.00	98.50
Kisbirt. orsz. földh. 84 év 5%		101.00	102.50
50 1/2 évre 5%		101.00	102.50
50 1/2 évre kor. ért. 4 1/2%		98.25	98.75
M. agrár-jár.-b. szőlőköt. 4%		98.75	99.25
járdékjegyj. vt. 4 1/2%		98.00	98.50
zálogvevő köles. 4 1/2%		94.00	95.00
M. áll. takpl. r.-t. 50 évre 4%		94.00	95.00
65 évre 4 1/2%		99.00	100.00
Magy. földhitelint. 41 évre 4%		97.00	98.00
60 évre 4%		92.50	93.50
68 évre 3 1/2%		84.75	85.7
szab. és talajjav. 4%		98.25	94.25
Magy. jelz. hitel. r.-t. 50 évre 4 1/2%		99.25	100.25
ugyanaz 50 évre 4 1/2%		99.25	100.25
forint értékben 4%		98.50	94.50
50 évre kor. 6. 4%		98.50	94.50
közs. kötv. 50 évre 4 1/2%		98.50	94.50
ugyanaz 50 évre 4%		98.00	94.00
60 év vt. 110 frt. 4%		99.00	100.00
60 év 100 frank 3 1/2%		118.50	119.00
nyer. kötv. r.-t. 6. 4%		124.00	126.00
osztr. földh. 4%		90.50	91.50
nyer. kötv. kor. 6. 3%		90.25	91.25
M. leaszam. pvtl. 60 évre 4%		98.25	94.25
65 4%		98.25	94.25
M. tkpl. közp. jelz. 4 1/2%		98.75	99.75
közs. kötv. 80 évre 4 1/2%		98.75	99.75
közs. kötv. 70 évre 4 1/2%		97.75	98.75
Orsz. közp. hitelsz. kötv. 4%		100.00	101.00
Osztr.-m. bank 50 év kor. 6. 4%		98.50	99.50
4%		98.75	99.75
P. hazai. tkp. közs. kötv. 4 1/2%		99.50	100.50
100 K n. é. nyköt. 4%		101.50	102.50
Pesti m. keresk. bank 4 1/2%		99.25	100.25
100 K n. é. 4%		93.00	94.00
közs. kötv. vt. 110 frt. 4 1/2%		103.75	104.75
közs. kötv. vt. 105 k. 4%		94.80	95.80
Adria tengerhajóz. r.-t. 4 1/2%		99.80	100.80
Bpesti közúti vaspályá. 4%		94.25	95.25
Déli vasút 100 márká ért. 4%		111.00	112.00

Kassa-oderb. v. 1889. frt. 4 1/2%		Ár	
		Péoz	Arú
1889 arany márká ért. 4%		96.50	97.50
1891 ezüsti frt. ért. 4%		111.80	112.80
1891 arany márká ért. 4%		96.00	97.00
osztrák vonal frt. ért. 4%		111.80	112.80
M. folyam-igh. r.-t. k. ért. 4%		99.00	100.00

Bankok részvényei.		Ár	
		Péoz	Arú
Angol-osztrák bank		298.00	298.00
Bucapesti bankgyűjtemény		40.00	40.00
Eiső magyar iparbank 5%		868.00	870.00
Fiumei hitelbank 5%		150.00	152.00
Bpesti piros és pénztár-egylet		278.00	278.00
Hazai bank jun. k. 5%		278.00	278.00
Hörmes magy. áll. váltóhitel		805.00	805.00
Magy. agr. és jár. d. r.-t. 5%		440.00	441.00
M. áll. hitelbank jun. k. 5%		748.00	748.00
M. jelzáloghitelb. jun. k. 5%		498.50	497.00
Magy. kereskedelmi r.-t. 5%		570.00	572.00
Magy. k. sz. osztályosorsj. 5%		1580.00	1630.00
M. leasz. és pénzv. bank 5%		471.50	472.00
M. pénztár k. p. h. b. r.-t.		675.00	1000.00
M. tkp. közp. jelz.-ja 5%		1030.00	1050.00
Magyar teleph. és paroc. bank		350.00	370.00
Osztrák hitelint. jun. v. 5%		629.25	629.75

Takarékpénztárak.		Ár	
		Péoz	Arú
Belvárosi takarékpénztár 5%		594.00	602.00
Budapest-Erzsébetvárosi lak.		198.00	200.00
Budapest-Lipótvárosi bank r.t.		156.00	158.00
Bpesti tak. soroz. zálogk. r.-t.		416.00	421.00
Egyesült bpesti fővárosi tkp.		2106.00	2110.00
Magy. áll. takarékpénzt. 5%		590.00	600.00
Magyar orsz. központi takpl.		1615.00	1620.00
Pesti hazai első takarékpénzt.		18450.00	18500.00

Biztosító társaságok.		Ár	
		Péoz	Arú
Első magyar áll. biztosító		9750.00	9850.00
Rendőre pesti birt. int. 5%		265.00	265.00
Magy. jég- és vízsz. 5%		326.00	326.00
Nemzeti haláleset biztosító 5%		210.00	225.00
Pannonia vízsz. biztosít. intézet		4175.00	2200.00

Gőzmalomok.		Ár	
		Péoz	Arú
Concordia		175.00	180.00
Első budapesti		1400.00	1425.00
Erzsébet		325.00	335.00
Lajza		278.00	288.00
esti hengermalom		315.00	320.00
esti molnárak és stülök		340.00	365.00
Pesti Viktoria		625.00	635.00

Különléte vállalatok.		Ár	
		Péoz	Arú
Bpest-szt. István téglagyár		865.00	875.00
Egyes. tégl. és csemontegyár 5%		177.00	180.00
Északm. egy. közs.-bánya 5%		265.00	270.00
Kőbánya gőztéglagyár		565.00	585.00
Kőszénbánya és téglagyár		1100.00	1110.00
Lechner rakosi téglagyár		478.00	480.00
Magyar asztalt. r.-t.		142.00	143.00
Magyaráll. kőszénb. r.-t. 5%		640.00	620.00
Magyar kerámia gyár 5%		218.00	220.00
Salgótarjáni kőszénbánya 5%		570.00	572.00

Ujlaki tégl. és mészégető		Ár	
		Péoz	Arú
Első m. gazdasági gépgyár 5%		292.00	294.00
Danubius-hajógyár 5%		885.00	895.00
Fegyver- és gépgyár r.-t. 5%		290.00	292.00
Ganz és társa vasöntő		2000.00	2025.00
Magyar bolg. fémpapgyár r.-t.		984.00	994.00
Nicholson gépgyár részv. társ.		812.00	820.00
Rimamur. vasmű jun. k. 5%		555.00	555.75
Schlick-féle vasöntő		405.00	415.00
Weitzer J. gépgyár r.-t.		890.00	892.00
Franklin-társulat		494.00	504.00
Brassócellulose gyár r.-t. 4%		494.00	495.00
Bpesti áll. villamosági r.-t. 5%		810.00	812.00
Első magyar gőzmozdító		830.00	830.00
Első magyar gőzmozdító		780.00	820.00
Első m. részv.-serfőző		4.00	400.00
Első m. szertésztelep		490.00	440.00
Első magyar szálloda r.-t.		475.00	485.00
Elmet rizshántoló kem.-gy.		2800.00	2900.00
Gschwind-féle szeszgyár		1800.00	1850.00
Hungaria mltárgygyár		340.00	350.00
Kőbányai polgári sejtő		850.00	854.00
Magyar cukoripar 5%		1750.00	1765.00
Magyar vasúti forg. r.-t. 5%		864.00	868.00
Magyar villamosági r.-t. 5%		880.00	890.00
Nemzetk. villamos társ.		277.00	290.00
Szegedi kenderfonógyár r.-t.		645.00	1015.00
Adria tengerhajózási r.-t. 5%		469.00	415.00
Bpesti közúti vasút jun. k.		48.00	548.50
élevez. jegy		612.00	617.00
Bpesti vill. városi vasút 5%		668.00	667.00
élevez. jegy		75.00	80.00
Bpest-típus-takoszp. vill. vas.		187.00	188.00
Déli vasút jun. v.		131.00	134.50
Dunagőzhajózási társ. 5%		1015.00	1025.00
Kassa-oderb. vasút 5%		358.00	360.00
Magyar h. é. vasútak		258.00	263.00
Magyar nyugati vasút		401.00	405.00
Osztr.-magy. Államv. máj. v.		668.50	697.00
Pécs-barcsi vasút		415.00	420.00

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 10. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Otipka Lajos győri járásbírói díjnyel...

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Andersch Mariska dévényi állami elemi iskolai tanítónőt...

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Rosenfeld Leopold vári lakos Ráczra és kiskoru Krepl Gusztáv Károly váci lakos család névének Inkeire kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A lugosi törvényszéknél jegyzői, Szekszárd rendezett tanácsú városnál számvévei állásra 2 hét; — a magyaróvári végkielégítési állomásnál szolgai állásra 3 hét; — a székelyudvarhelyi törvényszéknél és a központi díj- és illetékkiszabási pénzügyi irodai állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: FAJOR MATYÁS

Nyaralókba, fürdőkbe utazóknak!

Lawn-tenisz összes kellék legnagyobb választékban. Wright-Ditson amor Surprise 1-a...

Órajavítás 1 korona.

Pótlandó új részek kivül. Zsebórártveg, mutató 10 kr. Ferenc-körut 44. Schwimmer Albert órásmester.

Dr. MITZGER

hírneves szakintézet Budapest, Andrassy-ut 51. I. emelet.

Ideg-, nem-,

bőr-, vérbetegségek, bújakóros (siphilis) betegségek, önfertőzés utobajai és férfügyengeségi állapotok, impotentia gyökere...

KALLAI LAJOS motorgyára

1902. 1903. 1904. évben 10 első díjjal kitüntetve. BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. szám. (Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.) Teljes jótállás kifizető eséplésért!

Valódi brünni szövetek

az 1903. évi tavaszi és nyári ldényre. Egy szelvény 1 szelvény 7 korona 3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 korona teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 12 korona 1 szelvény 15 korona 1 szelvény 17 korona 1 szelvény 18 korona 1 szelvény 20 korona

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve. Az előnyök, a melyeket a magánérvő élvez, ha szövetségességet kötve a Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek.

SCHLOESING

világhírű franciaországi, mezőgazdasági vegyész felgyelete alatt a marselli Schloesing-ház 5 francia gyárában készített és a világ legelső elméleti és gyakorlati szakértői által kitűnőnek elismert Bordói pora és Lecsapott kénporal biztos és olcsó védelmet nyújtanak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a folyó 1908. évben szükséges vasnemű anyagok szállításának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Radrágja jellemzi az urat!

A vasalás szabó költségl... volt, demár nem az. Kényelmessége és tökéletessége utolérhetetlen MOLNÁR LAJOS törv. védett automata-nadrágfeszítőjének

Egy készülék ára 3 korona 3.72 korona előre beküldéért bérmentve. Kapható főraktárhoz: Plökl és Haasnál, Budapest, Andrassy-ut. 13

HA FÁJ A FEJE,

24 pasztillát tartalmazó doboz 1 kor. 20 fill. netőfóvázzék hanem használja azonnal Berenvas-fele MIGRAIN-pasztillát

Mielőtt jégszekrényt venne tekintse Moskovitz S. saját készítményű jégszekrényeit Budapest, Róka Szilárd-utca 10.

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti Radó Antal. Egy-egy szám ára 30 fillér. 526 Minden füzet külön is kapható.

UJ:

- 509. Gustave Flaubert. Heródiás. Ford. Gábor Andor. 510. Conan Doyle. Scherlock Holmes kalandjai. VII. sorozat. Fordította Komor Gyula.

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám. Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Polgár Sándor

m. kir. ezred. nyert orvos m. u. és köztársasági BUDAPEST VII. Erzsébet-körut 50. Legelőnyösebben beszerezhetők orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök...

Titkos betegségek

biztos és lelkiismeretes meggyógyítására 24 év tapasztalata folytán legjobbban ajánlhatjuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvostudós specialista. Igen rövid idő alatt alapos átkutatást, gyógykezelést, magánélet, hólyagbajt, fekélyeket, syphilis, férfi egyenetlenséget, énfertőzést, háztartási és legújabb, baktériumok és szindem...

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön, 1908. június 11-én.

Nemzeti Színház

Otteló
Tragédia 5 felvonásban. Irtó: Shakespeare. Fordította: Szász Károly.

Nepszínház-Vigoperia

Három feleség.

Operett 8 felvonásban. Irtó: Bauer Gyula. Fordította: Mérei Adólf.

Magyar színház

A császár ka'ónái.
Dramma három felvonásban. Irtó: Földes Imre.

Vígyszínház

Délután 3 órakor
Az Orsz. Színészegyesület iskolájának vizsgaelőadása.

Várszínház

Zárva

Mr. Kir. Operaház

Az Országos Zeneművészeti Akadémia növendékeinek vizsgaelőadása.

Király színház

100 év tülva
Énekes, táncos, látványos tréfa 3 felvonásban, 9 képben.

Fővárosi nyári színház

Tiszt urak a zárdában
operette 3 felvonásban.

Városligeti Nyári Színház

Töltevény Amerikában,
énekes bohózat

Arania színház

A LO
Kezdeté 1/2 órakor

CHICAGO

Mozgófénykép vállalat.
Bpest, VII., István ut. 39.
Telefon 93-09

Apollo Projektograf

A találmány
Teigazdaság.
Táncoló lábak.
Szarvas vadászat.
Szípó tolvajok.
A bányában.

BEKETOW CIRKUSZ Városliget

Különlegességek-Estélye
a teljes szenzációs műsorral.
Csak még rövid ideig a 12 óriási oroszán.

DELI étterem és kávéház

CISKOVSKY
quartette hangversenyek, fényes változatos műsor.
Hűvös és meleg ételek. Rendes polgári árak.

PÁLMALIGET NAGYVENDÉGLŐ

ARÉNA-UT 74. SZÁM.
Estonkint BANDA MAROZI és FIAT zenekarának hangversenye.

EKAMP GYULA

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal!
HATSCHek optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök is legolcsóbban kaphatók.

Az újpesti hajóállomási vendéglőben
naponta élőháliból a közönség előtt
szabad-tűzön főzött

HALÁSZLÉ

Dunai terasz. Gyönyörű kilátás.
Katoná hangverseny.

OLSZEWSKY TADEUSZ fogműterme

Budapest, Múzeum-köru 23. I. emelet.
Természetű fogak és lógsorok innap nélkül fájdalommentesen eszközöltetnek, melyek a ragásra, valamint a beszéd könnyítésére különösen alkalmasak.

Az ngatlanok közvetítésével foglalkozó
ügynökök egyesületének egyéti helyisége és találkozó helye
VI. ker., Andrássy - ut 54. sz.
Louvre Kávéház.

Grammofontulajdonosok

Magyar, ol, cseh, német, szerb, lengyel, horvát, román, rutben, olasz, francia, angol, orosz, török, arab, héber stb. stb.
Elsőrendű hanglemezek 1 koronától 4 koronáig kaphatók.
Külön osztály használt gramofonokból és lemezekből

szöveg osztályunkra

felhívjuk a n. é. közönség szives figyelmét.
Művészi mintájú, izéles szín összeállítású szalonnák és luto zonyegék
Csigpke és szövegfüggönyök
Asztal, agy, divan és zongora takarók.
Paplanok (flanell és teveször takarók)
Cócusfutók, lábörölők, japan gyékények
Viaszkos vásznak és vetelek
LINOLEUMOK
Orlasi választék keleti szönyegesbe, torontali szönyegek
Magyar háziiparcikkek
ÁLLANDÓ KIALLITÁSA
melynek megtekintésére a n. é. közönséget is telettel meghívjuk
BUDAPEST
Bécsi-utca és Deák Ferencz - utca sarok

Frenreisz István éttermei

VIII., József-körut 56 sz.
A szép teraszon kívül megnyit a kellemes udvari kert helyiség is. A kapunál külön bejárat. Kitünő ételek és italok, müncheni és udvari sör. Figyelmes kiszolgálás.

Wampetics vendéglőjében

Kedvező idő esetén
naponta délután és este valamint vasárnap és ünnepnap délelőit is
katona zene

TENNIS-RAKÉTI JAVITO

Tennis-pálya-készítő és felszerelő Versenyjátékosok egyedüli raketjavítója.
MACHER REZSO sportüzlete
Budapest, IV., Koronaherceg utca 3. szám (Az udvarban)

Czimbalom kedvelők

Mielőtt bárhol czimbalmot vásárolna, kéremek árjegyzéket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjéről, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadelismazott czimbalmok készítője. Czimbalmok már 25 értől kezdve kaphatók, ugyanint az összes hangszerek a legjobb minőségben. Számos kiállítás elsőrendű kitünteté és elismerés a legjobb és szakértői munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület Erzsébet-körut 42. szám

Butor

készpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezés 360 forintért
mely áll 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitelű a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen, Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.
Budapest, Váci-körut 9. (Szerécsen-utca sarok.)

Panpanin Tomea

fagyalt különlegességek gyára
Budapest, VII., Tököly-ut 46. sz.
Szátkul saját kocsiján fagyaltot elsőrendű minőségben
Tisztaság és izletesség garantálva.
A czimre tessék ügyelni.

Mesterhegedüt

nem, de jó hangu hegedüt tokkal és vonóval csak 12 koronáért kaphat egyedül

Wagner a Hangszerkirály-nál

Budapest, VIII., József-körut 15k.
Mesterhegedüt utánzat 30K. Csillagi beszélőgépek 7K-tól fel. Húzóharmonika orgonánanggal 10K. Harmonikumok és czimbalomok használt állapotban jutányosan kaphatók. Képes nagy árjegyzék ingyen. Telefon 67-85. Javítások olcsón. Saját műterem.

Butorok művészi javítása

Megrongált vagy rosszul készített finomabb butorokat teljesen új állapotba hoz, antik butorokat szakszertlen rendbe hoz, zongorát polítozoz, továbbá állandóan raktáron tart finom berendezéseket, valamint konyha- és előszoba-butorokat

RÉTI JAKAB műasztalos
BUDAPEST, IX., Lónyay-utca 25. szám.

AMERIKAI-PARK

TELEFON 4-49 UJ ÖS-BUDAVÁRA Igazgató: Friedmann A

Ma és mindennap szenzációs előadások a Varietében és éjjel 12-4 óráig a Tabarin-Moulin-Rougeben.

Az előadások esős időben is megtartatnak a fedett helyiségekben

Honvédzenekar vonós hangversennyel.
Bersaglieri zenekar. — Ót ez gányzenekar. — Schrammel ötös.

Tizezer villamos körte fénye világítja be a területet. Villamos, bércocsi és omnibusz végállomás. Egész éjjel rendes közlekedés.

IFJ. SCHULLER FERENCZ

nagyvendéglője
VI. kerület, Andrássy - ut 39. szám.
A számaözvegyek legkedveltebb étterme.
Méréselt árak! * Kifőné kiszolgálás

Hull-a-haja? Használja a Petroleum-hajszesz-t.
Egy eredeti üveg ára 2 korona. Kiszállítás hely: Gara Béza és Tsa drogéria Bpest, VIII., József-körut 78. Léssék árjegyzéket kérni.

Ékszeresek, Ezüstnemeűek,
gyári áron angol rendszer
Részletfizetésre
Sárga János ékszergyáros
 Károlyvárosi Kólozsvárt.
 Képes nagy árjegyzék ingyen.

Villamos világitás
 saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Aránylat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Stiriai Tobelbad gyógyintézet Grác mellett. — Szezon május-október. 330 méter a tenger színe fölött. — Két vasúti állomás. Grációt kocsi egy óra. — Posta- és távíró-állomás. Régóta ismert vastartalmu hóforrás. Acélfürdő temp. 30° C. (23° R.) — 25° C. 20° R.) Ényhe éghajlat erős erdei levegővel, kiterjedt fenyőerdők. A kúra ajánlata: Időbajok: neurasthenia, idegyöngöseség, hatgerincz-bajok, hisztéria, görcsök, neuralgia stb. Nőbajok: Nagyon ajánlatos lábadozóknak és gyöngye gyermeknek. Gyógyító eszközök: gyógyító, külön- és uszómedence, kádfürdő és forrásvíz, fenyő- és villamos fürdő, masszázs, hydropatikus kúrák, napfürdők stb. Olcsó lakások, egyes szobák, valamint villák, fürdőszalon, nagyon jó vendéglő, kitűnő fürdőzene. Kimerítő prospektust ingyen és bérmentve küld a fürdőigazgató. Med. Unv. Dr. Alexander Blumauer tulajdonos.

Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszín és Zsolna csokoládé
 Csokoládé desszert bonbonok.
Weider Ármin és Béla
 csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁS „GRAND PRIX“ 1900
Kwizda-féle SERTÉSPOR
 diätetikai szer a hizás elősegítésére.
 Árak: Kis doboz kor. 1.20, nagy doboz kor. 2.40
Kwizda-féle sertésspor.
 Valódi csak ezen védjegyvel.
 Főraktár **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. —
 Andrassy-ut 26. szám.

Pontos és legjobb
ÓRÁK
 5 évi jótállás mellett.
 Arany és ezüst ékszerek, evőeszközök, nászajándékok részletfizetésre is.
 Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.
 Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
POLGÁR KÁLMÁN
 műtöras
 Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

Legjobb... Legjobb... Legjobb...
PAP, PAP, PAP
 LAN, LAN, LAN
 Összevontható vasúti kivételű u. matracral 10 ft.
 Sodronygyétek méret szerinti 5 fttól feljebb.
GICHNER JÁNOS
 Ágynemű-rész- és vasbutor-gyáros szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb. nagy választékban.
BUDAPEST,
 Erzsébet-körut 20.
 Gyári: Károly-utca 7. és 9.
 Árjegyzékot házkinek ingyen és bérmentve küldök.
 Gyermekkoszúk nagy választékban. Nag nem felelő árak kizárólag vagy a pécsi vasművek

A m. kir. szabadalm.
osztály-sorsjáték
 II. osztályának

TÖRÖK

HUZÁSA
 f. é. június
 16-án, 17-én és 19-én.

II. oszt. sorsjegyek árai:
 (melyek az I. osztályban játszottak)
 1/1 sorsjegy 20.— K.
 1/2 sorsjegy 10.— K.
 1/4 sorsjegy 5.— K.
 1/8 sorsjegy 2.50 K.

II. osztályu vételár:
 (új vevők részére)
 1/1 sorsjegy 32.— K.
 1/2 sorsjegy 16.— K.
 1/4 sorsjegy 8.— K.
 1/8 sorsjegy 4.— K.

A XXII. sorsjátékban rövid idő alatt
16 millió 153.000 korona
 készpénz lesz kisorsolva

Török A. és Tsa bankház r.-t. Budapest.
 Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.
 Központ: Szervita-tér 3/c. (Török-palota.)
 Fiókok: Váci-körut 4. sz. Teréz-körut 46. sz.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

3890 szám. II. I.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménésintézeti kórház betegei, ápoló személyzete és a cs. és kir. hadsereg illetékszabályzata értelmében a kórházban élelemélvezetre jogosult személyek vendéglőszerű étkezése 1909 január 1-től kezdődő 3 évre a mezőhegyesi m. kir. állami ménés parancsnokságánál 1908. augusztus 25-én nyilvános ajánlati tárgyalás útján biztosítottatik.

A közelebbi feltételek a mezőhegyesi m. kir. állami ménés parancsnokságánál megtekinthetők, ahol az ajánlatához szükséges űrlapok is kaphatók.

A zárt írásbeli ajánlat a mezőhegyesi m. kir. állami ménésparancsnoksághoz nyújtandó be és szorosan a «Feltételek füzetében» foglalt minta szerint szerkesztendő és teljes étrendi adagokra ideértve az egyes élelem adagokhoz tartozó szabványos hozzávalókat, teendő. Minden egyes kivételes rendelkezésre vonatkozólag is szabad ajánlatot tenni.

Ajánlattevő a magyar kereskedelmi törvény 314. és 315. §§-ai szerint az ajánlat elfogadása iránti nyilatkozatra nézve megszabott határidő betartásának követeléséről lemond és ajánlatának átadási napjával, a ménésintézet azonban csak annak jóváhagyása után van kötelezettségben.

Az ajánlatok a magyar kir. földmívelésügyi miniszter által hagyatnak jóvá.

Az év folyamán hozzávetőleg 26000 különböző élelem adag és kivételes rendelés kerül szétosztásra mely után hozzávetőleg 13000 kor. kereseti összeg jár.

A bánatpénz a kereseti összeg öt százaléka, vagyis 650 korona, mely az ajánlat jóváhagyása után óvadékként megkötészszerzendő, beküldésére a »Feltételek füzetének III. cikke mérvadó.«

Az illetékes politikai hatóságnál esetleg kereskedelmi és iparkamráknál beszerzett megbízhatósági és vállalatképessegi bizonyítványok az ajánlattal együtt betérjesztendő.

A versenypályázatból való kizárásról szóló határozványok a »Feltételekfüzetében« II. cikk alatt tárgyalatnak.

Budapest, 1908. évi május hó 30-án.

M. kir. földmívelési miniszter.

E hirdetés rovataban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovataban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és ajak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

Vadászfegyverek
gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is poton aron eladó. Közöttük Toplewer-kulcs Lancaster 20 forint, Előfektő lakászerkezetű, modern Hammerles 35 forint, Greuer-záru, Bücksilinte 40 forint, Schnelleres Mannlicher Drilling, valódi Krupp acélsövegekkel 65 forint, Winchester 35 frt, Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodogghamerles, ugyanitt egy Görz fényképezőgép, egy perzsaszőnye és egy motorokrépkar nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám Radónál. 49082

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Teljesen új
pedálos cimbalom jutányos áron eladó. Damjanich-utca 30. sz. a.

Több mint 600 vagyonos hölgy óhajt mielőbb férjhez menni. Komoly házassalándók (vagyon vallás, foglalkozás, mellékes) forduljanak Schlesinger céghez, Berlin 18. címre. (A kontinens legnagyobb intézete) 28678

Százezer koronánál jóval nagyobb forgalmu fűszer, sör, hentes és rövidáru üzlet az ország második városában előnyösen átadandó Czim a kiadó hivatalban. 28676

Zugiget legjobb tájékan új házban egy nagyobb lakás kiadó. Két oldalról villamos közlekedés. Egész éven át 350 frt. Nyáron át 230 frt. Vaiter-villa Labancz ut 1. szám. Szép Ilona mellett. 28668

A Falkogen tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 2796

Kézimunka hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rajtok, bojtok képes nagy rajgyűjteményét kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca 46. szám. 27903

Idősebb nevelő, perfekt német, francia, zene, állást keres a nyári időnyre, egy-két elemista leánykához, keresztény, hegyes vidéken lakó családban akár fizetés nélkül is. Kölesönös megkedveltetés esetén a jövő tanévre is. Czim a kiadóhivatalban. 28696

Gépészeket cséplés időnyre nevezintén gazdasági és az összes gazdasági személyzetet, szakértelem és józanágáért teljes felelősséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költsé és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Nagymező-u. 25. Telefon 94-67.

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítványokból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyiszintén Államsvizsgáraitani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest, IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsa-utca 44.)

Nevelő kerestetik szeptember el-sejétől, okl tanár vagy tanárjelölt, lehetőleg lutheranus, gimnázium és elemi növendékek mellé, zene-értők előnyben. Teljes uri ellátás, külön lakás, fizetés megegyezés szerint. Ajánlatokat azonnal kér Masz-nyik gyógyszerész Györök Aradmegeye. 28636

Veresáfonyabelőtt BART A-féle, 6 kilós postakosárúveg 6.-korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 28972

BUTOR egyszerű és finom modern stílusban szolid árak mellett kapható:

Sarkány J. butoriparosnál műhely és dus raktár: VII., Erzsébet-körut 26. sz. Zionpalota.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és ajak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLÖI-UT 123. TELEFON 62-80.

Fenyőborovicska (Juntperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 28973

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok

Rézagy — — — 45.- frt
Vasagy matracozzal 8.50
Gyermekagy — — — 11.50
Sodronyagy-betét 3.50

Vas-és rézbutorok gyári árban. 28046

WEISZ LIPOT

Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01

Önök övni kell a feleségét! Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hála-lairatok ezrel igazolják, díszkréten küldöm 90 fillér magyar levélbelyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyegyet kérek. 27808

Magánnyomozó. törv. bejegyzett cég el-vállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások üzletek feltűnés nélküli megfigyelését s el-tűnt egyének és névte-len levelek irónak ki-nyomozását, bel és kü-lföldön. Barna Libor Já-nos, Budapest, Rákóczi-ut 6. L. 16. Telefon 103-52. 28587

FARAGÓ J. műbutorraktár, kárpitos és disztó

Bpest, Váci- utca 2. Elfogad teljes lakberende-zéseket, valamint minden-nemű kárpitos- és disztó-munkákat. 27881
Mintaraktár művészi kivi-telű butorokból, francia és angol szövetekből, : Költségvetés díjmentes.

Szepességi csemegék BARTA-féle veresáfonya belőttel, málna-, szá-móca-, csipkebogyóízű, gomba- és hnskonzer-vakot, pástetomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegeye. Kerjen ár-legyzeteket.

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuras rácozotok, kertkörtések, keramittlapok, Kehlhelmi lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór, építlet-bontás vállalkozónál Budapest, Nádor-u. 72-74 Fiók tizlet Sziget-ut 6.

BUTOR árverésről, finom és egy szerű butor, hálósobák és garson szobák Szalon bór-fellek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzsanonyoz és egyes darabok; Páldos B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Zalogcédulákat, orilliansokat, ékszerket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizek, mint amennyiért vették. SCHILLEG ISIDOR, Sip-utca 8. 27133

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kiviteül öltöny vagy felöltő Krausz F. és Tsa ur szabómester Budapest, Rákóczi-ut 69. Vidékre mintákat mértékvetéll utasítással bérmentve. Holyon szabásunkat mintákkal házhoz küldjük.

!!! Olcsó kölesönök !!! Tisztviselőkölesönt 6-6 1/2 o-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Elébtiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Jelzalogkötésönt 4-4 1/2 o-ra, 4-62-5-05 o annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2 o-ra. Övadékokra az érték 75 o-ig. Katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Tarcshifelt, Válto-kötésönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok erdők, bányák adag-vétele Osztálysorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan!! Képviselek alkalmazatnak! Kún és Társá bankbizománnyi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eötvös-utca 2. Király-utca sarok. Telefon: 105-34. Válaszbélyeg. 28429

BUTOROK háló-, ebédlo-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések rész-és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitárak eladása és vétele.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263 Kézinczy-utca sarok.

Zalogcédulákat veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarokán

30 forint. Varrógépek egy új valódi cséplő gép zálogcédulával 5 évi költséssel csakis SINGER A. műgépésznél Budapest, főú-let Akácia-utca 55. Minden-nemű varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Magánkutató iroda Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlo-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, teríték, csillárok, vas-és réz-butorokban. GROSZ SANDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Kolozsvári jogtudományi és állam-tudományi szigorla-tokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítettünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszertünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Változójából speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utáni igen csekély díjazással. Levél-beli érdeklődésekre ki-merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Polgári árak! Pontos kiszolgálás!! Kitünő szabás! Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek. **Zeliszka János** angol uri szabóterem-BUDAPEST, Andrassy-ut 56. I. em. Állandó válnasték a leg-dívatosabb angol és bel-földi szövetekből.

Előkészítő tantolyaim építő, kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgához. Sikker biztosítva. **BUDAPEST,** VII. ker., Baross-tér 17. sz. **VAGI JOZSEF** műépítész, igazgató.

PENZ kölesön sorsjegyekre, érték papirokra és vidéki lakpi részvényekre. Erzsébet sorsjegyre 6.50 K Józsv " 7.50 " Magy. v. t " 22.- " Bazilika " 16.- " Olasz v. t. " 30.- " Osztr. v. t. " 40.- " Hazai " 90.- " Conv. Jelzalog " 220.- stb. stb.

A kölesön 2 koronánál kö-dő apró részletekben ör-eszthető. Ha sorsjegyei már zálogban vannak, úgy a le-tétjező beállításra szándéban a kölesönt a fenti összegre felemlítik. Azonnali elintézés és legolcsóbb kamattal. **BEIFELD BANKHAZ** BUDAPEST, Károly-körut I. Alapított 1874-ben.

A legelőnyösebb részletfizetésre **zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedüt** készpénzbeni áron a leg-újabb rendszerű **bankhittel** utjan kizárólag csakis Reményi nagy magyar hang-szerterelő. Prospektus és árjegyzék in-gyen. **Budapest, Király-u. 58. szám.**

MEGHODÍTOTTUK A VILÁGOT! **GEREBEN BELA KRISTOF** **Kiadó** Lellén, a Balaton partján egy kényelmes villa. All negy szobából, két verandából, konyhából, és melléképületekből. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Cseresznyét, nagyszeműeket postakosa-ranként 4 kor. uorkat, ka-larabét, tüköt zöld va babot, tüköt, kelkaposztát, gombat, csukorborost, spargat, carfiolt és új burgonyát, vegyesen 3 kor. ismét el-adóknak külön ajánlat, Szabó Csongrádról.

Ropogós cseresznyét és egrest nagy-szeműeket élvezésre és befőzésre postakosaran-ként 2.40 korét szállítja Szabó Géza Csongrádról.

120 kat. hold jászkiéeri birtok felszere-léssel vagy anélkül eladó vagy kiadó. Vagy egy 4 hengerral 4 kövel ellátott gőzmalom azonnal eladó. Bővebbet: Horváth Béla tulajdonosnál Hevesen. 28700

Szőlő-tulajdonosok „Peronospin“ mely már 7 év óta hasz-nálában van. Hatásban sokkal jobb és olcsóbb pernelezesemél, mint a kékkő. Egy csomag 1 hektó vizro 60 fillér, 10 csomag rendelésnél bér-mentve küldi Demeter M. gyógyszerész Szászváros.

ELEKTRO-MOTOROK minden nagyságban, Al-landó vagy raktár **Laub Lipót,** BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

„Stenográfia“ Országos Gabelsberger gyorsíró és gépiróiskola **Váci-körut 33.** Díjtalan gépirásoktatás. Havonta új gyorsírási, gép-írási és kereskedelmi szak-tanfolyam. Kedvezményes nyári kurzusok. Okleveles tanárok. Belratkozás naponta. **Váci-körut 33.**